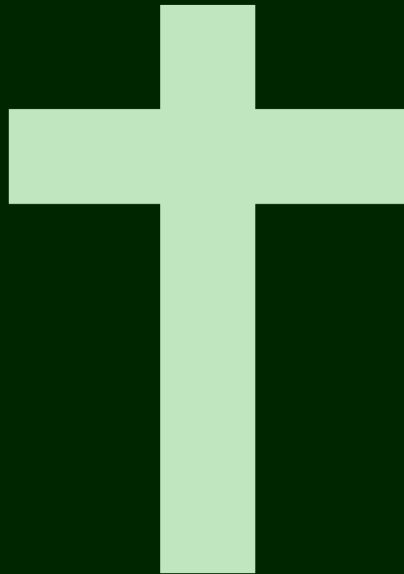

Bu New Testament

The New Testament in the Bu language of Bauchi State,
Nigeria

Bu New Testament
The New Testament in the Bu language of Bauchi State, Nigeria

copyright © 2025 The Seed Company in collaboration with Language Developers and Bible Translators Association

Language: (Bu (Bauchi State))

Contributor: Language Developers and Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 10 Jul 2025

7da64ee9-3eda-533f-931e-8f6ddcdf993c

Contents

Malkus	1
Mi'shinkən	24
YAKUBU	61

Shilən ki Lya a toh də Malkus

Mul lashti lwasbatu ki shilən mul təptu tiki Malkus gunə bal shinwasi iki Yohanna Malkus. Ti yelən ki Bitlus kəni mulkina (Ya 1 Bit 5:13). Lashti mbokən toh tən, lacən lwatbatu kapən nda ki ulushelima də hwonki 70 kal ki zi' Yesu, a tya ge' luki Loma, lacənti kapən na lwatbat maki ki shilən mul təmti ki Yesu. Lwatbatu gopin nə usu "Guki shilən mul təmti atən Yesu Almasihu yakən ki Lya." Shilən u də ussu Yesu mbalənni mul kyautən nə kuma ndəlti. A yen ndəltwasi age kushti-wasi, nə pekətl migatli, nə paci' mbalən bezən ləbawasən. Yesu a shilən tən gawasi tənti Yakən mbalən gunə mbo təngaki tə' bəl mbatlwasi tə pekətl mbalən dəge' bezən ləba. Lwatbatu ti ngətl nə bətl ndəlti a tən ulnə Yesu pəli u ngətl shilənwası nə kushtiwası. Pati ki shilənni səpəlini tən kyautən ki Yesu age' pati ki mutti məkkawasi ki dəm ləba i mbəl cin ki mushtwasi nə hlillyawasi.

Unnə A gibi i

Likə' shitu ki pətl dadabəl ki Yesu 1:1-13.

Kyautən ki Yesu a Galili 1:14--9:50.

Hillyawasi a Galili də lətya Ulushalima 10:1-52.

Pa'ti ki mutti mkka ki Yesu 11:1--15:47.

Tlil lya ki Yesu ge' mil mushti 16:1-20.

Shilən ki Lya ki Yahaya Mul Baptisma

¹ Gopti shilən ki Yesu almasihu, yakən ki Lya kəngu.

² Kan u nəda ki laci ge' lwatbati ki Ishaya mulnjeshinkən u, ti ussu, "In ngu an shin mulshinkən i ni tənnda kina, mulnə ti likəni ki shitu u.

³ Yal mul tati bi age' dəlgən ti ussu, likəni Lya shitu nə mbatldlwakən, likənə shituwasi."

⁴ Yahaya mul baptisma mbi gawasi ge' dəlgən, ti dləp shilən ki Lya, "Tə

mbalən za pəl bezən ləba a pəlsi baptisma tingaki tə pacisi bezən ləba wasən də."

⁵ Mbalən ki galt ki Yahudiya nə kum mbalən ki Ulushalima is go' mbə' mati, a si dləp bezən ləba u nəp pəli u, i pəlsi baptisma a dlilka ki Uldun.

⁶ Yahaya ti nə ulki laki a dli ki medlən ki Lakumi, nə ulkəndədlom ki bati amisi, ulki dəmi wasi zhita nə mal du.

⁷ Ati dləp shilən ki Lya, i' usu, "Mulən də mbəti ge kalini mul nalti ngədləni, zhim kaptalan wasi ambəci ta ngusi a batli wai.

⁸ A mibo ge mal kən ami pəlikin baptisma, tibo nə Yal ki mbatl ki Lya ki zeki ti pəlikini."

A pəli Yesu Baptisma

⁹ Nəgu dəmi Yesu i' mbə te' Nazillat ge atl ki Galili, i Yahaya pəli' baptisma a dlilka ki Uldun.

¹⁰ Də petuwasi to' ge mali i' en lya abuli, i Yal ki mbatl ki Lya pesul lya kənə kulu.

¹¹ I kum yalon sul lya də ussu, "Kiki yakuyini gunə ami lyamti, nəti ami holtugi iye."

Shedan Cibəl Yesu

¹² Aləbi aləbi i Yalkimbatl ki Lya dloti i' te' ge' dəlgən,

¹³ A tiki dəmi, mutti kutl kutl ləbi upsi, a Shedan də cibəlti, atine' tlu kige' dəlgən a mi' shinkənki Lya də pəlliti kyautən.

Yesu Gop Kyautən Wasi a Galili

¹⁴ Kalki dləl Yahaya, I Yesu te ge' atli ki Galili, ati dləm shilən ki Lya.

¹⁵ Ati ussu "Cini apoyi gunki Lya balnja i. Zakən pətl byazən ləba ndənə nə shilən ki Lya."

Yesu Taki Mi' Lati Lekku Bi Gudul Upsi

¹⁶ Ati beuti abi dlilka ki Galili, i' en ki Bitlus nə Andalawus yelse wasi, asi lati lekku a dlilka təngaki si mi' gopti Kes kənə.

¹⁷ I Yesu ulsisu "bələnnən kali, an palkini adəmni mi' ngau mbalən."

¹⁸ Aləbi aləbi is za lati lekku wasən is bəlti kali.

¹⁹ Nəs beu kina ten i' en Yakubu nə yelse wasi Yahaya, mil ki Zabadi, a ge Kudələn ki mali asi likə' lekku.

²⁰ Nə' takisi bi'u Aləbi aləbi is bəlti kali. Is za bwawasən Zabadi age Kudələn ne' mil pəlti kyautən.

Mul Du Mi'gadli

²¹ Is tege gatli ki Kapalnahum cin shuti, i' Yesu tege lu dopga ki Yahudawa ati kulcisi shələn ki Lya dadanu.

²² Is en ulki gagashinti tən ulnə ti kulcissi u, tən gaki ti kulcissi kənə gunə ti kumti nə ndəlton u, bə kənə mi' lashti zhil ki Musa wai.

²³ Mulən də, mul du mi'gatli a ge'lu dopga wasən, i' la yali,

²⁴ I' usu, "Yalamineki Yesu yakən nazalet? Ki mbəni ki hwotimi bezən ləba ya? A manini ki wokəni, ki yakən ki Lya mul zo'mbadl kəni!"

²⁵ I Yesu mati mi'gatli ki geti, i' usu, "Dəm shot! Pe' də ge mulu!"

²⁶ I ki i bezən mi'gatli i' u mulisi. I' la yali, i' petaka geti.

²⁷ Kum mbalən en ulki gagashinti, is go' gyep yelsəni, a si u'su, "Yakən nəgu u? A səti pyal kushti won ngə! Mulu tinə ndətl ki pi' du mi'gatlili shilən, a si kup shilən wasi!"

²⁸ Aləbi aləbi shilənni zəga ko una ge' atl ki Galili.

Yesu Ndokəl Kom Ki Bitlus

²⁹ Nə petwasən ge' lu dopga ki Yahudawa, ki Yakubu nə Yahaya is te libi ki Bitlus nə Andalawus.

³⁰ Kom ki Bitlus ki mudī atli ti gonti, nə te ki Yesu, is piti.

³¹ I' lə mati, i' gopi' toh i' tliltilya, i' ndoki, i' hilya ma i' pəlti kyautən.

Yesu Ndokəl Mbalən Dibəli a Suti

³² A suti, kalki ki nda ki cin, is mbəlli Yesu mi' gonti, nə mil mi'gatli.

³³ I mbalən ki ge' gatli kup si domga a kina dlabi.

³⁴ I' ndokəl mbalən dibəli, ko wongi nə unndi gontuwasi, iki pe'kəl mil mi'gatli dibəlli. Ta ndəgi tə mi'gatli shilən wai, tən gaki simanənti.

Yesu Zəga də shilən nə Lya

³⁵ Nə kyau, balu a pa' ciltuwai, I Yesu hilya i' peki, i' zəga gelu u nə bə mbalən dəwai u, i' zəga də shilən nə Lya tyaka

³⁶ I Siman nə mbalən u nə tinesi u is zəga də ngauti.

³⁷ Nəs mbitu, is ultisu, "kup mbalən də ngauki."

³⁸ I Yesu ulsisu, "Mələn ge' gatlu gunə kina u, ta dləm shilən ki Lya də danu. Ulnə laki yambəda ungu."

³⁹ I kup ti tya'tya ge' atl ki Galili a ti dləm shilən ki Lya a ge' lu dopga ki Yahudawa, a ti pyakəli' mbalən mi'gatli.

Yesu Ndokəl Mul Go' Ki Dakəlti

⁴⁰ Mul go' ki dakəlti i'mbə ma Yesu, i' ngusiti i'ngemti, a ti ussu, "Inka ndəgu, kin ma'paltən mul ləshi də'ti.

⁴¹ I ci' gontuwasi gop Yesu, i' ta toh wasi i' tənti, i' ultisu, a ndəgi, a ndokəlki, dəmi mul ləshi də'ti!"

⁴² Aləbi aləbi i dakəltisi zati, i' dəmi mul ləshi də'ti.

⁴³ I ki i Yesu pi' shilən mul ndəlti, nə təs zəga u.

⁴⁴ I' ultisu, "Bə pi mullən wai. Məllə le' en ləba, a bəl Lya ulki okətl bezən ləba kanwunə Musa dləmi u tən gaki wokəlti. Pəli nəgu təngaki tə mbalən mani də ka ndoki."

⁴⁵ Ge' shuki nəgu, i muli peki i go' dləp shilənni tyai. I gu la Yesu ta man te' ge gatlon a dwadən də ye' dwadənwai, i' go' dəp gelu u nə mbalən də wai u. Ngo nə nəgu, mbalən go' mbə mati, te' ge lu en.

2

Yesu Ndokəl Mul ki Tle' ki Mi'gatli.

¹ Kal ki mutti ten, nə palte' Kapalnahum, is kummi ti a libi.

² I' mbalən dom ga dibəlli, lu zə' a sən ma dəwai, abi dlabi ma. A Yesu də pi'si shilən ki Lya.

³ Mbalən upsi is mbə, is kam Mulən tyai ki tle ki mi'gatli.

⁴ Saman tələ'ti ma Yesu wai təngaki dibətl ki mbalən, is mbulən gabini tu' malu u nə Yesu də u nəs mbul gabini u, is shim muli sudi, nə lu muttuwasi.

⁵ Nə Yesu en lati mbatluwasən u i' ulmul ki tle ki mi'gatlisu, "Yakuyini a paci bazən ləba wagi."

⁶ Mbalən mi' lashti zhil ki Musa siki dəmi a ləbi, a si shilən a mbadli,

⁷ A si ussu, "Ya lakida mulu də shilən nəgu? Pəli' Lya bezən ləba ti da! Wokən ma' wokəli yakən mbalən* bezən ləba wasi ənbə Lya kən nəmmwai u?"

⁸ Aləbi aləbi i Yesu man ulnə si dləmti a mbadli, i Yesu ulsisu, "Yakən laki da ki unndi shilən u a mbadl-wakən?"

⁹ Gukən ngətli nə mbələ, ti ulmul ki tle usu, 'A wokəli bezən ləba wagi' nə ta usu, 'Hilya kam lumuttwagi ki zəgaya?'

¹⁰ Ami lyamti ki manini Yakən mbalən† ti nə ndətl ki wokəl bezən ləba a dəplaḅa." I' ul mul ki tle ki mi'gatli su

¹¹ "A ulkisu, hilya kam lumut-tuwagi ki zəga libi."

¹² I Aləbi aləbi tə hilya, i' kam lumuttwuwa si, i' peki a kum mbalən də yetti, a si kup gagashinti, a si natl Lya asi ussu, "Ma en ulən nəgu gason wai."

Taki' Lawi bi

¹³ Yesu peki i' lə bi Dləlka ki Galili da danu, Mbalən dibəli is domga a malgən wasi, ati kulcisi.

¹⁴ A ti beuti, i' en Lawi yakən ki Halpa ki dəmi ati kyautən ki ka' upki ban. I Yesu ultisu, "Bələn kali." I' hilya i' bəlti kali.

¹⁵ Gason Yesu də dap ulki dəmi a libi ki Lawi, mul ka' upki ban ne mi'bezən ləba nə mbalən dibəli si dāmti ne'ti ne mil kushti wasi, tən gaki mil dibəlti gesi mi' bəlti ni;

¹⁶ Nə mi' lashti zhil ki Musa si palisiyawani is enti də dāmti nesi, nə mi'bezən ləba nə mi' ka' upki ban u, is ul mi' kushti wasisu, "Ya laki ti dāmti nə tleti ne' mi' kap upki ban nə mi'bezən ləba da?"

¹⁷ Nə Yesu kumi nəgu u, i' ulsisu, "Mi' ginə bə da gontwai u sikən lə' mamul pətl igən wai, mi' gonti si də ngau mul igən. Tən gaki mi' pətl ze

kautənkən a mbəḁawai, tən gagi mi' bezən ləba ni."

Gyemti a Tən pətl Kuzən Mali

¹⁸ Mi' kushti ki Yahaya mul baptisma nə ki palisiyawa si pətl kuzən mali. Mbalən en ngem Yesu is usu, "Yalaki da mi' kushti ki Yahaya nə ki palisiyawa si kuzən mali gwabo si da pətl ti wai?"

¹⁹ I Yesu ulsisu, "Yelənsi ki mul kutleti sən pətl kuzən mali a mul kutleti nesiya? Tunnə mul kutleti nesi u səkən pətl kuzən malilwai,

²⁰ Cin də mbəti sinkap mul kutletiyi taka də masi. Cinisini sən pətl kuzən mali.

²¹ Kən ca'ti mbulən gəsi nə pyal lulutwai. In a caki nə nali u, pyal luluti nən kyeshti gus lulutisi, nən ngətliti ki kal nə kyeshti.

²² Kən bəna pyal mal ki mil pə' ki annabi ge gus kal ki bati wai. Mun nə a bine u, mali si nən tatlti kal ki bati si, a hol kal nə mal innabi isi. Pyal mal ki mil pə' ki innabi, sai nə pyal kal ki bati."

Mi' Kushti Ki Yesu Go' Cotlti Alkama Cin shuti

²³ Gason cin shuti, Yesu ne mil kustiwasi si beuti ge' gu ki alkama. Sige beuti i mil kusti ki Yesu is go' catl ga alkama en.

²⁴ I palisiyawa ultisu, "En ulnə mil kushtiwa də pəlti u. Ya laki da si pətl ulnə zhil ki Musa a ndigi ti pəlti cin ki shutwai u?"

²⁵ I Yesu njesi shilən nisi i' ulsisu, ka kummən shilən ki ulnə Dawuda pəli u waiya, cin u nə kuzən gopti, ti ne' yelənsi lətwaswaiya?

²⁶ Hwon u nə Abiyatal tiki bal ləba, Dauda tege' Libi ki Lya, i' dām biledi gunə zədli u iki bəl yalənsiwasi ginə ne'tu, ki dəmi ki ləbasi ni nəgwasən mulən kən dāmtwai.

²⁷ I Yesu ulsisu, "Pələn cin shuti təngaki mbalən, ba pələn mbalən gaki cin shutuwai.

²⁸ Yakən mbalən kənki mulban ki shuti nə ki cin shuti."

* 2:7 2:7 Yakən mbalən Gu shilən tən yakən mbalən kənda † 2:10 2:10 Yakən mbalən Gu shilən tən Yesu da

3

Mul nə Mi'Gadli tle Toh

¹ I Yesu te ge' lu dopga ki Yahu-dawa, mulən da aləbi mul toh kitle ki mi'gadli.

² Tən gaki səmbi shitu ki gopti Yesu da. I mbalən yen zid dwadən, tən ndokəl mulisi cin shutwa?

³ I Yesu ulmul toh ki tle yisu, "Pete' ki akina."

⁴ I Yesu ulsisu, "Ambuni tə pəl ze' ləba ko bezən ləba cin shuta? Ti pekəl mul məshti, ko ti tlotə?" Is dəm shot.

⁵ Nə' yasi nə mbadli ki lewi u, ati du mbadli nə dəshti ki mbadlwəsən, i' ul mulisisu, "Ta' toh wa'tedi." Ittakit tye, i toh was pal ləbi.

⁶ Nə palisiwa yani nəgu u is peki, Aləbi aləbi is dlil shilən nə mbalən ki Hilidus a tənti, kau u nə si' tlotu.

Mbalən Dom ga Dibəli Abi dləka

⁷ I Yesu hilya ne' mil kushtiwasi, is za'gatli is lə tya bi dləka ki Galili. Mbalən mi' dibəlti iye ki Galili is bəlti kali.

⁸ Nəs kum ulnə ti pəlti u, mbalən is mbə te' Yahudiya nə Ulushalima, nə atl ki Edom, nə te' bə gasi ki dləka ki Uldum, nə te'ge luki Taya nə Sidom, bal dopga mbə mati, tən gaki si' kum ulnə ti pəlti u.

⁹ Tən kitəlli' ba mbalən dibəli gyemti, i ul mil kushtiwassu shakəli nən kudələn ki mali nəm tedi.

¹⁰ Ti' pəlin nəgu u tən gaki ta ndokəl mbalən dibəlli, i laki da kum mbalən mi' gonti si shimga te' mati tən gaki si' tənti.

¹¹ Du mi'gatli, ko anəmi si enti, as nda kinawasi asi lati yali, asi ussu, "Ki yakən ki Lya kənə."

¹² I' dləmisi bəs pi mbalən okənki ti wai.

Yesu zabəl mbalən kutl nə Lop

¹³ I' Yesu totən zənga, i' taki ginə ti lyap siyi bi, is lə mati.

¹⁴ A gesi is zabəl mbalən kutl nə lop si' dəm neti, tən gaki ti'go' shi'si asi dləm shilən ki Lya,

¹⁵ I' bəlsi dəlti ki pekəl du mi'gatli.

¹⁶ Ginəs zabəl siyi kəngyi, Bitlus,

¹⁷ Nə Yakubu yakən ki Zabadi, Nə yalkewasi Yahaya, i' bəlsi shin Buwanaljis' mil ki ndaltannaca.

¹⁸ Iki dādanu i' zabəl Andalawus, nə Pilibus nə Baltamawas, nə Matiyu, nə Toma, nə Yakubu yakən ki Halpa, nə Taddawus, nə Saminu Bakan'ane,

¹⁹ Nə Yahuza Iskaliyoti gunə bəl Yesu.

Yesu nə Ba'alzabul

²⁰ I Yesu te' libi won, iki i mbalən dopga dādanu hal saman dāp ulki dāmi wai ti ne' mil kushtiwasi.

²¹ Nə yelsənə wasi kumi nə gu u, iki is lə dā goptiti, tən gaki si usu, "Ga agəlti."

²² Mi' kushti zhil ki Musa gənə pete' Ulushalima is usu, "Ba'alzabul kən totənti! Nə ndətl ki guu mi'gatlkən ti pekətl mi'gatli."

²³ I Yesu takisibi, i' cimbəlisi i' usu, "A u kən ti Shadan man pekətl Shadan?"

²⁴ In gu' a bwasi a tən nge yelsəni u, guntu kən lə' kinawai.

²⁵ Nəgu in libi a bwasi a tən nge' yelsəni u, libi u kən lə' kinawai.

²⁶ In shaidan a dlani ga wasu, a bwasi, kən lə'kinawai, patwas kənmbə.

²⁷ Mul ma' te' ge libi ki mul ndəlti a' em galwasi dawai. In ba' kəndi mul ndəlti wai u, iki annda yep gal ki libini.

²⁸ Bali ami pi'kini nən paci ko mulu kən bezən ləbawasi, nə bezən shilən u nə' təpəli u.

²⁹ Gunə a pəli Yalkimbatl ki Lya ki gunti bezən ləba u, kən paci tiwai, nə ngatlti ki dāp ləba."

³⁰ Gi bo si usu, "Du mi'gatli ni'da."

Dya ki Yesu ne' Yelsəniwasi

³¹ Iki dya ki Yesu ne' yelsəniwasi is mbə. Is dlil a dla, is ta' shinkən timmbə.

³² Dop ga ki mbalən ki dāmi a malgən wasi, is ultisu, "Dya wa' kəngu nə yelsəni wagi si kauki a dla."

³³ I' gyemsi, "ki wokən ki dya ini nə yelsəni ini?"

³⁴ I' ya ginə a malgən wasi, i' usu, "Dya ikəngu nə yelsəni ini!

³⁵ Ko mulu kən pəl ulnə Lya də lyamti u, tiki dya ini nə yelsəni ini, tiki koli ini dādanu."

4

Cimbəlti ki Mul Otlti Ləba (Mt 13:1-9; Lk 8:4-8)

¹ Dādanu Yesu a gop kulci'si shilən ki Lya abi dlilka u balu, I' mbalən mil dibəlti domga amati, I lati, i'te ge' kundələn ki mali, Adləlka, i' dām a gībi. I' dopga ki mbalən dləl atən bəgasi abi dləlka isi.

² I' kulcisi ləba dibəli nə cibəlti. A ge kulcisiwasi i' ulsisu,

³ "Ga kən kum! Mulən mul kotllu won da is zəga gegu tən gaki ti' wotl o'.

⁴ Tige dlati wundi ləba, Ina wundiyeen nda tən shutu, i yatli dākən unndiyisi.

⁵ Un ndiyen is nda age lu mul zənga luwu nə bə atl da iye wai u. Aləbi aləbi is te' tən gaki atli loluwai.

⁶ Nə cin peku, Is landəli, tən gaki dləlgwasən loluwai, Is kwakəni.

⁷ I gyen nda age ili, I ili sənkaləsi, Sa man pətl gwewai.

⁸ I gyen dādanu is nda gye lu atl ki zeki, Is te' kizeki, Is nali, Is pəl gwe, I gyen pəl gwe kutl kutl ləbi maki, Gyen kutl kutl ləbi məkka, Gyen kutl kutl ləbi kutl." I Yesu usu,

⁹ "Mul kəm ki kumti təkumi."

Ulnə Lati Də Cimbəlti u

¹⁰ Nəs pal mal gəni u, Mil bəlti nə kutl nə lopiye iki is gyemti yakən cimbəlti u də dləmti.

¹¹ Iki i' ulsisu, "Kini bo, a ndəgikini i kimannən tuki libi ki Lya, Gyen ginə bə da gyekini wai u, Sai nə cimbəlti.

¹² " 'Yenti nə dwadən bo, Sa yeniyi, bə a mbatldlwai. Kumti bo, Sa kumiyi, Sa man ulnə də dləmti u wai, Tən gaki, bəspaltyai a pacisi bezən ləba wasən da.' "

*Yesu Dləm Cimbəlti Ki Mul Wotlti Unndi
(Mt 13:18-23; Lk 8:11-15)*

¹³ Yesu ulsisu, "A!, Kimanən cibəlti uwayya? Tu i mi kənkimanən na cibəlti en da?

¹⁴ Mul wotlti o' u, Shilən ki Lya kənti wotlti.

¹⁵ Ginə ndatən shutu u bo, Siki cibəlti ki gənə wotl shilən ki Lya a mbatldlwasən u. Sən kup shilən nisi, Aləbi aləbi a shaidan kam shilən u nə wotldli a mbatldlwasən u.

¹⁶ Nəguni dādanu gunə wotl unndi o' a ge lu zənga u, Siki ginə sən kup shilən ki Lya as kami nə hwoltugi.

¹⁷ Si bo, Gəs nisi dawai, si kən dām iye wai, ko ulukən hwossi təngaki shilən ki Lya u, Aləbi aləbi as pal nə kali.

¹⁸ Unndi ginə nda gelu ili u, iki cibəlti ki mbalən u nə kum shilən ki Lya u,

¹⁹ Dəp ləba a hwosi u, nə lyap usən u, Nə laki ləba u, Nəntə'ti gesi asənkəl shilən nisi, Ashilən nisi kən dāmti kizeki masiwai.

²⁰ Undi u nə nda age luki zeki u, iki cimbəlti ki mbalən u nəkum shilənisi, Sən kamti, As pəl kyautən nə nali, As mbi mbəlti tənki gyen kutl kutl ləbi maki, Gyen kutl kutl ləbi məkka, Gyenbo kutl kutl ləbi kutl."

Cibəlti Atən Pitila

²¹ Yesu ulsisu, "Nən mbətl pitila tedi a idlati nə bal gala, ko nənzedli agəs lumutti, kin zəti atən lu dəmtuwa swaya?

²² Kum ulnə ki hwundəli u, nən pekəlti. Ulnə ki kuppi u, nən dutiti.

²³ Mul kəm ki kumti, ti' kumi."

²⁴ Yesu ulsisu, "Kumini, ko'talaku' nə cimbəlin da u, nə nali si' cimbəlliki, hal ma as mbəli da.

²⁵ Təngaki mulnə ulən ni'da u, sim mbəli' tida, mulnə ulən ni' dawai u, na' ulnə nitu sin kamiti taka."

Cimbəlti Ki Unndu nə Ate u

²⁶ Yesu ulsisu, "Gu' ki libi ki Lya kənə mul dlati u'kəni a atli.

²⁷ Mutti nə hillya i undi te, i nali, timan kan u nə pəl dli uwai.

²⁸ Atli nə gawasi ti bətl ləba, ki nəm iki ulnə də te'ti, sai ga, nə balgye ləba tənki.

²⁹ In gwe yi a nyau, iki aləbi aləbi atlo'dli nə kwaltən, gis acilu ngu."

Cimbælti nā Gwe' Mastad

³⁰ I' usu dādanu, “Nā yakən tən cimbələn gu' ki Lya? Ko nā yakən tən cimbələn ti?”

³¹ Kənə gwe mastad kənda, gunə, iki yakən gwe ləba gunə dā wotli adəp ləba u,

³² Ngo nā nəgu in wotl tu, an ngətl kap na dwa nā nalti, ap pəbas mil toh, yatl ma as man nda a gwasən wasi.”

³³ Nā cimbælti dibəli Yesu dləm misi shilən ki Lya, ndace nā mantiwasən.

³⁴ Ti dā pissi ulənwai, sai nā cimbælti. Iki ti pi' mil kushtiwasi ko yanngi a malgəni bə nā cimbæltiwai.

³⁵ Age'cinisi, nā cin bəlnja ti nda u, i Yesu ul mil kushti wassu, “Mi' dəkəcin tyatən bi dləlka ka.”

³⁶ Nəsza dopga ki mbalən akalū, is zəga neti kau u nā tida u age kundələn ki mali, na kundələn ki mali si amalgən wasi.

³⁷ I bal lya ki mali mul yetəl dlitodi, i bəski mali go' tli ti lya dā lyap jakə' kudələ nisi.

³⁸ Yesu bə ati tu kal age kundələn ki mali atən lumutti, ati nde enbudi. Iki mil kushtiwasi is dliti dā enbudi, is ultisu, “Mul lashti, mun məshti kin dā entiwaya?”

³⁹ I' hilya dā enbudi, i' mati etəlli, i ultisu “dəm shot!” Iki i yetəlli mudī, i kumlu dəm shot.

⁴⁰ I' ulsisu, “Tən gaki yakən lakida ikumən banti nəgu? Hal nəgun lati mbatl kən nuna?”

⁴¹ Iskum banti iye, is ulyelsənisu, “Wo kəngu? Yetəl nā mali ki dlika si bətl shilən wasi!”

5

Yesu Ndokəl Mul Bəsən Migatli

¹ A Yesu ne mil kushtiwasi is bəci bidlilka age atl ki Galasinawa.

² Nā pe'tuwasi dīge kundələn ki mali, iki mul du mi'gatlon kəngu te' gelu gum mbalən i mbə ma Yesu.

³ Ti bə lugum mbalən kən ki lə dəm tuwasi. Mul ma'kəndətti dāwai, ko nā ulkəndə mbalən kidom.

⁴ Tən a tle kəndəti toh nā asən nā ulkəndə mbalən ki dom, ati bəbatlti,

a cacal dom ki tən asəni. Mul ma'pəlti ulən dāwai.

⁵ Gasi nā dləncin a gelu gum mbalən ti dəmti, nā tən zəga, ati latiyali, ati gələshti dli wasi nā zənga.

⁶ Nā en Yesu te' lolu u, i' em kitəl tya mati i' gus akinawasi.

⁷ I' layali i' usu, “Yesu yakən ki Lya mul nalti, ya lakənmiki? A maki nā Lya yi, bə hwoti bəsən ləba wai.”

⁸ Tə ndan akinawasi nəgu u tən gaki Yesu ultisu, “Za mulu, Ki du mi'gatli!”

⁹ I Yesu gyemti, “Ya kən ki shin-wagi?” I' ultisu, “Shin i kənki, hututu, iki mi dimbəli.”

¹⁰ Iki i' go' gyep Yesu bə'katsi dā kiwai

¹¹ Amaləbisi lu byatl dəs kiban dā suttən mis calgadli.

¹² Mi'gatli gyemti is usu, “In kandəgu katmi swa ge dəs kiban yi, tən te gesi.”

¹³ I Yesu ndəgisi. Iki yi du mi'gatli peki, is te ge dəs kiban nisi. Dəbət ki dəs kiban nisi sən pətl zangu ləp, is hilya nā kitəl, suttən mis calgadli is ndage mali ki dlilka is gəli.

¹⁴ Aki kən mil byatl dəs kiban ni tle nā kitəl, is su dləm shilənni age bas gatli nā mil gatli. I mbalən bə si' en ulnə nda u.

¹⁵ Nəs bə ma Yesu u is en mul nəs pekəli mi'gatli ngu ki dəmi, nā luluti ki laki adli, ti ge dliwasi dādanu, is kum banti.

¹⁶ Ginəs pəl ulisi a tən dwadən wasən u, is go' palli' mbalən shilən ki ulnə nda u nā mul mi'gatli nā dəs kiban yi u

¹⁷ I mbalən nisi pi Yesu ti' zaki atlwəsən.

¹⁸ Ti te'ge kundələn ki mali kən ngu, mulnə da du mi'gatli dā u bəltibi ti' dəm mati.

¹⁹ Yesu a ndəgi tuwai, i Yesu ultisu, “Lə libi ma yalsənə wagi, a pisi bas ulnə Lya pəliku, nā ci'gontuwagu nā' eni u.”

²⁰ I' zəga libi, i' tege dləm shiləni a Dikapolis ki bas ləba u nā Yesu pəlitu. I kum mbalən i kum ulki gagashinti.

Ndokəl Yakən ki Yayilus nə Kəli mul Bəna' ki Hwula

²¹ Nə Yesu dəkəci tyatən bəgasi gwa u ge kundələn ki mali dādanu u, I bal dopga ki mbalən gandəlti. Ati abi dlilka.

²² Iki mulən ngu age bas mul kina ki lu dopga ki Yahudawa, mul shin Yayilus. Nə en Yesu u in nda akina wasi,

²³ I' bəlti bi balbali, i' ultisu, "Yakuyini yakənkəli ti abiki məshti. Ami bətlki bi ngadī ki zittoh təngaki tin ndoda."

²⁴ Iki is zəga neti. Bal dopga ki mbalən də bəlti kali, asi gyepti.

²⁵ Iki kəli won ngu ta pəl hwon kutl nə lobpi a hwula də binetti,

²⁶ Kəli u ta tle bal bəna a toh ki mil bəlt igən dibəli, ta gəl kum ulnə ni' dā u, i ngo nənəgu tambi ndotuwai, kina kina gonti dā.

²⁷ Nə kumi də dləm Yesu u, i' moltip te' kalki Yesu age dopga nisi, i' tən bi lulugəl ki Yesu.

²⁸ Tən ti usu a mbatl tluwasi, "Lulugəl ma atəni u, an ndoti."

²⁹ Aləbi bina' ki hwulawasi dləli, i' kumi a dliwasi ta ndoki gontuwasi.

³⁰ Aləbi aləbi nə Yesu kumi ndəlton a pedi getu, iki i' go' yalu age dopga, i' usu, "Wokən tən lulugəl ni?"

³¹ Iki i mil kushtiwasi ultisu, "Ki ye' dopga ki mbalən nəgu, a usu, wokən tənka?"

³² Iki i Yesu yalu kali təngaki ti' en mulnə pəli' nəgu u.

³³ Kəli yi nə man ulnə ndaniti u, iki i' bə nə banti, ati nyepi ki dli i' nda a kina ki Yesu, i kəliyi pi Yesu bali.

³⁴ I Yesu ul kəli usu, "Yakuyini, lati mbatluwagi a ndokəlki. Mboci lau, ka ndo də gontuwagi."

³⁵ A tige shilən, iki gyenkenngi te' libi ki Yayilus, is usu, "Yakuwagi ta məci, yalakida ki'la' mul lashti də bənada?"

³⁶ Yesu a pal kəm tən ulnə si dləmti uwai, i' ul Yayilus su, "Bi kum bantuwai, la mbatl katl"

³⁷ Ta za mulən a bəlsi kaluwai iki Bitlus, nə Yakubu, nə Yahaya yalse ki Yakubu si bəlti kali

³⁸ Nəs mbəci libi ki Yayilus mul kina ki lu dopga ki Yahudawa u, is kumi wotilu, nə kulu, nə latiyali yenti dawai ba kumti dawai.

³⁹ Nə te' gibi u, i' Yesu ulsisu, "Yalaki dā ki wotilu nə kulu dā nəgu? Yakəni kiməci tidawai, nde yemm-bukən tida."

⁴⁰ Iki is pəli gyetlti ki mbəlti. Kalki ki Yesu a pekəl mbalən nəsi kumwasən tuwa dlayi, iki i' kan bwasi ki yakənkəliyi nə dyawasi nə mil kushtiwasi guni netu, is te' gelu u nə yakən kəliyi dā u.

⁴¹ I' Yesu goppi toh, i' ultisu, "Talita kumi", iki, "Yakənkəli, ami utlkisu, hilya."

⁴² Aləbi aləbi yakənkəliyi hilya i' go' ləti. Təngaki timul hwon kutl nə lop kəni. Gu lakisi ulki gagashinti iye

⁴³ Iki i' mətisi bə mulən kum shilən uwai, i' ulsisu dādanu si' bəl yakən kəliyi ulki dāmi.

6

A Nazalat is nge' Yesu

¹ I Yesu za' ləbisi ippal tiya ge' gatluwasi, I mil kushti wasi is bəltikal.

² Nə Cin shuti pə' u, i' gop kulcissi age'lu dopga ki Yahudawa, dibəl mbalən yi nə ləbi u si ga'ti kəmu is kum gagashinti, asi ussu, "A ukən mulu mbi ulu nəgu u?" Is ngemti, "Undi mallaba ukən ninnəgu? Undi gagashintu kən ti pəlti nəgu?"

³ Guki mul tlatti ləba u waiwa? Yakən ki Malyamu nə yelse ki Yakubu, nə Yusupu, nə Yahuza nə Saminu? Yelsəni was mudli simi ne'sə a kiwu waiwa?" Is nge'ti.

⁴ I Yesu ulsisu, "Mulneshinkən nənəda mbin nalti ge'gatluwaswai nə ge' yelsəniwasi nə a libi wasi."

⁵ Taman pətl ulki gagashit tiya kawai, iki is zi mi'gonti ginə bəs dibəllwai u toh is ndoki.

⁶ I' kum gagashinti nə hotl la'ti mbadlawasən. I'go' duk tiya ge mil gatli ati kulcissi.

Yesu Shin Mil kushtiwasi Kutl nə Lob

⁷ Immbe mil kushti kutlh nə lopi bi is shinsi lob lob. Ibbəlsi ndəlti tən du mi'gatlə.

⁸ Ippisi i' usu, “Bə kamən ulənwai də lə tuwasənwai kumbəlkən ki kamin katl bəs kan ulki dəmiwai bə kamən kulu wai bə kamən ulpwai.

⁹ Shimən kaptəlan, ngo nənəgu bi mbələn lu'ləgəl tənkiwai.

¹⁰ Libi u nə ka shitin ləbi u a' dəmni ləbi hal a' za'kən gatliɖa.

¹¹ Lu u nə bəsa njekiniwai u ko sa nge kupkini u, za'kən gatli abatən kushka ki asənwakən taka gaki tədəm dətəkəm də ma'si.”

¹² Nəgu si peki asi dləmi' mbələn shilən ki Lya gaki sə' za' pətl bezən ləba.

¹³ Is pekəl mi'gatli dibəli, is suwati mi'gonti dibəli mili is ndoki.

Mushti Ki Yahaya Mul Baptisma

¹⁴ Nə guu Hilidus kumi nəgu u, tən gaki Yesu apəl shin i, gemma si usu, “Yahaya mul pəli mbələn baptisma ti tlilya ge' mi' məshti, I lakida ti nə ndəlki kyautən ki gagashinti də pə' ma'tida.”

¹⁵ Gen də usu Iliya ni, gen ne si usu, “Nəm kən ge mul njeshinkən ki Lya ki digini.”

¹⁶ Nə Hilidus kumi nəgu u, I' usu, “Yahaya u na patti ga taka u hilya ge' mil mushti!”

¹⁷ Ti Hilidus nə gawasi illaki sə' gop Yahaya, is ki ndəti as la'ti ge'lu kəndə'mbalən. Tə pəllən gu gaki Hilidiya kəli ki yelse wasi Philip, gunə' kanti ippalti də kəliwasi.

¹⁸ Tən gaki Yahaya ul Hilidus su, “A mbuni ki dəm nə kəliki yelse wagwai”

¹⁹ Tən gaki nəgu Hilidiya ngap Yahaya a mbatldli, ti lyamti tə' tloti, ngo' nənəgu tamaniwai gaki Hilidus.

²⁰ Hilidus də' banti Yahaya, gaki ti mani Yahaya mulzo' mbatl kəni mul pətl ləba kizokini, I lakida bə tida za'ti ulən ti nda nətiwai. Hilidus in tikum shilən ki Yahaya u də hwottiti, ngo nənəgu ti bəldə kupti də shilən u, ti kup hwol mbatl nə kup ti.

²¹ Iki ipmbi shitu nə cin ki zə'ti mbə u, ip pəli Gumsisi wasi nə bas

mi'kina ki dlati ne' bas mbələn ki Galili daddabəl.

²² Nə yakən ki hiludiya tete' dlom də nyəptu, i mbuni Hilidus ne'səbəlswasi. I Guu ul yakən kəlisu, ngem ulnə ki lyamti u an bəlki.

²³ I Hilidus ndəgiti nəzal ulnə ka ngemi u an bəlki, “Ko ti bwasti dlom ki guntikəni.”

²⁴ Ippeki, in ngem dyawasi, “Yakən ta ngemi?” I dyani usu, “Gaki Yahaya mul pəli' mbələn baptisma.”

²⁵ A ləbi aləbi is susu' nə dleuti, ma' guu i' ultisu, “Ami lyamti nəgun nəguni ki bələn ga ki Yahaya mul pətl baptisma, age' gal ki pəti.”

²⁶ I mbatl ki guu lewi, Ngo nənəgu gaki ta ultisuyi nəzal akina də səmbəlswasi, təkən lyapti ti' ultisu zakiwai.

²⁷ A ləbi i guu la' mul shinkən wasi, illaki səm mbəl ga ki Yahaya. I mul shinkəni le' kotl ga ki Yahaya tedi a ge'lu zəm mbələn.

²⁸ Im mbəl gami age' galpəti, ib bəl yakən kəliyi, i yakən kəliyi bəl dyawasi.

²⁹ Nə mil kushti ki Yahaya kum shiləni u, is mbə is kan dli i, is guti.

³⁰ I mil shinkən ki Yesu is pal te' ma'ti, is dlimi' mus ulnəs pəli u, nə ulnəs kulci u.

³¹ I Yesu ulsisu nganni tən na' shu'ni ge' lu u nəbə mbələn də wai u, gaki mbələn didəli si ləti asi palti, mbi' dlil də dāmima mil shinkən ki Yesu ma sambiwai.

³² Is zəga ge' kundələn ki mali si nəgwasən lu u nə bə mbələn də wai u.

³³ Iki mbələn dibəl, is yen zə'ga wasən, si mansi, mus mbələn kige gadli nə ləbi u is dululu is ngətl nə mbəkəsti.

³⁴ Nə pe'ti ki Yesu dīge' kundələn ki malu, i'yen dibəl mbələn i' kum ci' gon twasən, gaki si kənə mbəla u nəbə mil be'lsi dawai u. I' go' kulcissi ləba dibəli.

I Yesu Bəl Dibəl Mbalən Ulki dāmi

³⁵ Nə cin bəl nja tənda u i mil kushti wasi mbə ma'ti, is ultisu, “Ləbisi ngu

mbalən dawai, i ngu cin bal nja ti ndayi.

³⁶ Za' mbalən nisi sə' zəga tiya ge' gatlu nə nja aki u, sə' uli gawasən ulki damida."

³⁷ I' ulsisu, "Kinibo bələnsi ulki damida" Is ul Yesu usu, "Ulki damiwasən nə pətl bwasti dlom ki upki lii hwon nəm kikyautən ki yakən mbalən, tən ullisi ulki dami dangwa?"

³⁸ I Yesu ngemsi, "Ulki dami nəmi nikini? Su' yanini." Nəs yani todu, is ultisu, "Ləpa nantam kəni, nə kes lob."

³⁹ I Yesu ul mil kushti wasi usu sə' bwas mbalən tiya as dəm atli tiya tən di'me.

⁴⁰ I mbalən dəm atli swai nami kutl kutl ləbə kutl, nami kutl kutl ləbə nantam.

⁴¹ I Yesu kan ləpa nantami nə kes gudəl lopisi, it taki lya, i' gode Lya, i' caccal ləpa i, ib bəl mil kushti wasi sə' buwasi mbalən, is buwasisi kes lopi dadanu.

⁴² Muswasən is dami i kəmsi.

⁴³ I mil kushti wasi yem dəs kutl nə lop ki ləpa gunə sa u nə kesi.

⁴⁴ Dibəl ki mwani yi nə dami u sa təla zangu nantam.

Yesu də lə' tən mali

⁴⁵ Nəguni i Yesu la' mil kushti wasi sə' tege' kudələn ki mali sə' ngətl ti də dəkəshti tiya Basaida, tiya ge'lu yiwon ki bal mal, i ul mbalən su sə' zəga.

⁴⁶ Nə' zasi u i totən zənga də gyem Lya.

⁴⁷ Nə gas pə'u, kudələn tiya dlom mali, Yesu tən bəgasi nəm nə gwasi.

⁴⁸ Nə' en dəl kudələn də hwottisi u, tən gaki ndəl ki yetəl, adlom gasi i'go lə te'tənsi, a ti lə'tən mali. Ippəli kənə tə' dəkəsh si,

⁴⁹ Nəs yen ti də lə' tən malu, is yeni kənə nul kəni, is la' yali.

⁵⁰ Tən gaki kapuwasən i ba'gobsi nəs yentu. I Yesu bulisi bi aləbi, i' ulsisu, "Bə banniwai amini."

⁵¹ Iki it tege' kudələn ne'si, i yetəli mudī. I gagashi' gob mil kushti wasi,

⁵² gaki saman ulən tən ləpa gunə bəl mbalən zangu nantam is damti də uwai, gaki mbatldlowasən a kangəli.

Yesu Ndo'kəl Mi'gonti a Jenisalata

⁵³ Nəs dəkəci, is mbəci ge' atl ki Jenisalata, is kəndə kudələn tən bi-gasi.

⁵⁴ Nəs pe' dīge' kundələn i u i mbalən mansi.

⁵⁵ Is ngwal atlisi nə kitəl, is go' ka' mi'go' tottən lumut si tala'si tiya ge'lu u nəs kumi ti də u.

⁵⁶ Mus lu u nə Yesu ləda u, bal gatli ko yakən gatli, as mbəlic mi' gonti abi lu dobga, as ngemti sətlin bi lulə gəlwasma. Ginə təntu is ndoki.

7

Ulnə də Bezə' yakən Mbalən u

¹ Nə palisiyawa nə gyen mi' bətl lashti zhil ki Musa ginə mbə te' Ushelima is domga ma' Yesu.

² Is yeni na mil kushti wasi si damti sida o'kəl towai təngaki bətl ləba ki mi' kina.

³ Palisiyawa ne' Yehudawa sən də damti pawai senə sa o'kəl toh pa, gaki si bətl ləba ki mi' kina.

⁴ In sa pal te'ge'lu dobga ki ulti nə ulti taka u, sənda damtipawai senə sa utisi mal takapa. Undə ləba endə dibəli nəsmbima' mi'kina wasən asi pəlti, kənə ki o'kəl gali ne' ki twom mali ne' kal ki dom.

⁵ I palisiyawa ne' mi' kulci' mbalən zhil ki Musa is ngemti, "Ya lakida mil kushti wagi sida bətl ulnəs mbima mi'kina wasən u wai, si damti bəsida o'kətl towai?"

⁶ I' ulsisu, "Bali Ishaya dləmi tənkin, mi' bəna ki dwadən, kan u nə də ki laci u:

" 'Mbalənyi agabi ki naltəni, mbadlwakən lolu nə ami.

⁷ Bətl Lya wasən u bali wai, ge'shu ki zhil ki Lya, zhil ki mbalən kən si kulcissi.'

⁸ Ka lakən zhil ki Lya taka i, ka ngapən zhil ki mi' kina i."

⁹ I' ulsisu, "Kimanən shitu ki la'ti zhil ki Lya taka huti aki ngapti zhil ki mi' kina.

¹⁰ Gaki Musa usu, 'Nal bwagi nā dyawagi,' 'Mulnā, abyal bwasu ko dyawasu, a tloti.'

¹¹ Ngo nānēgu kini ki usu, in mulnā azi ulēn tēngaki ti' dēl bwasi nā dyawasi adēm Kolban i', (iki, abēl Lya i)

¹² nēgu katl, kēkēn za'titi tēpēli bwasi ko dyawasi kyautēn ki ulēnwai.

¹³ Nēgu lakidā ki dā katshilēn ki Lya baliwai gaki bētl zhil ki mi' kina. Ki njik' pētl undigi."

¹⁴ Dadanu i Yesu taki dibēl mbalēn bi, i' ulsisu, "Kumēnnēni muswakēn, a'manangu.

¹⁵ Ulnā dē su' ge' yakēn mbalēn tu'dla u i dē bezētiwai, ulnā dē pe'tito' ge'tu dē bezēti."

¹⁶ Mul kēm ki kumti, ti' kumi,

¹⁷ Kalki za'ti hwu'mbalēn i, nētē libi u, i mil kushti wasi is ngemti yakēn cimbēlti u dē dlēmti.

¹⁸ I' ulsisu, "Kinima kimanini-waiya?" "Ulnā dē suge' mbalēn tu'dla u, kēn bezētiwai,

¹⁹ Nēbē ambadlwas kēn suwai u, atu'da'ka su, tu'nēgu tēpekki." Nānēgu Yesu pal mus ulki dāmi ki zeki.

²⁰ I' usu, "Ulnā dēpe'ti to'ge' tu'ki yakēn mbalēn u idē bezēti."

²¹ A tugi, age' mbadl ki yakēn mbalēn, kēn bezēn lēbā dēpe'ti, kēnē kwonti, nā mēgēlti, nā tlom mbalēn,

²² nā pēti, nā lyap lēbā, nā ngashti, nā ship totugi, nā nge Lya, nā ndau bishitu, nā bezēn dēmti, nā nalkiga, nā kon nēmbalēn, nā ndokēnti.

²³ Mus bezēn lēbagi atu'kēn sipē'titodi, si dē bezēn mbalēn."

Lati mbatl ki Kēli Solopinikiya

²⁴ I Yesu za'lēbi illē Taya nā Sidon. It tege' libiwon, ta lyami tēmūlēn maniwai ngo' nānēgu a hwunwai.

²⁵ Kēliwon, gunē du mi'gatli gob yakuwasi, nākumi Yesu dā ki u, illē in ndakina dākka.

²⁶ Kēliyisi yakēn Helinawa ni, atlki zētti iki Solopinikiya ni. In ngem Yesu tēp pekkēli yakuwasi du mi'gatli taka.

²⁷ I Yesu ultisu, "Hwe tēkēm mil pa, gaki a'mbuni akan ulki dāmi ki milwai tēbēl kadiwai."

²⁸ I kēliyi ndēgiti i'ultisu, "Mul nalti, ey nēgudā, ngo'nānēgu kadi nēndē dāb bi ki mil."

²⁹ I Yesu ultisu, "Gaki shilēnwa'gu, paltya, du mi'gatli aza' yakuwagi yakēnkēli."

³⁰ Nē' paltya libi u ille'mbi yakuwasi kēmudī tēn lumutti, du mi'gatli apeki.

Yesu ndokēl mul nā bēdā kup kēm nā mā'shilēnwai u

³¹ I Yesu za' lukē Taya, i' bēli Sidon tēn shitu i' bēli Dikapolis illē dlilka ki Galili.

³² Is mbēlli' mulnā bēdā kub kēmwai u mul dēddētibī, is ngemti tēsziito.

³³ I Yesu Kanti ispal malgēni' ki hwu' mbalēn, i Yesu shim mil toh age' kēm ki mulisi, ibbeza makkēn, ittēn lēgawasi.

³⁴ Illa'ga lya immbē mbadli, i'ultisu, "Ippata!" (Iki, "būli!")

³⁵ I kēmwas būli, i lēgawas laki, i'gob shilēn.

³⁶ I Yesu dlimisi bēs dlimi mulēnwai. Sine se mbētl dlēmtitēnki sīdā.

³⁷ Is kumgagashinti, is usu, "Tapēl mus lēbā mbuni! Mulnā bē dā kubkēmwai u ma ta kumi i, mul dēddēti bima taman shilēn I."

8

Damti nā Mbalēn ki Zangu Upsi (Mt 15:32-39)

¹ Age cinisi i hwu' mbalēn domga dadanu. Ulki dāmi nisi dāwai, i Yesu imbe milkushti wasbi, i' ulsisu,

² "Ami kub go'kē' hwu' mbalēnyi, gaki asēti mutti maki ngu asi ne'kēni, ulki dāmi nisidawai.

³ In a zasi sa zēga libi nā kuzēn u, sākēn mā'mbēkēshti libiwai, i ngu nami pe'ni lolu."

⁴ I mil kushti wasi ndēgiti is ultisu, "A ukēn tē mbalēn mbi ulki dāmi u nētē kēm mbalēn age'dēlgēn u?"

⁵ I Yesu ngemsi, "Lēpa nēmi nikini?" Is usu, "Ninngi."

⁶ I' ul dibēl mbalēnsu sē'dēm atli. Nē'kan lēpa ninngiyi, i' gode Lya dā,

iccacali, i'go' bətl milkushti wasi sə' bwasi mbalən, is pəli nugu.

⁷ Kwesen nisida ten ngulen. Nə' gode Lya u, ippi milkushti wasi sə'bwasi mbalən.

⁸ I mbalən dəmi i kəmsi, i milkushti wasi yemi is njikən dəs ninngi nəgunə sa u.

⁹ Mbalənisi sa pəl zangu upsi. Kal ki pallisibi,

¹⁰ ittege' kundələn ne' mik kushti wasi, illəge' luki Dalmanuta.

Palisiyawa də Lyap Ye'lwadi

¹¹ I palisiyawa gop ngep Yesu. Tən sə' cimbəlti də, is ngemti, tən gaki tən mbokisi toh tən lwadən sul lya.

¹² I Yesu mbə mbadli lolu, i'usu, "Ya lakida kini mbalən kinəgun ki ngep lwadda? Bali amipi' kini, kənbətlkin lwadən sul lyawai."

¹³ Iki is izza'si, ittege'kundələn ki mal, iddakaci tiyatən bigasika.

Yis Ki Palisiyawa Nəki Hilidus

¹⁴ Imilkushti was musni sa kan bilediwai, ləpa nəm kən nisi katl ge'kundələn.

¹⁵ I Yesu dəlisi kəm, i'ulsisu, "Yanən lu kizoki, apən dēmdem nə yiski palisiyawa nəki Hilidus."

¹⁶ Is shilən daddasi, "Is usu tən gaki biledi nimindawai."

¹⁷ Yesu man ulnə si dlimti u, i Yesu ulsisu, "Ya lakida iki usu biledi nikin dawai? Hal nəguni ka manini uwaiya? Hal nəgun kin də yentiniwaiya? Mba dlwakən a ndədəli kikən mantiniwaiya?"

¹⁸ Dwadən nikinda bəki enluwaiya nə kəm nikinda bəki kumtiwaiya? Kənda dabətl kiniwaiya?

¹⁹ Na chali mbalən zangu nantam ləpa nantamu, mbutu nəmi ki yemini ki bigeyi gunə sa u?" Is ultisu, "Kutl nə lop"

²⁰ I Yesu ngemsi ləpa ningi u na chali zangu upsi u pa? Mbutu nəmi ki yemini? Is ultisu, "Ningi."

²¹ I ulsisu, "Hal nəgun ma, ka manini u waiya?"

Yesu Ndokəl Dwawon a Batsaida

²² Is mbəkəci a Batsaida, i mbalən en mbəlli' dwawon, is bəlti bi tətənti.

²³ In ngapi dwanisi toh, it mbəti malgən gatli. Ibbezze'makən a dwadən, izzə'toh, i Yesu ultisu, "Kən də ye' ulunya?"

²⁴ I dwani ya lulya, i'usu, "Ami yen mbalən; kənə pəti asi duti"

²⁵ I Yesu zə'toh tən dwadəni dadanu. I dwanisi bul dwadən wasi, in ndoki, i'yen lu kizoki.

²⁶ I Yesu ultisu, "Paltya libi, bə tege' yakən gatluwai."

Shilən Ki Bitlus Tən Yesu Tiki Almasihu

²⁷ I Yesu ne' milkushtiwasi, is tege' mil gatli Kaisaliya Pilibi. Tən shitu in ngemsi, "Ya mbalən də mbetəni?"

²⁸ Is ultisu, "Yahaya mulpətl bap-tisma; gyyenne, Iliya; gyyenne dadanu, si usu nəm ge' mik nje'shinkən ki Lya kəni."

²⁹ In ngemsi, "Kinipa yaki mbetəni?" Bitlus ndəgiti i'ultisu, "Kikə Almasihu."

³⁰ I Yesu dəlisi kəm bəs dləmi mulən ulən təntwai.

Yesu Dləm Undi Məshtu nə Təppəli U

³¹ I'gop kulcissi, yakən mbalən nən tlebbəna dibəli a ngeti, ma mikkina, ne' bas ləbasi, ne'mik bətl lashti zhil ki Musa, sən tloti, kalki mutti maki tən tləti lya dadanu.

³² I Yesu dləmisi shiləni kan unə sə'mani də u. I Bitlus dəlti malgəni, i'gop matiti.

³³ Ngonənəgu nə Yesu yalu kalu i'ya milkushtiwasi, im mati Bitlus i'ultisu, "Pəlolu nə ami shedan! Ge mbatlwagi laba ki Lya dawai sai ki mbalən."

³⁴ Imbe hwu mbaləni bi ne'milkushtiwasi, i' ulsisu, "Mul lyab dəp mul kushti ini, tənge' gawasi, a'kan gədlənnga ki bənawasi, abbələn kali.

³⁵ Mul lyab gawasi, tənholiti, mulnə a hol gawas gayi u, gaki shilən ki Lya u, ziti tida.

³⁶ Yakən ti yankən mbalən mbi intambi dəb ləba mus, ge shu ki gawasu?

³⁷ Yakən dadanu ti yakən mbalən bəli tən gaki ti'ul mbatlwas da?

³⁸ In mulnə a kubsha i u nə shilən i u, age' hwon ki nge' ngapti ga nə pətl bezən ləba, yakən mbalən ma tənkuḅ shaki matti, inta mbə ge' natl ki mulzətti u ne' milshinkən ki Lya kizoki."

9

¹ I' ulsisu, "Bali bali ami dləmikini, genda ki dləli aki səkkən yen məshwai, sai nə sayen gukki Lya a mbə nə ndəlti."

Shotti Ki Dli ki Yesu

² Kalki mutti məkka i Yesu kan Bitlus, nə Yakubu, nə Yahaya, sinə gwasən it tolsi tən pyasti zənga. I dliwas shoti.

³ I luləgəlwās hwali sol adī kad-dwadən, kan u nəbə mulən kən ma' pəlti nəgu tən dəp ləbawai u.

⁴ I Iliya nə Musa is pekkisi, a shilən ne' Yesu.

⁵ I Bitlus ul Yesu su, "Mul lashti, a mbuni nəmini ki u. Hwe tən pəlen kəs maki, gudəl nəm gwagi, nəm ki Musa, nəm ne ki Iliya."

⁶ (Ta hwol ulnə tətl dləmi u yi, gaki sa kum banti.)

⁷ I lyawon tləttodī i idlasi, i kum yalon ge'lyanisi, ti usu, "Guki yakuyini ki lyami. Kumənti."

⁸ Bənə mantiwasənwai sige nəgu is yalu malgən dāsi sayen mulənwai, Yesu ka'tl ne'si.

⁹ Sige' pe'ti suttən Zəga, I Yesu pisi bəs dləmi mulən ulnəs yenī u wai, sai nə yakən mbalən a hilya dīge' mi'məshti.

¹⁰ Is za'shiləni ge' dlomwasən, asi shilən ne' yelsəni yakənki "Hillya ge' mi' məshiti."

¹¹ Is ngemti is ultisu, "Ya lakida mi' bətl lashti zhil ki Musa də ussu Iliya ki mulpatl su' pa?"

¹² I' ulsisu, "Iliya ki mulpatl pa, appal mus ləba. Imikənda ki laci tən yakən mbalən, tən tle'bəna dibəli, as ngeti?"

¹³ Ami pikkini, Iliya a ləge tambəyi, sa pəlit ulnə təmisida u i, kan unə dā ki laci təntu."

Yesu Ndokəl Yakən Mulmi'gatlə

¹⁴ Nəs palte' ma' na mil kushti wasu, is yen hwu mbalən aga ndəlsi i, mi' bətl lashti zhil ki Musa də shottibi ne'si.

¹⁵ Nə ye' Yesu, mus hwu mbalənyi is kum gagashinti, is lətemma'ti nəkitəl, sə' shinnitti.

¹⁶ In ngemsi, "Shoti bi kiyakən kinida ne'si?"

¹⁷ I gudəl nəm ge'mbaləni ndəgiti, i'ultisu, "Mul lashti, i ngu, a mbəlli' yakuyini, gunə mi'gatli ki nge' shilən nidda.

¹⁸ Nəta totəntu, sai nə tala'ti atli, a biwas dəpə't pukətkət, a ti ashti shinwasi, ati pə'sanganga. Adlimi milkushti wagiya səppe'kəlti, sa maniwai."

¹⁹ I Yesu ndəgisi i'ulsisu, "Kini mbalən ki nəgun u nəbə kida la'ti mbadlwai u! Anəmi taman dəp ne'kini? Anəmi taman ngashtibi nəkini? Mbəlli nən yakəni."

²⁰ Is mbəlli' yakəni. Nə mi'gatli yen Yesu u, aləbi aləbi i mi'gatli bat yakəni, i dliwas gon nyepti, in nda atli i'go' bədəlti, a biwas də pət pukətkət.

²¹ Yesu ngem mul zə'yakəni, "Kənə anəmi uli mbitu?" I bwasisi usu, "Addi na' yakən."

²² Ta tle la'titi ge' utu ko mali, gaki tə'tlotida. Ngo nənəgu kən ma'pəl ulən u, kum gontinən a dəlmi."

²³ " 'In kən manti u?' " I Yesu ultisu, "Mus ləba mul pəkəni ma'mul la'ti mbadlə."

²⁴ Aləbi aləbi i bwās ki yakəni usu "A la' mbadlə. Kati ləshi la'ti mbadlə taka!"

²⁵ Nə Yesu yen hwu mbalən də kitəl tedu, im mati du mi'gatli i'ultisu, "Ki, mi'gatlu mul nge' kup kəm nə shilən u, a piki bwaski kiti, bə tege'ti nəwai."

²⁶ Kalki la'ti yalki mi'gatli, illi'ti nə ndəlti, dləwas də nepti, ibbwasti nəti. I yakəni palkəni hwum mbalən, i ge' mbalən kiləbi dibəli nami usu, "Taməcci"

²⁷ I Yesu gobto wasi it tləlti lya, i' hilya gal.

28 I Yesu telibi u i mil kushti-was ungemti a malgani is ultisu, "Ya lakida ma man pekkeltiwai?"

29 I Yesu ulsisu, "Undiyi nanda pe'twai sainə ngeb lya."

Yesu a Dlim Undi Məshtu Nətə'pəli u Dadanu

30 Is hilya dīləbi, is beu tiya Galili, Yesu alyami tə mullən maniwei,

31 gaki ti kulci' mil kushtiwasi, ti ulsisu, "Sənbəl yakən mbalən ma'mbalən, sin tlotti, in sa tlotu kuma, kalki mutti maki tən tləti lya."

32 Sine saman shilənəwai, si banti'ngepti.

Wokən Ngəli nə Nalti?

33 Is mbə kapalnahum. Nə'te'libi u in ngemsi, "Yaki dlimtin tən shitu?"

34 Ama sa shilənəwai, gaki tən shitu sa shilən i tən okənki baliwasən.

35 Iddəm atli, imbe milkushti was kutl nə lopi bi, i'ulsisu, "Mulnə də lyamti tət dām mulkina u, tikə mul dəb yakəni, addəm zheli ki mbalən."

36 I'kan na'yakuwon, izziti adlom dāsi, illuti adli, i'ul sisu,

37 "Mulnə a nje na'yakən kənə gu u gaki shin i u, ami tə njeni. Mulnə nje u, ami təh njewai, mulnə shinən suduh tə njeti."

Mulnə da gemmini wai u, ginən kənə

38 I Yahaya ultisu, "Mul lashti, miyen mulən də pekkətl mi'gatli nə shin wagi, in ultisu təs zaki, gaki tida bəłmi kalwai."

39 I Yesu usu, bi hane twai. Mulən kən pəl gagashiti nə shinyini, apa aləbi aləbi abbyalənəwai.

40 Mulnə bə də leu badl nəmini wai u, ginən kəni.

41 Mulnə abəlkin mbəga mal nəm gaki kini ki Almasihu u, bali ami pikkini, təkən hol ulnə səbbəltwai.

Shitu ki pəl Bezən Ulan

42 Nətə mulnən la'gon ge'na'mili mi'la'ti mbatl nə ami təppəl bes ləba, nən ngətlitti səllaki'bal yegən nət'i hwu a yaldakka, a la'ti swage'bal mali.

43 In towa'də la'tiki dəpəl besləba u, a pocitaka. Nən ngətl'i ki, ki tege'

gukki lya nə ndola toh, də gunə ki' tege' utu nə toh lopu, utuyi mul pəshtiwai.

44 [Aləbi zhibəl mi'cissi nanda məstwai, nanda mbəshti utuyiwai.]

45 In asənwa' də la'tiki də pəl besləba u, a pocitaka. Nən ngətl'i ki, ki' tege'gu'ki Lya nə ndola asən, nə səllaki ge' ban utu nə asən lop.

46 [Aləbi zhibəl mi'cissi nanda məstwai, nanda mbəshti utuyiwai.]

47 In dwadən wa'də la'tiki də pəl besləba u, a ngongoli taka. Nən ngətl'ikki ki'tege' gukki Lya nə dwadən nəm, nətə' laki age'ban utu nə dwadə lop.

48 Aləbi zhibil mi'cissi nanda məstwai, nanda mbəshti utuyiwai.

49 Nə utu sə'okkəl mbalən, kan unə də okkəl ləba nə kukkudu u.

50 "Kukkudu ulki zekkini, in kukkudu i a hammu, nə yakən tə mbili' təptənki? A' dāmni nə kukkudu ge' mba dlwakən. Pələn dəbki zeki ne'yelsəni."

10

Kushti ki Yesu tən Bwasti kutletti (Mt 19:1-12; Lk 16:18)

1 I Yesu hilya dələbi, illə ge' Atl ki Yehudiya, ne' tən bigasi ki dləka Uldun. I hwu' mbalən maga ma'ti dadanu, i'kulcisi kan u nə'kuda u.

2 I palisiyawayen mbə ma'ti gaki səccimbəlti, is ngemti is ultisu, "Kizoda tə yakən mbalən la' kəli wasa?"

3 Inndəgisi i'usu, "Ya Musa pikini?"

4 Is usu, "Musa bəl mbalən səllash lwabbatki tlot kutleti, ala kəliyisi."

5 Yesu ulsisu, "Gaki ndəlki gawakən lakida i Musa lacikin zhiluda."

6 Amma tedi 'Lya kənənsi, mwani nə kəli.

7 Gaki nəgu a mulən za'dyawasi nə bwasi, an ngap kəliwasi.'

8 Nəguni si lopi as dām dlinəm. Akinaki nəmkəni səkən dāmte dli lopkənəwai.

9 Ulnə Lya a mani u, bə mbalən bwasiwai."

10 A gip libine i milkushtiwasi ngemti dadanu tən shiləngu.

11 I' ulsisu, "Mulnə ala kəliwasu, in ngau kundu u, ko'kən ti pəlti nəki lopi.

12 In kəliyi ala mwani wasu in ngau kundu u, tapəl kontu balu."

*Yesu Alaki mil Albalka
(Mt 19:13-15; Lk 18:15-17)*

13 Mbalən də mbəllit Yesu na' mil gaki tətənsida, i milkushtiwās ma-tisi.

14 Nə Yesu yeni nəgu u i uli cillo'si. I' ulsisu "Zakən na'mil səmmbə makkəni, bi hanesiwai. Gu'ki Lya ki unduwasənkəni.

15 Ami dləmi'kəni, mus mulnə andə nə gukki Lya kənə gunə na yakən dəpəlti wai u, təkən teti ge'guntiwai."

16 I Yesu kansı twadli, ati zissito, ati laki'si albalka.

*Yakən gidənsi mul usən
(Mt 19:16-30; Lk 18:18-30)*

17 Nə Yesu gollətu, i mulən pe'tetnəkətəl, inngus kinadakka, in ngemti i'ultisu, "Mullashti mul zo'mbadlə, yakəntapəli tambi dləwu nəbə kənpə'twai u?"

18 I Yesu ultisu, "Yalakida i'mbeki zo'mbadlə? Mul zo'mbatl nəndəwai sai Lya nəgwasi.

19 Man zhilgi, 'bətlo mbalənwai. Bə pəl kontwai. Bə məgəlwai, bədləm laga' tən mulənwai, bə dlu mbalənwai. Nal mikzə'ki.' "

20 I'ultisu, "Mullashti, mus apəl undigi a ami na yakən."

21 I Yesu yati ya'ki lyamti, i'ultisu, "Ul nəmkən baliki lə ki'ul ulnə ni'zi u taka, a'bəl mingi nəbə ulən nisi dəwai u, kən mbi ləba a Lya. Apa a'mbə a'bələnkəl."

22 Nə kub shiləni i kinawasnda, izzəga ati du mbadlə, gaki usən nəddə eye.

23 A ləbi I Yesu ya milkushtiwasi, i'ulsisu, "Nən lotida təmi' usən tege'gu'ki Lya!"

24 Milkushti yi kum gagashit ki shilənwasi. I Yesu ulsisu dadanu, "Kini milini, nən lotida te'ge guki Lya!"

25 Nəte'kə mul usən ge'guki Lya, nən ngətlə' tə lakumi təbbəu ge'shuki allula."

26 Is kum gagashit mulndəlti, is ultisu, "In nəgu ubo, wokən mbi pekkəkən ngu?"

27 I Yesu yasi, i'usu, "Ma'mbalənbo mulpəkkənwai, ama bə ma'Lya wai. Gaki musləba mulpəkəni ma' Lya."

28 I Bitlus ultisu, "Mi ngu ma za'ləbəyi mabəlkikali."

29 Yesu usu, "Bali ami dləmi'kini, mulən kən za'ti libi, ko yelsəniwas mudlə, ko yelsəniwas mwani, ko dyawasi, ko bwasi, ko milwasi, ko guwasi, gayini nəkuma shilənki Lya,

30 apa a'hwol mbi' dibəl ləba kutl kutl ləbi kutl ge' dəpki nəguni, nə libi, nə yelsəni mudlə, nə yelsəni mwani, ne' mi'zətti mudlə, ne'mil, ne'guh, i ngu kuma nə bəna. A lahila ne, ammbi dliwunəbə kən pa'twai u.

31 Dibəli kəkina nənəpaltikali, kikali nənəpalti kina."

*Yesu a Dlim Undi Məshtu nə Təppəli u Dadanu
(Mt 20:17-19; Lk 18:31-34)*

32 Si to'ulshelima, Yesu də lə'akinadasi, a milkushtiwās də kup gagashinti, mbalənyi nə də bədl si kalu sima asi kupbanti. Im mbə' kutl nə lopi, amalgəni i'go'dlimissi ulnə tə mbitu.

33 I' usu, "I ngu mi sutin Ulshelima, sən bədl yakənməbalən ma'bas ləbasi ki Lya ne'mi'lashti zhil ki Musa, sin pocitti shilənki məshti, as bəl mingi nəbə man Lya wai u.

34 Sin lakkitti bi, as bezze'makən, as li'ti, as tloti, kalki mutti maki kuma atli lya."

*Ngepki Yakubu nə Yahaya
(Mt 20:20-28)*

35 Yakubu nə Yahaya, milki Zabadi, is sha'temma'ti, is ultisu, "Mullashti, mingeppi ki pəlimi ulən."

36 I ulsisu, "Yaki lyamtini ta pəlikini?"

37 Is ultisu, "Ndəgimi, cinkə te'ge' naltwagi, tə nəm dəm tən toshimt-wagi, nəm tən tonawagi."

38 I Yesu ulsisu, "Kimanən ulnə ngemtini uwai. Kən ma'tleti ge'mbəga malunətta tlewa? Ko

nən ma'pəlikkin baptisma unəssə' pəlitənwa?"

³⁹ Is ultisu, "Mən manti." I Yesu ulsisu, "Mbəgamalunə tatle nənali u, nənali ki tleni, baptisma u nəsə'pəli u, nənali səppəli kini."

⁴⁰ Ama dəptən toh shimtini, ko tən tohna yini, gikənwai gunə nə halta bəli u. Ai, kəginəs pəli gawasən uni."

⁴¹ Nə milkushtiwas kutli kumi nəgu u, is gob kub dutu'ki Yakubu nə Yahaya.

⁴² I Yesu takisibi i'ulsisu, "Ki manini ginə mansi nə bə Yahu-dawawai u gumsisi wasən səndə nu ne' mbalənwasən kəmti səndə pəlisi ndəlti."

⁴³ Kəndəmti nəgu ge' dlomwakənwai, amma mulnə də lyamti tə'dəm bali age' kini u, sainə tadəm zheli wakən.

⁴⁴ Mulnə dəlyab dəb mulkina wakən u, sainə tadəm zheli ki kowonngi.

⁴⁵ Gaki yakən mbalən ma tə mbəni səppəli'bəna dəwai, gaki tima təppəl bənadani, abbəl dləwasi gaki dibəl mbalən."

Yesu Ndokəl Baltimawus Dwa u (Mt 20:29-34; Lk 18:35-43)

⁴⁶ Is mbəkəci a Yaliko. Ti pe'ti də Yaliko ngu, nəti ne'mikkushtiwas, nə bal dwobgakə dibəl mbalən, i dwa won mul ngeplu shinwasi Baltimawus, yakənki Timawus, tiki dəmi a bishitu.

⁴⁷ Nəkkumi Yesu mul Nazalat kən u, i'go' tləl yali ati usu, "Yesu yakənki Dauda, kum gontini!"

⁴⁸ I dibəl mbalən matiti, tən bəshilənnuwai. Amma i'gob mbətl tləl yaltinki, ti usu, "yakənki Dauda kum gontini!"

⁴⁹ I Yesu dlili i'usu, "Takitibi teh." Is taki dwanisi bi tēdi is ultisu, "Al-bishiliwagi! Letēdi, ti mbekkibi."

⁵⁰ Illa' ul idlatti taka, ittlətyama' Yesu.

⁵¹ I Yesu ultisu, "Yaki lyamti ta pəliki?" Idwani ultisu, "mullashti, tambi yellu!"

⁵² I Yesu ultisu, "Zəgawagi, la'ti mbalwa' a ndokəlki." Aləbi i'ellu, ibbəl Yesu kal izzəga.

11

Yesu te' Ulshelima Ge'shu ki Gunti

¹ Nəs balnja' nə Ulshelima u nə Betapaji, nə Betanya, a ma' Zənga Ki zaitun, i' Yesu shin mil kushtiwas lob,

² I Yesu ulsisu, "Tenge' yakən gatlu nə kina wakən u, Nəte' twakən kən en' yakən zhaki ki kəndi, gunə bəmulən a to tēnti gason wai u. A' təgələn ti sudī."

³ In mulən a ulkinsu, 'Ya kipəlin də nəgu?' A ulənsisu 'Mulban kən də lyapti, tən patltisut nəguni.' "

⁴ Is zəga, is le'mbi yakən zhaki a kina dlabi a bishitu, is təngəlti.

⁵ Mbalən inə ki dləli a ləbi u, is ulsisu, "Ya laki ki təngətl yakən zhaki u də?"

⁶ Is dləmsi ulnə Yesu pisi u. I mbalənni za'si is zəga,

⁷ Nəs mbəlli Yesu yakən zhaki u, is lala lulutwasən tēnti, it toh tēnti.

⁸ I' hwu' mbalən lala lulutwasən tən shitu i'nami caldwa te' ge' dəlgən i gen' dizhan dwai nəscali te' ge' dəlgən i u.

⁹ Mi' ki kina nə mi' bətl kalwasi asi tləl yali asi ussu, "Hosanna! Albalka tən mul mbə ge' shin ki Lya!"

¹⁰ Albalka ki gut mul mbəti, ki bwasinən Dauda! Hosanna ki Lya!"

¹¹ I Yesu te' Ulshelima, i' te'ge libi ki Lya. Nə yaya luya u nə' enlu a gemtu, ippeki illə Betanya nə kult nə loppi.

I Yesu Pəli Pə' ki Kah bi

¹² Cilkəlu nə za'ti betanya wasən, a Yesu də kum kuzən.

¹³ Nə' en pəkkə kah tel lolu u mul dwa lede, Nəllə' ya ni u tambi mil tənkiwai. Nəm mbəci ma'tu, tambi ulən tənkiwai amma dwakatl, gaki lubal kəpətl mil ki kah u wai.

¹⁴ I ul kah nisisu, "Bəmulən dəm mil lwanəwai hal patwagi!" Amilkushtiwas də kubti.

Yesu Likən Libi ki Lya

¹⁵ Is mbəci Ulshelima, I Yesu tye ge' libi ki Lya i'gop katti mil ultitaka aləbi, i'dəzhanisi kundən ki ulpwasən

taka, ne' mil shotti ulpi, ne'mil utl balutaka,

¹⁶ Taza'si sällə ge' libi ki Lya nə ulən nəwai,

¹⁷ Ippisi shilən, i ulsisu, "Kilacida: 'Libi ini nendemti libi shilən ki Lya ki mi' dəpləba' ki ni bo ka palliniyi lu dəpki mægəlsi."

¹⁸ Nəbas ləbasi nemi' lashti zhil ki Musa nəskumshiləni u is gop ngau shitu kigoptiti sə'tloti, gaki mbalən dibəli sikupbultwasi, mus dopga ki mbalən si kup gagashit ki kushti-wasi.

¹⁹ Nə su' pə u Yesu ne' milkushti-wasi is pe' də ge'gadli.

Shilən Tən Ko'Kən Pə' ki kah

²⁰ Nəkyau si beuti, is ye'kah nəsi akokkənyi hal nə tligisi,

²¹ Bitlus dambəlti i' ul Yesu su, "Mullashti, nəya! Kah u nə' pəlibbi u. Akokkən i!"

²² I Yesu ndəgi. I' ulsisu, "Lakən mbadli tən Lya"

²³ "Bali a mipi'kini, in mulnə a ndə nə Lya u, tən ma' utl calgatł usu, 'Ndus dəki nda swa ge' dləka u' abə ta bwas mba dlwa swai u nən pəłitti ulisi.

²⁴ Gaki nəgu a mi pikkini ulnə ka gyemin ge' shilən nə Lya u, i' ndə nə nali u, kəm mbitini.

²⁵ Kogassi u kən kidləni də gyp Lya u, in ka ngapən mullən mbatlu, a tusintaka, Gaki bwaswakən ki lya ma tən tusi'kin bezən ləbawakən taka.

²⁶ Inkida tusti mulnə ngapənti mbatł takawai u bwaswakən ki lya ma tikən ndusi'kin ulnə ki pəłiti u takawai."

Ngemti tən Ndətl ki Yesu

²⁷ Nəspalswa Ulshelima u, ti dut tyagelu libi ki Lya, i Ləbasi ne'mi'bəl lashti zhil ki Musa, nə mi'kina ki mbalən is mbə ma'ti,

²⁸ Is ul Yesu su, "Nə shitu u kən kipəl usida u? Wokən bəlkishitu kəpəłti nəgu?"

²⁹ Yesu i' ulsisu, "Ta pəłlikin undi gyepton. A ndəgi nən, amine adləmi'kini nə ndətl ki okən amipəl usi də.

³⁰ Baptisma ki Yahaya sul lya, kənpeka koki mbalən kəni? Dləminəni!"

³¹ Is gob shottibi ne' elsəni asi usu, "In ma ulnəsu, 'Sul lya kən pe'ku' tən ulminsu 'Ya lakida bəma ndə ninəti dəwai?"

³² Ngo nənəgu sa ussu, 'Ki mbalən kən u' " (Sibulti' hwu'mbalən, nə kowongi simani Yahaya mul nje shinkə ki Lya kəni.)

³³ Is ndəgi' Yesu, "Simani wai." I Yesu usu, "Akən pi'kini nə ndəltu kən amipəl usi dəwai."

12

Cibəlti tən mi'ka' gu ki inabi

¹ Yesu pəłisi shilən nə cibəlti, i ulsisu, "Mullən də mulnə pəl gu inabi. I' gandəli, i' dushu ki cetti mill inabi isi. I' kən yakən kəs ki mul butti gu. Ip bəl mbalən yen mi' kwolu kə ləbi. İləge Atliwon.

² Nəgis cilu, i shin zheliwasi ma mi' kwolu i təkami' na mil inabi i te'di.

³ Ngo nənəgu mi'kwolluyi is gobti, is liti is katti tohwas koni.

⁴ I' shin zheli won' danu ma'si; is li'muli aga, is lati ge'sha.

⁵ I' shin gon'danu, tibo, is tloti. I shin gen danu dibəli; genwasən gen'bo is tlosi, genwasən ge'si bo is li'si.

⁶ Hal nəgunma Yakən, nəm diti. Gunə ti lyapti u. Ibpa' shi' yakəni swamasi, i' usu, 'nəgon as yen nalt-wasi.'

⁷ Ngo nənəgu mi'kollu i ma is ul elsəsu 'Yakuwas kəngu, mulgu tidə nje' bwasi nganni, Mi tloti, aləbayi dəmginən.'

⁸ Is gobti is tloti, is latitaka tyakalbi.

⁹ Yakən tə mulgu i pəli? Tən mbəti a tlwami' kwollu i si, ab bəmbalən yen gu isi.

¹⁰ Kinibo ka yanən shilən ki Lya ki laci gasonwaiya? Ki laci də də ussu, 'Zənga u nə mi' kəbbi nge u, i dəm zənga gəsbi ki ze'ki.

¹¹ Gu kyautən ki Lya kəni, ma'mini ulki gagashi'kəni.' "

¹² Bal ləba, nə mi' bətl lashti zhil ki Musa ne' mi'kina is ngau shitu ki gobtiti, simani cimbəlti u tənsi ni, is kum bultu ki hwu mbalən. Gaki nəgu is zati, is ziga wasən.

Ngepti tən Bətl up Ki ban ki Kaisal

¹³ Is shin palisiyawa yentey nə mbalən ki Hilidus, gaki si hwodəl Yesu geshilə wasi.

¹⁴ Nəs mbə u, is ultisu, "Mul, lashti mimani ki mul dləb balini, kida olt mbalən wai, i' kan kowonngi ndatce, sai kullcit mbalən shitu ki Lya kənkida. A ndalini ki tənbal upki banya, ki Kaisalya bal gu ki Loma, ko imi?"

¹⁵ Təm batliya kobən batliwai?" Ti'ma nəm mangashtwasən u nəsikən ndətti u, I'ulsisu, "Yalaki i ki cimbəltən də? Nə kaminən ulpu te'di tanəyani."

¹⁶ Is kamiktai. I ulsisu, "Shin ki wokəni nə shishiptyi ki wokəntənki? Is ultisu, ki Kaisalkəni."

¹⁷ I Yesu ulsisu, "Bələn Kaisal, ulnə ki Kaisal u, a'bələn Lya ulnə ki Lya u." Is kum gagashinti ki Yesu.

Ngep tən Hillya Ki mi' Məshti

¹⁸ Sadukiyawa, si ussu, tləlyya ki mi' məshidəwai, is mbə ma ti, nə gyemti,

¹⁹ "Mul lashti" is usu, "Musa alacimi, ən yelse ki mulən aməcu, isza kəliwasi bə yakən ni'dəwai u, adəmi hwel ki kan kəlisi, azi yelse wagisi mil.

²⁰ Is, pəl mbalənyen əlsəni ini mwani gudəl ninngi. Nəm pəl kutleti, imməci taza yakənwai.

²¹ Kilopisi ma i kənkəli i, tima imməci, tamba Yakən sitwai. Ki maki ma nəgu.

²² Nəgu must ningi i sambi yakən ne'twai. Patibisi ikəli i məci.

²³ Gas, tləlyya kəmik məshti, kəli kəwo kəntidəmi age' si? Gaki muswasən sadəm nəkəli isi i."

²⁴ I Yesu ulsisu, "Gaki nəgu ki gəlmi dəwaiwa? Gaki kimanən lwabatwai, bəmanən pəlti ki Lya wai.

²⁵ Gas tləlyya kəmik məshti kuletti nən dəwai, abəkəndəti nən dəwai, sitdəm kənə milshinkən ki Lya kəni.

²⁶ Gaki tləl lya kimi məshti, kataba, dlap lashti ki lwabakki musa waiya, kənəgunə Lya ultisu, 'Ami ki Lya ki Iblahim, nə Ishaku nə Yakubu waiya?"

²⁷ Gi'nə Lya wasən bə mul mushti-wai u, Lya wasən kamini. Balini kəgəlmi i."

Zhil mul Nalti

²⁸ I mul bəl lashti won ki Musa immbə immbisi də shotti bi ne yelsəni. Nə' en Yesu apəlisi shilən ki zeki u in gyem Yesu, "Zhilu kənki mul natl kəni?"

²⁹ I Yesu ndəgiti i ultisu "Mul nalti tikə, 'Kumini mi' Islaila, Lya i nən, Lya nəmkəni.

³⁰ Lyam Lya wagi nə mbadlwagi, nə dliwagi, nəmanti wagi, nə ndəl twagi.'

³¹ Mul bəlti iki, 'ki Lyam yelsewagi kənə gawagi.' Zho ulən nənda ti ngətl gu nənaltwai."

³² I' mul lashti zhil ki Musa i ultisu, "A ndəgi balini mul lashti, Lya nəm kəni, gonnən dəwai saiti,

³³ A' lyam Lya nə mus mbatl-wagi, nə mus mantiwagi, nə mus ndəltwagi, a' lyam yel'sewagi kənə gawagi, Ai ngətl ulnə ki kyeli Lya u nə poshti poshti u nə kini də u lolu."

³⁴ Nə Yesu Ye'ni tapəlli shilən ki zeki u, I ultisu, "Kida lolu nə gu'ki Lya wai." Pa'ti bisi mulən a ngemti nə ndəl ki mbatl ki ullən nuwai.

Gyep tən Ya'kən ki Dauda

³⁵ Nə Yesu də, kulcik mbalən age libi ki Lya i' usu, "Yalaki i mi' lashti zhil ki Musa usu almasihu yakənkə Dauda ni?"

³⁶ Dauda gawasi, tən ndəl ki yalki mbatl ki Lya ki gunti I usu, " 'Lya ul Lya i usu,

"Dəm tən toh shimtini, he nə azəkki a ga də mik ngekki." '

³⁷ Dauda gawasi immbə' ki 'Lya.' Yala'ti atdəm yakuwasda?" Hwu mbalən is ga'ki' kəm nə holtugi.

Yesu Buli mi' Lashti Zhil ki Musa Galdəga

³⁸ A ge'lu kulcik mbalən ki Yesu, i' usu, "Pən dēmdēm nəmi bətl lashti

zhil ki Musa, mi' lyap dunna bas lulugel, lyamtiwasen ta mbalen gob shinnissi age'lu uli na ultitaka,

³⁹ lyamtiwasen ta mbalen batli ludap kizeki age'lu dopga ki Yahudawa, nalu daddabel.

⁴⁰ Siki mi'dap laba ki mudliyi na mwani macisi u, na patl pyasi' shilen na Lya gaki gel assan. Sisə' pocisi batli mulndalti."

Batl up Ki kali u na Mwani Macitu

⁴¹ I Yesu dam malgun kəlu kap up ki libi ki Lya, ati ya' ulpu nesi utti agibbi u. Hwu mbalen mik ulki toh asi utti ulpi milnalti.

⁴² Amma guli kalwonmbə gunə bə ullən nədawai u gunə mwaniwas maci i bəl bwasti dlom ki kobo, iki kobo nəm,

⁴³ I Yesu taki milkushtiwasi bi, i ulsisu, "Balini, amipikkini, ulnə guli u utti u gunə bə ulən nəda wai u ngəl ki mbalen kap.

⁴⁴ Musswasen si balini tangaki usen wasen, ti bo jwa ulnə nətəh u təbəli, gunə itidəmiti."

13

Yesu Dləm undi Batti Libi ki Lya u na ta pəldli u

¹ Yesu dəpeti tet libi ki Lya, nəm age'mil kushtiwasi i ultisu, "Mul-lashti, nəyen undi zənga i na kəpbi i!"

² I Yesu ultisu, "Kən dəye' unndibas kəpbi iwa?" Ba zənga u na bəkən dizhatti takawai u.

³ Yesu kədəmi atən zəga Zaitun gunə də ya' libi ki Lya u iki Bitlus, na Yakubu, na Yahaya, na Andalawas is gyemti amalgoni

⁴ "Dləmimi anəmi səppəl usi u? Undi ulu kəntən yeni gasi u nədə lyap ndatu?"

⁵ I Yesu ulsisu, "Maninca bə mulən gel kiniwai.

⁶ Mbalen dibəli sən bəti ge' shin ini, asi ussu 'Siki ami,' hal Səngəl mbalen dibəli.

⁷ Inki kup shilen ki dlati dlati na kumini kumini wasen u bə batlwakən tləwai. Hwel nəgu tənda, amma pati bisi i' balla u wai.

⁸ Mbalen nəntli yelsəni mbalen, gunti, nəntli gunti. Nəngotti kup nyapti ki atli agə luyen, na kuzən. Ngo nənəgu la'ti gəs ki bənani."

⁹ "Pən demdem na gawakən, gak-isən tilakin kina də mik atli, as likin age lu dopga ki Yahudawa. Gaki shin ini, kin dliti akina dəmik kəndədlom na gumsi tən gaki ki pisi ulnə' manini u.

¹⁰ Adəmi hwel gopti shilen ki Lya kən pa tən dləmi mbalen.

¹¹ Ga'si unə satəlakin kina də gumsi' u, bə hwok kiniwai, ngo nənəgu kini kəmil shilenwai, Yalkimbatl ki Lya kən batl kin ulki dləmi.

¹² Yel'se nən batl yel'sewasi as tloti, bwasi tən batl yakuwasi mil nən tləlli' mikzi'si as laki a tlosi.

¹³ Mbalen nənngə'kini gaki shin ini, ngo nənəgu mulnə a ngashbi nəpatwasu tənpeti."

Besən Bəna

¹⁴ Ka yenən a dləl bezən kyautən mull cik zhenti gelu unə bə a mbun-wai u (mull dləm lashti təmmanica), Ginə ge' atl ki Yahudiya u as kitəli as tege'zənga.

¹⁵ Mulnə ge libi ki lya u bəppe' sudi atte' libi gaki ka' ullənwai.

¹⁶ Mulnə agegu u bə pal te' də ka' lulutwai.

¹⁷ Mi' tugi na mi' mil kali age'cin u ulki cik go'kəni!

¹⁸ Shilənni na Lya bə ulu nda age' watlənwai.

¹⁹ Age cin u nənəl bezən laba u na bə a pəldə gason wai u, tun na Lya pəl dəpləba, i mbəl cin ki səti, kənpəl u ndwas nəwai, nəpatiki dəpləba.

²⁰ "Tə' Lya abosən mutti takawai u, da mulən kənsatwai, gaki ginə olsi i, in ndokəl mutti taka.

²¹ Age cin u inmulən a ulkisu, 'Yen Almasihu ngu ul' Ko 'yenən, ti ngwa!' Bə ndəniwai.

²² Gaki almasihu ki ləgati na mik njeshinkən ki Lya ki ləgatti sən peti tedi asi pəl ulkə gagashinti tən gaki sə'gəl ginə' olsi i, ənnən pətu.

²³ Təngaki nəgu a' pən demdem; apikini mus laba u na nən ndatu."

Patl ki Yakən Mbalən

²⁴ “Amma age' muttyi, kalki bəna,
“ ‘Cin nəndəp dəməshal,
Liy kən cil nuwai.

²⁵ Cadləl nən gobti nda sullya,
Nən wu' bas ləba ki lya.’

²⁶ “Age' cin u mbalən nən ye' Yakən
mbalən də mbətige' ku'kuti, nə nalt-
wasi nə ndəlti.

²⁷ Tənsəhik mil shinkənwas suđi as
dom ginə' olsi kal nə kina, tohna nə
tohsimti, nə ngwatlti ki dəpləba nə
ki lya.”

Cimbəlti tən Pət ki Kah

²⁸ “Kulcin ulən tən pət ki kah:
Kayenən təbal dəltu, manini watlən
bal nja i.

²⁹ Dədanu kayenən u ndigi də
ndatu, manini təbal nja i, tən bidlabi
kən tibal.

³⁰ Balini, amipikkini, hwonnu
kənpətwai, sainə mus usi a nda.

³¹ Lya nə atli nən pati amma shilən
yini kənpə'twai.”

³² “Amma cini nə gasi isi, mullən
maniwai ko mik shinkəni ko Yakəni,
mul zətti mani katl.

³³ Pən demdem! Dəməni nə manti
aki shilən nə Lya! Gaki ki manən gasi
u nətə cin u mbə uwai.

³⁴ Kənə mullə'lo kəni: Isza' libiwasi
ipbəl zheliwasi kyautən ko gukəni nə
kyautənwas, i'ul mul kitən dlabi usu
Dləgal.

³⁵ Dlənigal, gaki kəmanən gasi unə
təmulibini paluwai, ko asuti ko agasi
ko abilucili ko nə kyau.

³⁶ Bəm mbə katl, ambikin də nde'
Yemmbudwai.

³⁷ Ulna dləmmikini u, I ami pikkini:
‘dləni galt!’ ”

14*Mikkina a Dləl Shilən i Si' Tlo Yesu*

¹ Mutti lob kən də as pəl daddabəl
ki dəkəshti ki biledi u' nə bə Yis
dəgibiwai u, I bas ləbasi ki Lya nə
mi'lashti zhil ki Musa is ngau shitu
u nə sə' gob Yesu də u ki hwuni sə'
tloti.

² Is usu “Bəspəli ge' daddabəl luwai,
gaki ba mbalən tləl dlati.”

I Swati Yesu Mil mul Ulpi Abetani

³ Yesu a Betaniya a libi ki mulnə si
mbeti ki Saminu dakəl. Ti dəmti ngu,
I kəliwon mbə nə yakən ləda gunəs
pəli nə zənga ki onis, nə mil a gibi ki
naldi mul ulpi. It tatl ləda mili, it ci
ndəlli' Yesu aga.

⁴ Ginə a ləbi u is kum lwetl ki
mbadlə, is ul yelsəni su, “Ya lak kon
nə milu də nəgu?”

⁵ Tə'sa ulin taka u, ngətl upki
ndacin ki hwon nəm as bəlginə bə
ulən nisi dəwai u, da nən gəttli!” Is
mati kəli isi.

⁶ Iki i Yesu usu. “Zakənti, Ya laki iki
hwottiti də? Ulki zokki təpəlini.

⁷ Ginə bə ulən nisdəwai u
sinekkini ko gasiukəni. Ko gasiukən
ki lyamtini kin pəlissi zo'ləba, gaki ko
gasi u kən kine'kənwai.

⁸ I kəliyi pəl pəl tiwasi. It bene mil
adli it li'kənəni kamin gutəni.

⁹ Balini amipikkini, mus lu unə tə
dləp shilən ki Lya tən dəpləba u, sin
gobti dləb ulnə kəli u pəli u gaki da
mbəttli.”

Yahuza Dəgi Ti'bəl Yesu

¹⁰ I Yahuza Iskalyoti, nəm ge' mil
kushtiwasi kutl nə lobpi, illəma bas
ləbasi ki Lya gaki təbbəl yesu masi də.

¹¹ Nəskumi nəgu u is pəlhwal mbatli,
is ndigi sə'bəlti ulpi. I' Yahuda ngwau
shitu ki bəlti.

Yesu ne Mil Kushtiwasi Dam Ulkidami Gelu Dadabəl ki Dakəshti

¹² Cin ki nəm ki dadabəl ki biledi
gunəbə yis dəgibiwai u, a kuđi pətl dli
i də poshti yakən mbəla gaki dadabəl
ki dəkəshti, i mil kushtiwasi gyemti is
usu, “A ukən ki lyamti tən le' likəni' lu
dəp dadabəl ki dəkushti?”

¹³ I' shin mil kushtiwasi gudəl lob,
i' ulsisu, “Ten ge'gatli, kin mati nə
mullən ki kami nə tobmal a' bələnti
kali.

¹⁴ Ulən mullibi u nə' te gibi usu,
‘Mul lashti də ngau: kəbsi nətə'
dəmi ti' dəp ulki dəmi ki dadabəl ki
dəkəshti ne mil kushtiwasi?’

¹⁵ Tən mbokikin toh tənbal kəpson
ki libi ki lya, gunə ki likəni ki zoki. A
ləbi ki likənimi.”

16 I' mil kushtiyi za'ləbi, is su ge'gatli, is mbi ulisi kənə gunə Yesu dləmi u. Is likən dadabəl ki dəkəshti.

17 Nə bisu pə u, i Yesu mbə ne' milkushtiwasi kutl nə lob.

18 Asi dāp ulki dāmi ngu, i Yesu usu, "balini amipi'kini, nəm agekini tin bəltəni, gunə ti dāmti nə ami u."

19 I mikushwasi ispəl du'tugi, asi ultisu nə nəm nəm, "ko a mini?"

20 I' ulsisu, "Nəm ge' kutl nə lobpi gunə ami dāmti ge' gal nəm miti."

21 Ya'kən mbalən nən zə'ga, kan u nədā kəlaci təntu. Amma ulki zə'go'kəni tənmulnə nən bətl yakən mbalən u, nən ngətli' muli tə azəntwai."

Ulki dāmi ki mulban

22 Si ge' dāmti, i Yasu kan biledi, nən ngem Lya u, iccaccali, ibbəl mil kushti wasi, i' usu, "Kamini; gubo dliyi'kəni."

23 Iki i'kan mbəgamal, kimal ki innabi iki in ngem Lya, ibbəl si, muswasən is tle a gibi.

24 "Guki hwulayini ki njikə' alka-wali, gunə bəna dli gaki mbalən u" i' ulsisu.

25 "Bali ami pikkini, akən tle' malki innabi nuwai, sai gasiwu nətā tle pyale' i ge' gu'ki Lya u."

26 Nəs ulwul ki ndwa'ti Lya u, is peki is totən zəga ki zaitun.

Bitlus Nən Nge' Ma' Yesu

27 I Yesu ulsisu, "Muswakən kən ndatini, ki laci'da: 'An li'ti mul byatl mbəla i', mbəla i nən dli'ti ga."

28 Amma kal ki tləl lya ini, an ngətlitkin də mbəkəshti a Galili."

29 I Bitlus usu, "In muswasən sən ndatu, ami akən ndatwai."

30 I Yesu ultisu, "Bali ami dləmi'ki, age' gasu, kapən tə guda la'yal asən lop, kən usu kəmanən wai asən maki."

31 I Bitlus go' dləmti nəndəlti ati usu, "In nən tlotən imimiku, akən nge' makkiwai." Muswasənma nəgu sə dləmi.

Yesu Ngem Lya a Gatsemani

32 Is ləge'luwon nədə mbettiki Gatsemani, i' ul mil kushtiwasisu, "dəmniki ta shilən nə Lya."

33 I' kan Bitlus nə Yakubu, nə Ya-haya, a ge'nəgu i wuli gop hwottiti a mbadlwasi, i wuli tlwedli.

34 I' ulsisu "Mbadli də bəna, kənə ta məci. Dli'ni aki, a dli'ni gal."

35 Nə' bəukina ten ngulen u, in nda atli, in ngem Lya, i' usu, in nən pətu akami' bəna u taka.

36 I' usu, "Abba, Bwasinən, mus ləba mul pəkəni amaki. Kami mbəgamalu taka. Musnə nəgu bə manti ki gayiwai, gwagi."

37 Ippal te ma' mil kushtiwasi im mbəsi də nde' yemmbudi, i' ul Bitlus su, "Bitlus! Nde' embukən kidaya? Kəkən maddəb kəpədəliwaiya?"

38 Dəmni ki pədəli a ngemən Lya, bə'ndan ge' cibəlti, yalki mbatl ki lya akami i' amma dli a ndəlwai."

39 Ippal tya dād'danu, in ngem Lya, kənə kidigi.

40 Nəppal te'du, im mbisi də nde' yemmbudi, gaki yemmbu' a njikən dwadən wasən. Is hwol ulnə sə' dləmitu.

41 Patl te' ki makisi, i' ulsisu, "Kidī nde' yemmbudi aki shu'ta? Anjikən i! Cin ambə i. Yanini, sabəl yakən mbalən a toh də mi' pətl bezən ləba i'."

42 Hillya! Məzənga! Mul bəltən u balu!"

A Gob Yesu i

43 Ti ge' shilən, Yahuda ngu, nəm ge' mil kushtiwasi kutl nə lopi, im mbə ne' hwu' mbalən siki ngapi nə bas pəga nə kumbəl, bas ləbasi ki Lya, mi' lashti zhil ki Musa, ne' mi'kina shinsi sudi.

44 Mulbətli u, takəndi nesi i, "Mulnə akucənttu, tiki mullisi: a'gəbpənti, a'zəngane'ti a'ngəppənti kizeki."

45 Nə mbəkki Yahuza, I'ləmak Yesu, I' ultisu, "mullashti!" I'kucenti.

46 Imbaləni gob Yesu is ngapti nə ndəlti.

47 Nəm ge' milkushti ki Yesu ki dləli nja nəti, in ndust pəga wasi ittele zheli ki bali ki bas ləbasi ki Lya nde'ti, ippa'ti kəm.

48 I Yesu ulsisu, "kipe'ni ton nə bas pəga nə kubəl wakən ki' gəbpənnən dāma ami məgəlkəma?"

⁴⁹ Ko gasiwu kəni amine'kini, age' libi ki Lya ami dləp shilən ki Lya, kagobnənwai. Pələn dli nəgu gaki tə shilənki Lya njikənənda."

⁵⁰ Musswasən aləbi is za'ti, is kitəli.

⁵¹ Yakən gidənsiwon gunə bə ulən nidda dliwai u amma ul idlatlti katl, ati bətl Yesu kal.

⁵² Nəs'gob Yesu u, i' kitəli bə ulən nidda dliwai, is zakkisi ul idlatti.

Yesu Akina Də mi'Dlitl Shilən

⁵³ Is təla Yesu ma' ki bali ki bas ləbasi ki Lya, mus bas ləbasi, ne' mi'kina, ne' mi'lashti zhil ki Musa is domga ma'ti.

⁵⁴ I Bitlus bəlti kali, alolu lolu, swa dlomban də ki bali ki bas ləbasi ki Lya. Aləbi iddəm ne' mi'butti dlabi, a ti ko'utu.

⁵⁵ Bas ləbasi ne'mi'dlil shilən si ngau ulnə səm mbi tən Yesu u tədəmki ta pəl byasləbayi səm mbi sə'tlotti də, sa mbiwai.

⁵⁶ Mbalən dibəli is lige'ga, biwasən anda nəmwai.

⁵⁷ A ge' kale igyen, shali Yesu ləga'ga:

⁵⁸ "Məkum ti usu, "Tən batti libi ki lya u nə mbalən kəni nə toh u, a'kən kundu ge'mutti maki, gunə'bə kəntiki toh wai u." "

⁵⁹ Mus nə nəgu biwasən a nda nəmwai.

⁶⁰ I ki bali ki bas ləbasi ki Lya hiliya akinawasən, ingem Yesu, i'ultisu, "Ulki dlimi ni'dawaiya? Shilən u nəsi dlimti tənku?"

⁶¹ Yesu a shilən wai ta dləmi' ulənwai. I ki bali ki bas ləbasi ki Lya ngemti daddanu, "Ko kiki Almasihu yakən ki mulnaltwa?"

⁶² Yesu usu, "Amini, kən ye' yakən mbalən kidəmi tənətohsip ki mul ndəl ki Lya, ti sussudi ge' kukkuti."

⁶³ I ki bali ki bas ləbasi kye'kyesh lulugəllwasi. In gyemi, "Undə sheda ukən tən ngayin daddanu?"

⁶⁴ Ka kumən musən Lya u nəppəli uwaiya. Ya kiyanəni?" Mus i mbaləni pochi shilən gaki sə'tlotti.

⁶⁵ I gen gob bezetti makən, is kəndi' dwadən, is lili'ti, si ultisu, "Dlēmimi okən liki!" Mik butti dlabi ki libi ki Lya is gob lilititi.

Bitlus Usu Təman Yesu Wai

⁶⁶ Bitlus a atli adlomban ge' libini, I zheli Yakən kəli kə bali ki bas ləbasi mbə.

⁶⁷ Nə en Bitlus diko' utu u, I' yati kizekki. I' ultisu, "Kima a yenənki nə Yesu, Banazelet tu!"

⁶⁸ Amma i musən matti, i' usu, "Aman ulnə ki dləmti uwaima." Nədl dləmi nəgu u, i' hilya illəbidla, aləmdəmtwai i guda la'yali.

⁶⁹ I zheli yakən kiliyi yenti, itl dləmi ginə ki dləli aləbi u, "Guma age' si tida."

⁷⁰ Immusənte daddanu. Alən dəmtwai, iki dlili i is ul Bitlus su, "Kima nəmwəsən kəni, gaki kimul Galilini."

⁷¹ I Bitlus pəli gawas bi. Ati Lenceti, ati ussu, "Aman mulnə kishilən təntuwai."

⁷² Aləbi aləbi i guda la'yali asən lob. I Bitlus dambəl shilən unə Yesu pitu, "Kapən tēgunda la'yali ki asən lob, kənmusənti nə ami asən maki." Nə' dambəlli u, iki immbutlgekulu.

15

Yesu Akina ki Bilatus

¹ Nəcil kəlu, bas ləbasi ki Lya nə mikkina ki lashti zhil ki Musa, mus mi' dlil shilən is dləl shilən. Təngaki sə' kəndə Yesu, is ziga nəti, is bəl Bilatus ti.

² I Bilatus gyemti i' ultisu "Kiki guu ki Yahudawaya?" I Yesu ndəgiti i'usu, "Nəgu ki dləmi."

³ I bas ləbasi ki Lya is gob dagətliti tənloba dibəli.

⁴ I Bilatus gyemti danu i' ultisu, "Ki ngu, si dagətliti tən lobə dibəli, kikən ndəgissi waiya?"

⁵ Amma hal nəguni Yesu appallisi shilənwai, i uli hwot Bilatus.

Apoci Yesu Məshti

⁶ Ulnə guu kudi pelti agas cin ki dadabəl tən zakkissi mulnəmi nəm kige' kulkuku gunə mbalən ngemi u.

⁷ Mulənda si mbettiki Balnabas gunə ki kəndə age' kulkuku u, ne'mi'ndəlkiga ginə mbə məshti age' cin ki ndəlkiga.

⁸ I dobga ki hwu mbalən is mbə ma'Bəlatu təppəlisi ulnə' kudə pelti u.

⁹ I Bəlatuṣ ngemsi i'usu, “Ki lyam-tini ta zakikkin guu ki Yahudawaya?”

¹⁰ Gaki tamaniyi si usu gaki ngetti lakida i bas ləbasi ki Lya bəl Yesu a tohwasi.

¹¹ I bas ləbasi ki Lya is datti mbalən shilən bi, sə'usu təzzakisi Balnabas ge'shuki Yesu.

¹² I Bəlatuṣ ngyemsi dādanu, “I mikən ta pəli nəmūlnə ki mbetti ki guu ki Yahudawa u?”

¹³ Is mbəl la'ti yal tənki dādanu asi usu, “Tolənti tən gadlənnga!”

¹⁴ I Bəlatuṣ ngemsi, “Yalakida? Bezən ləba yakən təpəli?” Is mbəl tləlyal tənki asi usu, “Loti!”

¹⁵ Bəlatuṣ də lyamti təppəli mbalən ulnə mba tlwasən də lyamti u, is zakisi Balnabas. Illaki is lə' Yesu u, ibbəli, sə' tolti tən gadlənnga.

Sojoji is Laki Yesu Bi

¹⁶ I sojoji zəga nəti a tya bidla də guu, (iki bidla ki gunti) is domi dibəl sojoji ga.

¹⁷ Is laki'luləgəl undi ki gumsi mul hwula gagi, is pəl kulu gawon ki gumsi ki ili, is shimi'ga.

¹⁸ Is go'shinitti si usu, “Tə Lya pəli'pyasti ki mutti guu ki Yahudawa!”

¹⁹ Is go'li'titi aga nə kumbəl, asi bezetti makən. Is ngus atli tənsi bəltti nalti.

²⁰ Nəspa' lakkitti bi nəgu u, is tusi' luləgəl ki guntisi taka, is lakki' luləgəlwası. Iki is sulti dla gaki sə'tloti.

Atol Yesu tən Gadlənnga Yi

²¹ Sige'zəgga, sai mulən kəngu də beuti, mulshin Siman, mulki Sayilin, mul zəg Elezanda nə Lupus, ti pe-tite'ge' yakən gatlon, is la'ti nəngesi dəka' gadlənnga ki Yesu.

²² Is təla Yesu ge'luwon si mbelləbisi ki golgota, (iki “Luga mbalən”).

²³ Aləbi sitaki' malki inabi kigushli nə mul in nge tleti.

²⁴ Iki is tolti tən gadlənnga. Is bwasi luləgəlwası age' dloṃwasən, is pəl kuli a tən gaki sə'en ulnə tə kowon ngi mbi u.

²⁵ Nə dom ki nətapsi ki nikyeukən si tolti tən gadlənnga.

²⁶ Is lash shilən ki dagəltti aga dā'ka, “Tiki Guki Yahudawa.”

²⁷ Is tol məgəlsi lop tən gadlənnga ne'ti, gudəl nəm tən toh shimti, gudəl nəm tən tohna.

²⁸ [Gukə njikə'ki nasi u nə' usu, “Sa bəltti ge'mi' pəl byas ləba.”]

²⁹ Mi'beuti is go'pitti du shilən du shilən ya' shuge mbalən, asi wuga, asi ussu, “Kiwunə kin batti libi ki Lya, a'kəni ge'mutti makwa,

³⁰ Pe'sutdətən gədlənnga uḏa, a' Pe'kəl gawa' dā!”

³¹ Nəgu bas ləbasi ki Lya ne'mi' lashti zhil ki Musa is gob lakkittibi age' dloṃwasən asi ussu, “Tapekəl gen i', bətaman pekəl gawa swai!

³² Almasihu u, guki isla'ila, təppe'suddə tən gədlənnga nəgun dā, mima anyeni anla' mbatlda.” Ginəs tloti ne'tu sima is gob byalti.

Məshti ki Yesu

³³ A bal dloncin, i dəṃshal idla atli, i dom maki ki su'pəda.

³⁴ Nə dom maki ki su'ti, i Yesu shilən nə ndəlti i'usu, “Eloi, eloi, blama sabaktani?” (Iki, “Lya yini, Lya yini, ya lakida i'lakəntaka?”)

³⁵ Nə ginə ki dlili aləbi kumi nəgu u, is usu, “In ngu, timbe' Iliya bi.”

³⁶ Nə mwasən kitəli, i lap soso ge'mbya mal ishimi tən kumbəl It taki Yesu gaki tətəle, i ussu, “Dilni tən ya nini ko Iliya nən pekəlti sudı.”

³⁷ I Yesu shilən nə ndəlti, iki məshtwasi.

³⁸ Iki labule kige libi ki Lya bwasi ləbi lop, nə alyə nə tli.

³⁹ Mwani mul ndəl ki mbalt, gunə ki dləlli akina də Yesu u, nə' yen məshti, ki Yesu u i' usu, “Balini, mulu yakən ki Lya kəni!”

⁴⁰ Mudli yen is dləltel lolu də yallu. Ge'si Malyamu Magadaliya, nə Malyamu dyaki Yakubu Yakəni nə Yusupu, nə Salomi.

⁴¹ A te' Galili mudliyi bəlti kali asi pəlitti kyautən. Mudli yen dādanu dibəli nəṣ mbəne'ti a Ulshelima asi ləbi.

Agu Yesu I

⁴² A suti, dā mbətti təlu cillu cin ki shuti ki Yadudawa.

⁴³ Yusupu mbə, mulki Almatiya, mul dlil shilən kəni, mul pəli'mbalən zo'ləba, mul butti gukki Lya u, tə mbə. Ippəl ndəlki mbadli illəma'Bilatus, in ngemi sə'bəlti dliki Yesu.

⁴⁴ I Bilatus kum gagashinti nə'kumi Yesu a məcū. Imbe soja yibi in ngemti balima Yesu a məcūwa?

⁴⁵ Nəm mani nəgu u abidi soja u, ibbəl Yusupu dli i.

⁴⁶ I Yusupu wul likkapani ki lili. Nə'shi' Yesu u, illa'ti ge'li'kapani ki lili i, illa'ti ge'lu gum mbalən gunəs dūgi ge' zənga u, ibbədəl zəga i tən bishu gun mbaləni.

⁴⁷ Malyamu Magadaliya nə Malyamu dyaki Yusupu is yen lu u nəs guti dā u.

16*Hillya ki Yesu Ge' mi'məshti*

¹ Nə cin shuti bə u, Malyamu Magadaliya, nə Malyamu dya ki Yakubu, nə Salomi, is ul mil ki tukəni dli mul təmti, gaki səllei' tukə dli ki Yesu.

² Gas cin ki kina ki shuti, a bilucili petito' kəccin is ləge'lu u nəs gutida u.

³ Asi tən shitu is ngem yelsənisu, "Okən jakənimmin yegən u taka dəbi shu ki gum mbalən u?"

⁴ Nəs tlil ga lya u, is yeni, a jakən yegəni taka malgəni i, in ngu, balini.

⁵ Sisu'ge'lu gum mbaləni, is yen yakən gidənsiwon ki dəmi tən toh shimti, ki dlili nə hwol luləgəl. Is kum banti.

⁶ Tine i'ulsisu, "Bə kumən bantwai. Yesu mul Nazalat kənki ngauhtiya? Gunəs tolti tən gadlənngawa? Ta hilya tidawai. Yenən lu u nes la'ti dā u!

⁷ Nəgun u zənga ki dlimi mil kushtiwas, nə Bitlus, 'Yesu yinən ngəltikin nə mbəkəshti a Galili, tyaka ki yenənti kənə kan u nə' dlimikini u.' "

⁸ I mudliyi pe'nə kitəl, uli a hwossi i asi nepti ki dli. Sa ul mulənsu ulənwai, gaki sikub banti.

I Yesu Mbəl Gawas ma' Malyamu Magadaliya

⁹ Nə Yesu hilya ge' mi'məshtu nə kyeu gascin kəkina ki shuti, im mbəl gawas ma' Malyamu ki Magadala, kəli u nə Yesu pe'kəli' mi'gatli ningi u.

¹⁰ Tine is zəga ille'dləmi mbalənyi nə, sine' Yesu tedu, ginə si du mbadli, asi kulu.

¹¹ Nəs kumi Yesu a məci ta hilya u, tima kəliyi i'enti, sine sala' mbatl nətiwai.

Yesu Mbəl Gawas ma' Mil kushtiwas i Lop

¹² Kalki nəgu i Yesu bə gedli kishoti Immbəl gawasi ma' mbalən yen'lob age' mil kushtiwas i ləti ge' ya'kən gatlon.

¹³ I lopi paltya is dlimi na yelsəniyi nə sine' siyi, is nge nditi nə dlimtiwasən.

Kyautən u nə Yesu Bəl Mil kushtiwasu

¹⁴ Age' kale immbəl gawas ma'kutl nə nəmisi, sigawasən, nəsi dāmti u. Immatisi tən ngela'ti mbadlwasən nə ndilkə gawasən, sa ndi'nə ginə yen hillya wasuwai.

¹⁵ I'ulsisu, "Zənga ge'dəpləba, ki'dləmi mus mbalən shilən ki Lya.

¹⁶ Mus ginə ala'mbadlu, i pəlisi baptisma u, səm mbi' pe'ti. Mulnə a nge la'ti mbadlu təkən mbi' pe'twai.

¹⁷ Nən ye' ulki gagashinti ma' mi'la'ti mbadli, nə shinyikən səppekkəl mi'gatli, sən shilənti nə undi biyen,

¹⁸ Səmma' ka' uci nə toh, səmma' tle' byasləba, kən pəlissi ulənwai, səmma'zə' mil gottōh as ndoki."

Akan Yesu Twa lyayi

¹⁹ Ge' kalki Yesu apa pissi shilən i, is kanti twalya, iddəm tən toshipki Lya.

²⁰ I mil kushtiwas peki, is go'dləb shilənki Lya, a Lya go' dətł isi, is mani bali shilən u nə' dlimisi u tu'tən ye'gagashintu nəsi pəli.

Kyautən ki mi'shinkən

Yesu shilən tən mbə ki Yal ki mbatl ki Lya

¹ Age lwatbati ki nəm, Tiyaolos, na laci atən mus unnə Yesu gop pəlti nə kushti u,

² i mbəl cin u nəs kanti twalya u, kal ki ta bəl zhili tu'ma Yal ki mbatl ki Lya ma mi'shinkən u nə'shinsi u.

³ Kal ki tle bənawasi immbəl gawasi masi tən sə' mani kami tida nə ndəlti mul nalti, ati mbə ma'si dlepdlep mutti kutl kutl ləbi upsi, ati dləp shilən ki libi ki gu' ki Lya.

⁴ Age cin won, ati dāp ulki dāmi nesi, immbəlsi zhil gu "Bəs zəga də Ulushelima pa wai, sə' mbu' njikə' ki shilən u nə mul ban pəli u, gunə' kumin abi i u,

⁵ Yahaya bo, nə mal kən tə pəli mbalən batisma, amma kal ki mutti ten nə Yal ki mbatl ki Lya kən tə' pəlikin batisma."

Akan Yesu Twa lya i

⁶ I mil shinkənwas domga ma'ti is gyemti, "Mulban, nəgun u ki' palli Islaila gunta?"

⁷ I' ulsisu: "Mat cin ko hwon nə mulban guu Lya zi' tən ndəltwasi gwakənkənwai.

⁸ Amma kən nje ndəlti in Yal ki mbatl ki Lya a suikin sudu; kən dəmitən mi' yenti nə dwadi a Ulshe-
lima, nə a Yahudiya nə Samaliya, nə pa'ti ki dəp ləba."

⁹ Kal ki ta dləm gu i, i kanti twa lya atən dwadənwasən, i kukuti idlati, sa yenti nuwai.

¹⁰ Səge yallu twalya ati zə'ga, iki mbalən loppən kənggi ge' hwol luluti amalgunwasən.

¹¹ Is ussu, "Mbalən ki Galili, yalakida i' dləlni aki, aki ya'lu twalya da? Nəm Yesu u, nəs kanti twalya u, tən palti kan u nəs kanti taka də ma'kini twalya u."

A ol Matiyes i Tə' njikən Shu ki Yahuza

¹² Iki i mi'shinkən paltya Ulshelima nəs palsud tən zənga gunə də mbetti ki Zənga Zaitun, gunə nja nə gadl ki Ulshelima lə' ki mil nəm.

¹³ Nəs mbəci' u, is toge' kəpsi ki lya gunə si dāp a gibi u. Ginə mbəyi siki Bitlus, Yahaya, Yakubu nə And-alawus, Pilibus, nə Toma, Baltholo-mawus nə Matiyu, Yakubu yakən ki Halpa nə Siman Zaloti, nə Yahuza yakən ki Yakubu dādanu.

¹⁴ Mus is dom ga nə mbatl nəm asi shilən nə Lya, ne' mudli yen nə Maliyamu dya ki Yesu, nə yelsəni ki Yesu.

¹⁵ Age muttiyi Bitlus hillya gal ad-lom ki mil bətl Yesu kal (dopga ki mbaləni kutl cen nəm nə kutl ləbi lop)

¹⁶ Kini "Yelsəni ini mwani nə mudli, hwel kən tən njikən lwatbatu gunə Yal ki mbatl ki Lya shiləni tu' bi də Dauda tedi tən Yahuza, gunə nde mi' gopti Yesu kina u.

¹⁷ Tima nəmkəni ge'mini tedi gunə olti təppəl kyautən ki Lya ne'mini u."

¹⁸ (Nə ulnəs bəlti ki bezən kyautənwasi, Yahuza ul lu da; a kikən tə nda nə ga, i tugwas mbutli, i mus o'twas bena.

¹⁹ I kowonngi a Ulushalima kumgu, iki is mbe ləbisi nə biwasən Akaldama, iki, lu ki hwula.)

²⁰ Bitlus usu, "Tən gaki ki laci da ge' lwatbati ki Zabula:

" 'Libi wasi nən dəmti ko'ni,
bə mulən dəmgibiwai.' "

'Naltwasi tə mulən akami.' "

²¹ "Nəgudā, hwel kəni tən ollən mulən age' mbalən i nə ne'mini u, mus cin u nə Mulban inən Yesu də dāp ne'mini u,

²² Gopi tən batisma unə Yahaya pəli u, i mbəl cin u nəs kan Yesu dāma'mini u. Hwel kəni nəm age' mbalən gi, ti' pəl yenti nə dwadən ki hillya ki Yesu ge' mi'məshti, ne'mini."

²³ Is mbo' tohtən mbalən lop: Yusupu gunə si mbeti ki Balsaba (si mbeti dādanu ki Yustus) nə Matiyes.

²⁴ Iki is shilən nə Lya, is usu, "Mul-ban inən ki mul ma' mbalt ki mus mbalən. Age' mbalən lopi mbokimi tohtən gunə' oltu,

25 tə' dəp mulshinkən ki kyautən gunə Yahuza zaki is zəga ge'lu unə mbunnitu."

26 Iki is pəl olti, i ndatən Matiyəs; i mbəltən kutl nə nəm mi.

2

Mbə ki Yal ki Mbatl ki Lya

1 Nə cinkə penticos mbə u, kummwasən mi'kushti asi gelu kənəmi.

2 Sige nəgu i kum otiluwon sullya, kənə mbə' ki bal yetəl, i mbə i ikən libi u nə siki dəmi gifi u.

3 I uliyen kənə ləga ki bələn utu i bwasi tya tən gawasən.

4 Kummwasən is ikən nə Yal ki batl ki Lya is gop shilən nə unndi biyen nə Yal ki batl ki Lya bəlsi u.

5 Yahudawa yen də mi' bətl zhil ki Musa, asi ki dəmi a Ulushelima, nəs pete'ge atlen ki dəpləba.

6 Nəs kum o'tilu u, i dopga ki mbalən mani, ilu hwodəli, tēngaki kowonngi də kupsi asi shilən nə bishilənwasən.

7 Iki is kum gagashinti, asi usu, "Mi' Galili də shilən u waiwa?"

8 Ya lakida musinən mi kupsi də shilən nə bi inən?

9 Mingu paltiyawani nə Madiyana nə Elamawa, mi' dəp ki atl ki Bagadaza, nə ki Yahudiya nə ki Kapadokiya, nə ki Pantas nə ki Asiya,

10 nə ki Pilijiya, nə ki Bampiliya, nə ki Masal, nə kuma yanki Kulane ki atl ki Libiya nə səmbəlsi te' Loma, wato mi ginə zəmi ge' bətl Lya ki Yahudawa, nə mbalənyi nə tege' bətl Lya undi ki Yahudawa u,

11 nə Kalitawa nə Lalabawa, mus mi kupsi də shilən ki bas ləba ki Lya nə bi kige' gatlinən."

12 Mus is kum gagashinti, is hwodəli, is gop gyep yelsəni, "Yakən ngu?"

13 I gyen, ngayisi shilən is usu, "Mal ki innabi si tle iye."

I Bitlus Shilən nə Mbalən Dibəli

14 Iki i Bitlus hilya nə kutl nə nəm mi, i' tləl Yal i' shilən nə dibəl mbalən, i' usu, "Yelsəni ini Yahudawa nə mus

mi' dəp a Ulshelima, hwe ta pikin shilən u; gakən kəm ki zeki tən ulnə ta dləmi u.

15 Mbalən yi sə tle mal ki innabi-wai, kan u nəki zitini uwai, nəgun dom ki nətapsi katl kinəkyau!

16 Guki ulnə Joyel mul nje shinkən ki Lya shilən tənki u ti usu:

17 " 'Age pa'ti ki dəp ləba, Lya usu, anbine' mus mbalən Yal ki mbatl ki Lya sudi.

Millwakən mwani nə mudli sən shilənti nə ndətl ki Lya, tlu'ti nən mbi mil gidənsiwakən, kolsiwakən sən tlu'ti.

18 Nəguda, ge' muttu zhelsi ini mwani nə mudli an-bine'si Yal ki mbatl ki Lya sudi sən shilənti nə ndətl ki Lya dadanu.

19 Anpəli'si ulki gagashinti a lya, nə lwadī su'atli, iki hwula, nə utu, nə hillya ki cil.

20 Kapən mbə ki Mulban balcin mul naltu, cin nə patl dəpshal lyi nən patl hwula.

21 Age' cin u nən dəmti mus mulnə mbe' shin ki Lya u tən mbi pe'ti.' "

22 "Kini yelsəni ini Isla'ilawa gakən kəm tən shilən u: Yəsu mul Nazalat gunə Lya kəni ma'kini tu tən, pəl ulki ki gagashinti, nə ulki ngaptibi nə lwadī, gunə Lya pəli ge' kini tumati, gunən yeninini nə dwadəwakən u.

23 Mul gu, Lya nə gawasi ti bəlkinti a toh wakən nə kan u nəs zi nə mantiwasi nə ndə'twasi, kini nə dəlki mil bezən ləba, ki tolinti tən gadlənnga i' tloti.

24 Ngonə nəgu i Lya tləlti də ge' mi'məshti, tēngaki mushti aman ngaptiwai. Lya tləlti də ge' mi'məshti, tēngaki mushti aman ngaptiwai.

25 Dauda shilən tənti i' usu: " 'Ko gaswukəni Mulban akina ini, ti tən toh shimtini, tən gaki ba wuni.

26 Tēngaki nəgu mbatlini də hwoltugi, ləga ini də utl ulki hwoltugi, dli ini nən dəmti nə lati mbatli,

27 tēngaki nəgu tikən zati dli ini age zudiwai,

ki kən zati mulguntwagi
apboswai.

28 Tən la'ti aman shitu ki mbadli.
Tən ikəntən nə hwoltugi aki-
nawasi.'

29 "Yelsəni ini Isla'ila, amma' pi'kin
shilən bənə catl mbadlwai atən bwas
ki bwasinən Dawuda. Dawuda ta
məci, akupti. Zudiwasi ama'mini hal
nəguni.

30 Amma ti mul njeshinkən ki Lya
kəni timanini Lya apəli' ndə'ti nə ndal-
tannaca, tən zə'nəm ge' gəsawasi tən
guntwasi.

31 Tun tedi Dawuda a yenini, i'
shiləni tən hillya ki Almasihu də ge'
mi' məshti, təkən zatiti age zudiwai,
dliwas kən bostwai.

32 I Lya tiliti Yesu də ge' mi'
məshti, mussinən dadanu mi' yenti
nə dwadən kəni.

33 Ngo nənəgu a nalti tən tohship ki
Lya i, ta nje Yal ki mbatl ki zoki mul
gunti ma bwasi, kan u nəppəl ndə'ti,
tin bina' Yal ki mbatl ki Lya tən ga
inən, i mbəl ulnə yenini u nə ulnə
kumini u.

34 Dawuda tolyawai, tinə gawasi, i'
usu,

" 'Mulban ul mulban isu,

"dəm a tohshimtini,

35 Sai nə ala' mi'ngeki agəs asən
wagi." '

36 Tən gaki nəgu, mus Isla'ila
sənmanica Yesu u nə' tolti tən
gadlənnga u, Lya apalti mulban nə
Almasihu."

37 Nə mbalən kumi nəgu u, i
shilənisi tənisi mbadli, is ul Bitlus nə
na mi'shinkən usu, "Yelsəni, yakən
tən pəlini?"

38 I Bitlus pisi, "Zakən pətl bezən
ləba a pəlikin Batisma, kowonngi, ge'
shinki Yesu Almasihu tən ti' paci kin
bezən ləbawakənda. Kən mbi bəlti ki
Yal ki mbatl ki Lya ki zoki.

39 Ndə'tu kini pəli kini nə mil-
wakən nə ginə lolu, nə mus ginə
mulban Lya nən mbessibi u."

40 Nə shilən mul dibətl kən ti dəlisi
kəm; i' matisi, "Pəkələn gawakən
dəge' besən hwon ki nəguni."

41 Ginə kum shilən u ipəlisi
Batisma, ge'cin u mbalən zangu maki
mbəltənsi.

Dap ki mi'bətl Yesu kal

42 Is ga'kəm, tən kushti ki mi'
shinkən də pəlti u, asi ma'ga nə
yelsəni, asi damti gelu kənəmi, asi
shilən nə Lya.

43 Is kum banti, nə ulki gagashin nə
lwadī nə Lya pəli ma mi' shinkən u.

44 Mus mi'bətl Yesu si ge'lu kənəmi
mus ləbawasən ge'lu kənəmi.

45 Is ul ləbawasən taka nə nisida u
asi bwasi' yelsəni wasən ulpisi ginə
bənisi dawai u tən lyamtiwasən.

46 Ko gasiwukəni si dopga age' libi
ki Lya nə mbatl nəm. Asi dap ulki
dami a libiwasən ge'lu kənəmi, si
dapti asi tleti nə hwoltugi, nə ndəti ki
mbatl.

47 Is dəmshot si ngep Lya asi mbi
hwol hwula ma mbalən. Ko cin u
kəni a Lya də mbəl dibəltwasən tənki
ginəs pe'tu.

3

Bitlus Ndokəl Dakəl mul Ngeplu

1 Gasiwon Bitlus nə Yahaya silə' libi
ki Lya cin ki shilən nə Lya, dom ki
maki ki cin su'ti.

2 I ki mulən kən ngu gunəs zə'ti
dakəl, si mbətliti a bidlabi libi ki Lya
guni də mbe'ti zeki, aləbi si zə'ti ko
anəmi də ngeplu ma' ginə də te'ge libi
ki Lya u.

3 Nə'yen ki Bitlus nə Yahaya u də te'
libi ki Lya u. I' ngemsi də ulpi.

4 I Bitlus utti' dwadən, isi Yahaya. I
Bitlus usu, "Yami!"

5 I mus i' ga'kisi kəm, nə lati mbatli
ki mbi ulən ma'si.

6 I Bitlus usu, "Upbo ni dawai, tən
gaki nəgu ulnə ni də u ita bəlki. Ge
shinki Yesu ki Nazalat, daki lə."

7 I ki i Bitlus ngap tohwasi
ki tohshmti, i' tilitiya, nə dleuti
asənwasi nə Yal asənwasi i ndəli.

8 Nə dleuti ippe'lya tən asənwasi i'
gop ləti. Illə libi ki Lya ne'si, ati ləti
nə pe'ti lya də natl Lya.

9 Nə mus mbalən yenti də ləti ati
natl Lya u,

10 Is manti tikudə dəb abidlabi libi ki Lya də ngeplu, is ikən nə ulki ngaptibi nə ulki gagashinti atən ndo'twasi.

Shilən ki Bitlus a ge'libi ki Lya

11 Amuli də bətl ki Bitlus kal nə Yohanna, Mus mbalən mbə nə kitəl ma'si age' libi ki Lya gunə si mbettikə lu shu'ti ki Sulemanu u, asi ngapti bi.

12 Nə Bitlus yen gu u, i' ulsisu: "Yelsəni ini Isla'ilawa, yalakida ullu də bətlkin ngaptibida? Təngaki yakən ki ya'mida nəgu, ki yenti ndəltinən ko bətl Lya inən kən laki i mulu lə'daya?"

13 Lya ki Iblahim, nə Ishaku, nə Yakubu, Lya ki mi'zə mi'zə'mini, innal zheliwasi Yesu. I ngeti a kina ki Bilatus, nəl lyami təs za'tu, gunə' bələnti is tloti.

14 I' ngeti mulguntu nə zo'mbatlu i' ngemini sə' zakikin mul tlo mbalən u.

15 I' tlo gəs ki mbadli, iki i Lya tləlti də ge' mi' məshti. Nəgu mi yeni ndatən dwadən inən.

16 Nə la'ti mbatl ge' shin ki Yesu, mulu nə' yenintu, nə' manəntu, mulnə bəlti ndəltu tiki Yesu, nə la'ti mbatl nə shinwasi tu'mati təmbi ndokəl ti mul gu nə muswakən ki yetti u.

17 "Nəgun, yelsənə ini Isla'ila amani ge' ləshi ma' ulənkən ki tloti da kan u nə mi'kina wakən pəli u.

18 Ngonə nəgu Lya a ikən ulnə' dləmi tun te'du abi ki mus mi'nje shikən ki Lya, də usu Almasihu wasi tən tle' bəna.

19 Zakən pətl bezən ləba, a' palnitai ma Lya, təngaki tə' santikin bezən ləbawakənda, an ndəllikin mbadli,

20 i'shin Almasihu, gunə' olikini u tun te'di, tiki Yesu.

21 Hwelkən tə Yesu dəm twa lya hal gasi u nətə Lya patl mus usi pyale u, nə Lya dləl shilən tun te'digi abi də mi'nje shinkənwasu.

22 Musa usu, 'Mulban Lya wakən nən tləli' kin mul njeshinkən ki Lya won kənə ami age mbalən wakən; hwelkən ki gakən kəm tən mus ulnə ti' pikini u

23 Mulnə a nge gakitti kəmu nən pe'kətti də ge' mbalənwasu.'

24 "Nəgudə, i gopi tun tən Sama'ila, i lətən ginə mbə kali is shilən tən mutti.

25 Kini ki gəskə mi'njeshinkən, kini ki mi'nje ndəti nə Lya pəli mi'zə'mi'zə'kini. I' ul Iblahim su, 'Tu'ma'gəs ki mbalən wa'kən mus mbalən mi'dəp ləba nən mbin nalti.'

26 Nə Lya a tləl zheli was sudu, makini tishinti pa, tə zikin toh ki patl kowonngi tet taka də tən shitu ki dashti ki tugi."

4

Sə təla ki Bitlus isə Yahaya abidla də mi'dlətl shilən

1 Ləbasi, nə mi'kina ki butti dlabi ki libi ki Lya nə Sadukiyawa is mbə ma' Bitlus nə Yahaya asi ge' shilən nə mbalən.

2 Is lyau mbadli nə mi' kushti ki Yesu təngaki si kulci' mbalən, tən hillya ki Yesu ge' mi' məshti.

3 Is gop ki Bitlus nə Yahaya is idlasi sai nə lu acili təngaki su' kən bəli.

4 Amma ginə kum shilən ki Bitlus is ndə'nənali u; dibəltwasən sa təla zangu nantam.

5 Lu cilisi mi'kinawasən nə kolsi-wasən nə mi'bətl lashti zhil ki Musa is ma a Ulshelima.

6 Nə Hanana bal ləba ki Lya ti aləbi nə Kayapa nə Yahaya nə Iskandali nə mus gəskə ki bali ki bas ləbasi ki Lya,

7 Nəs mbəl ki Bitlus nə Yahaya akina u is gop ngepsi: "Nə ndəltu kəni ko nə shin u kən, ki pəltin nəgu?"

8 Bitlus, ki ikəni nə Yal ki mbatl ki Lya, i' ulsisu: "Kini gumsisi nə kolsi!"

9 Ki takimibi asəti tən ki ngepmənmi tən ze' ulnə pəli dakəl mulu nə tu' imi kənti ndodə,

10 manəngu, kinə mus mbalən ki Isla'ila: Mul gu nə ki dləli kinawakən ki ndoki u nə shin ki Yesu almasihu Mulnazalat, gunə tolənti tən gadlənnga u guni Lya tləlti də ge' mi'məshtu,

11 Yesu tiki,
"Zənnga gunə kini mi'kəpbi nge u, iddəm zənnga ki zoki ki kəpbi.'

12 Peti kən mbidli ma mulunwai, kuma shinwondawai guni bəldli a lya nə atli nə ge' mbalən adəpləba hwel ma'ti tənmbi peti."

13 Nəs yen ndətl ki mbatl ki Bitlus nə Yahaya u, is mani sa pəl lashtiwai, mi'ləshi usun kəni dādanu, is kum ngaptibi is mansi mbalən gi tedi ne' Yesu sida.

14 Amma nəs yen mulnəs ndokəltu ki dləli nesi u, is hwol ulki dləmi.

15 Ngo' nənəgu is bəlsi zhil ki sə'peki də bidla nə sə'shilən nə yelsəni u,

16 is usu, "yakən tən pəlin nə mbalənyi? Mus mi'dəp a Ulshelima sə mani sa pəlin ulki gagashinti, tu'imi kəntən pəlin nə mbalən i u məkən ma'ussu sa pəl ulən wai.

17 Amma təngagi ba ulisi mbəl du'tənki ge' mbalən, tən dələsi kəm bəs shilən nə mulin a ge' shin u nuwai."

18 Iki is takisi bi te' dādanu is dələsi kəm bəs shilən ko kushti ge' shin ki Yesu nuwai.

19 Amma Bitlus nə Yahaya is pallisi shilən is usu, "Shilən ki Lya kən tən bəliya ko gwakən? Dambələn kini.

20 Mifo, məkən ma'dəb shot tən ulnən yen i u nə ulnən kumi uwai."

21 Kal ki samatisi i, is za'si, təngaki sahwol kan u nə si'hwotisi ishda u i təngaki mbalən, mus malən si natl Lya təngaki ulnə nda u.

22 Mul gu nə pəli' ulki gagashinti ki ndokəltu ta bəl hwon kutl ləbi upsi kali.

I mi' bətl Yesu kal Shilən nə Lya

23 Nəs za'ki Bitlus nə Yahaya u, is ləma' mbalənwasən, is palisi shilən u nə ləbasi ne' mi'kina pisi u.

24 Si dādanu nə kumti nəgu, is tləl yali musswasən nə mbatl nəm asi shilən nə Lya, is usu, "Lya mulnalti," ki pəl lya nə atli nə bal mali, nə mus ulnə gibi u.

25 Ki shilən tu'ma' Yal ki mbatl ki Lya nə tubi ki zheliwagi, bwasinən Dauda

"Yalakida ginə bə Yahudawawai u imbatl lewisi? Mbalən dādanu is dambəl ulnə da baliwai u?"

26 Gumsi ki dəp ləba is kəndə gəsiki dlati, Mi'kəndədlom is maga, is nge Lya, nə Almasihuwasi dādanu.'

27 "Bali nəguda Hilidus nə Buntus Bilatus sa maga i age' gatlu ne' ginə ba Yahudawai u nə mbalən ki Isla'ila si dutu' nə Yesu zheli wagi mul gu-unti, gunə' palti Almasihu u.

28 Sa domga i təngaki səppəl mus ulnə kəndə tən ndəltwagi nə lyamtiwagi tənda u.

29 Nəguni, Lya, yani si lyap hane'mi kyautən, bətl zhelisiwagi ndətl ki mbadli ki dləp shilən wagi nə ndətl ki mbatli,

30 ta' tohwagi ki ndokətl mbalən, apəl ulki gagashinti nə lwadi tu'ma' shinki zheliwagi guu Yesu."

31 Kalki sa shilən nə Lya i, lu u nəs domga u igo' nyapti. I mus is ikənsi nə Yal ki mbatl ki Lya, is gop dləp shilən ki Lya bə nə bantwai.

Mi' bətl Yesu kal la' Koyanngi wasən idəm Nəm

32 Mus dopga ginə də duk nə Yesu u, ko yangiwasən nəm kənə, mbadlwasən nəm, mulən da tə' usu ulkə tohwasi gwaskən nə gwaswai, koyanngi mus gwasən kəni.

33 I mi'shinkən ndakina nə dləmi' mbalən dādanu tənpatl ki Yesu kami ndə'ti ki shilən mul ndəlti tən hillya ki mulban Yesu ge' mi'məshti. Ulkə zo'ki mul nalti tən kowon ngi ge'si,

34 hal ma mul hwol ulən da ge'siwai, təngaki mus mi'gu ko libi sa ulitaka i, is mbəl ulpisi,

35 is zi' akina də mi'shikən, i bwasi kowonngi nda'ce nə ulkipəliwasi.

36 Age nəgu iki Yusupu, mul Balawiye, gəswasi mul ki tsibilin Kublus, gunə mi'shinkən də mbetti ki Balnaba, (ikə mul ndətl mbadli),

37 i' ul guwastaka, immbəl ulpisi i'zi akina də mi'shikən.

5

Hananiya nə Sapilatu

1 Amma mulən mul shin Hananiya, nə kəliwasi Sapilatu, i' ul ulən ginə nidda u taka.

² Isə' kəliwasi is hwundəl nami age' ulpisi, iki is mbəl na ulpisi akina də milshinkən.

³ I Bitlus usu, "Ki, Hananiya, tu' imi kən Shaidə ikkən mbatlwagi, hal i ləge Yal ki mbatl ki Lya, i' hwundəl na up ki gu wa'da?"

⁴ Nə'uli taka u bo gu i bo gwa'kən waiya? Kal ki ka uli taka i dadanu, ulpisi gwakən waya? Yalaki i' dambəlki i' pəl unndi ulufa? Mbalən kən ki ligesiwai Lya kən ki ligeti."

⁵ Nə Hananiya kum gu u, i' nda atli aləbi aləbi imməci. Mus ginə kumi u, i bal ba' gopsi.

⁶ I gidənsiyen tləte'di, is kan hwuni is lati ge' lumutti is gadəlti, is kanti is pekəlti taka, is le' guti.

⁷ Kal ki cimbəlti ki dom maki i kəliwasi tetedi, bənə ma' ulnə nda uwai.

⁸ I Bitlus ul kəli su, "Dləmini, nəgu ki ulən gu u takawa?" Iki i' usu, "e nəguni."

⁹ I Bitlus ultisu, "Tu' imi kən ki manən bi ki cimbələn Yal ki mbatl ki mulban da? Kum lə' ki ginə gwu' mwaniwagu, hal sambəci dlabi i, sən ka'ki, as pe'nə hwunwagi."

¹⁰ Aləbi aləbi in nda a kinawasi imməci. Nə milgidəsi i tetedu, is mbiti məci, is kanti is pekəlti taka, is guti ma'mwaniwasi.

¹¹ Iki i bal ba' gop Ikilisiya muss-wasən, nə mus ginə kum shilən ki usi nə nda u.

Milshinkən ndokəl mbalən dibəli

¹² Milshikən pəl lwadi nə ulki gagashinti mul dibəlti age' mbalən. Mi'bət! Yesu kal musswasən nə mbatl nəm kən si mati age lu shu'ti ki Sulemanu.

¹³ Amma age' na mbalən gon apəl ndətl ki mbatl ki te' ge'siwai, ngonənəgu mbalən də natlsi.

¹⁴ Mus nənəgu mi' ndə'ti nəti mwani nə mudli mbətltin ki sida ngətl ki kali.

¹⁵ Hal atala gunə si pekətl mi'gonti tən bishitu də latisi tən lumutti ki dom nə lumutti təngaki Bitlus bal beutu ko gwasənwas ma abəli tən nami wasən.

¹⁶ Mbalən bo is gop dopga te'ge' gatlen nə ki gandəli nə Ulshelima u, is gop mbətl mi'gonti nə ginə dumi'gatl dli də hwottisi u, muss-wasən is ndoki.

Milshinkən də tle'bəna

¹⁷ Iki i bal ləba ki Lya tləte' lya, nə musginə ne'tu, nə mi' dalika ki Sadukiyawa, si kub dutu' iye,

¹⁸ is gop milshinkən yi, is la'si gelu kəndə'mbalən.

¹⁹ Amma age' gasi iki mul nje shinkən ki Lya kən ngu i' bəb'bul dlabi ki lu kəndə' mbalinisi, i' pekəlsi todi, i' ulsisu,

²⁰ "Zən ga, a' dləlni age' libi ki Lya, adləmi mus mbalən pyal shitu ki Lya."

²¹ Nəs kumi nəgu u, is tege' libi ki Lya nə kyau, is go' kulci mbalən. Nə bal ləba ki Lya ne' ginə si ne'tu mbə u, is taki mi' dləl shilən bi, nə mus mi'kina ki Isla'ilawa, is ta shinkən tya ge'lu kəndə'mbalən səm mbəlsi.

²² Amma nə mi' kəndə' dlom mbəkəci ge'lu kəndə'mbalən nisi u, sa mbisi ləbiwai. Iki is palte'di' is palsi shinkən,

²³ Illə illembi lu kəndə'mbalən nisi ki idle, mi' butti dlabi sikə dlili abi dlabi, amma nən buli u, ma mbi mulən agibiwai."

²⁴ Nə mi' kina ki butti dlabi ki libi ki Lya nə bas labasi nəs kumi nəgu u, is hwodəli iye tən gawasən, yakən tən ulu mbəlli.

²⁵ Iki i' mulən mbə i' usu, "Yanini! Mulu nə' lakənti gelu kəndə'mbalən u si ngi ki dləli a libi ki Lya, si kulci' mbalən."

²⁶ Iki i mul kina ki mi'kəndə'dlom nə mil kyautən wasi is lə is mbəl milshikən nisi. Sa shimsi nə ngeswai gaki si bultu ba mbalən la'si nə zəngga.

²⁷ Nəs mbəl milshinkən isi abidla shilən u, is dləsi akina də mi' dləshilən. Iki i bal ləba ngəmsi,

²⁸ i' usu, "Ma ndəlinkin kəm bə kulcin ge' shin u waiwa, in ngu kushtiwakən a dutya Ulshelima i, hal kilyamti ki zimi alhaki ki hwula ki mulu aga inən."

29 I Bitlus ne' mi'kina is pallisi is usu, "Hwelkən tən kumi Lya bi ngətl mbalən.

30 Lya ki kolsisi inən ta tləl Yesu i, gunə tən gadlənnga ki tlwotu.

31 Ti Lya nalti a toh shimtwasi, mul kina nə mul pe'kətl mbalən, təngaki tə' buli Isla'ila dlabi ki pe'ti də ge bezən ləba i, as mbi pashti ki bezən ləbawasən də dādanu.

32 Mi bo mi'yenti nə dwudənwas kəni atən usi, nəgu dādanu Yal ki mbatl ki Lya, gunə Lya bəl ginə də pəlitti kubbi u."

33 Nəs kumi nəgu u, iki i mbatl lyewisi iye, asi lyamti kənə sə' tlosi.

34 Amma mul Palise won mul shin Gamaliyal, mul kushti zhil ki Musa, gunə mus mbalən də natlti, i' hilya age' ludlətl shilən, ibbəl zhil ki sə' pyakəl mbalənisi swadla pa.

35 Aki kən tə usu, "Kini mil Isla'ilawa, pən demdem tən ulnə ki lyamti ki' pəli mbalən gi u.

36 Hwon u nə bew u i mulun mbə, kise ti Tudas, ti patl gawasi ulən, mbalən kutl cen kutl ləbi upsi də bətlti, amma i tloti, i mi' bətlti dla'ga, is koni.

37 Kalwasi dādanu, imulən mul Galili mul shin Yahuza mbə age' hwon ki bətl mbalən, illa dibəl mbalən də bətlti. Tima is tloti, mil bətlti mus is dla'ga.

38 Təngaki nəgu, ulu tən ki ami pi'kin shilən, zakən mbalən sə zəga, in ulnə si lyap pəlti u ko kyautən wasən ki mbalən u, nən dlatiga.

39 Amma in ki Lya kən u, kikən ma'dləl mbalən iwai. Seko ki' dəmni mi'nge'ulnə Lya pəli u."

40 Iki is bəlshilən ki Gamaliyal, is taki milshinkən nisi bi is te' gibi is li'si. Is matisi bəs saka shilən ge' shin ki Yesu u nuwai, is za'si is zəga.

41 I' milshinkən nisi hilya is peki a kina ki mi'dləlshilən, nə hol tugi təngaki sayeni i sakəmi sə' tle bəna təngaki shin ki Yesu i.

42 Hu cin u kəni, a libi ki Lya nə a libi nə libi, saza' kulci' mbalən shilən ki Lya wai, si ussu Yesu tiki Almasihu.

6

Otl mbalən Ninngi Mi'pətl Kyautən

1 A ge' muttu nə mi'kushti də mbətlənki u, iki Yahudawa mi' kup Helinanci is gob nalən tən Iblaniyawa təngaki səda bətl mudli ginə mwani məcisi u ulki dəmi wai, kənə ngen wai, a ge' lu bwasti ulki dəmi ki ko cin u kəni.

2 Iki kutl nə lopi is taki mus mbalən mi'bətl Yesu kal bi, is usu, "Ambuni, tənza' dləb shilən ki Lya wai təndəm tən shilən ki ulki dəmi katla wai.

3 Yelsəni mwani nə mudli, olən mbalən nənngi a ge' kini ginə' manənsi u səkə njikən nə Yal ki batl ki Lya nə ma' ulən, ginə tən bələnsi kyautən u.

4 Mini an bələn mba dlinən tən shilən nə Lya nə kushti shilən ki Yesu."

5 Ulnəs dləmi u i mus təmi mbalən bi, iki is ol Istipanus, mulnə ki ikəni nə la'ti mbatl u nə Yal ki mbatl ki Lya mul gunti nə Pilibus, nə Bulokolas, nə Nikanal, nə Timan, nə Balminas, nə Nikolas mulkə Antakiya gunə tedə ittege' atdini ki Yahudawa u.

6 Gi kən si mbəlsi kina ki milshinkən. Kal ki sa shilən nə Lya i, is zisi toh.

7 Shilən ki Lya mbəl tənki də, dəbətl ki mi'bətl Lya ge' gatł ki Ulshelima mbətl tinki də iye, ləbasi mi'dibəlti iye is ndə nə la'ti mbadł tən Yesu.

Agop Istipanus si

8 Lya bəl Istipanus, ze'ləba wasi nə ndəlti, ki pəl ulki gagashinti mul nalti nə lwadfi a ge' mbalən.

9 I genge' ginə pe'to' ge' ginə mbi gawsən. Sə pe'to' ge' gatł ki Yahudawa ki Sayilin nə Aleszandaliya, nə atl ki Silisiya nə Asiya, is gob shotibi ne' Istipanas,

10 Amma ko ten sa mbə'ci sə'sho' bi ne'twai təngaki ta pəl shilən nə malləba i, nə Yal ki mbatl ki Lya də dlotiti.

11 Is hom mbalən ki hwundəli, si usu, "Mə kumi Istipanus də byatl' Musa ati konnə shinkə Lya."

12 Nənəgu is tləli mbalən mbadli nə kolsi, nə mi'bətl lashti zhil ki Musa,

sine is nde' ga, is gopti, is mbəlti a kina də mi' dlətl shilən.

¹³ Iki is mbəl mi' dləb ulnə bə sayeniwai u, is usu, "Mulu tədə bwastiti nə dləp du shilən tən libi ki Lya u wai, nə kushti ki Musa,

¹⁴ tən gaki mə kum Istipanus ti ussu Yesu mulnazalat nən batti lu u, at shot ulnə Musa zaki mini u."

¹⁵ I mus mbalən ki bidla i is uti' Istipanus dwadən, is yen kinawasi kənə ki mul shinkən ki Lya.

7

Shilən ki Istipanus akina də mi'dləl shilən

¹ I bal ləba ki Lya ngem Istipanas, "Gu nəgu dəya?"

² Istipanas usu: "Yelsəni ini nə mi'kina, gaki nən kəm. Lya mul nalti i' mbəlgawasi ma' mul zəmini Iblahim, age muttu nə ti a Bagadaza u, bə ta dəm a Halan uwai,

³ i' Lya ultisu, 'Hilya də ge' atl-wakən, nə dəge' yelsəniwagi, ki ləge' atlu nə ta mboki toh tənki u.'

⁴ Iki i' hilya də ge' atl ki Kaldiyawa, i' dəm a Halam. Tyaka dādanu, kal ki məshti ki bwasi, i Lya bəlti atlu nə nəgun kini ki dəmi aləbi u.

⁵ Amma Lya a bəlti, na' atl ko ki zi' asən wai aki, iki i Lya pəlli' ndəti ge' kalwasi tən bəlti atlisi də gwasi, ge' cinisi amma Iblahim yakən ni' dawai.

⁶ I Lya shilən nə Iblahim: 'Gəswasi sən dəmti səmbəlsi ge' gatlu nə bə gwasən kən wai u, mbalən kige' gatli nən patlsi zheli as hwotisi bəna hal hwon kutl cetl upsi.'

⁷ I Lya usu, 'amma an hwoti atlu nə palkin zhelu u bezən ləba,' kalki nəgu sən pe'ti də ge' gatlu as nallən agelu u.'

⁸ Ta pəli Iblahim ndəti ki səlkən. Nə Iblahim zə' Ishayaku u mutti usəpsi nə zə'ti is səlti. I Ishiyaku zə' Yakubu, i Yakubu zə mi'zə'mini kutl nə lopi.

⁹ "Mi'zə'miniyi ne, təngaki si dutugi nə Yusupu, is ulti taka, i talati Masal. Amma Lya nə ti,

¹⁰ i Lya pe'kəlti də ge' mus bənawasi. I' bəl Yusupu ma'ləba nə hwol hwula

ma pil'auna Gu ki Masal. Ti Pil'auna ne i' palti mul gunti ki Masal, i kan mus mbalən ki libiwasi.

¹¹ "Iki, i kuzən nde mus atl ki Masal nə Kan'ana, təngaki bezən bəna u, hal mi'zə' mi'zə'mini is hol ulki dəmi.

¹² Amma nə Yakubu kumi alkama də a Masal u, lə'ki nən i' shin mi'zə' mi'zə'mini.

¹³ Də lətwasən ki lop, i Yusupu bulisi gawasi ma' yelsənwasi, i Pil'auna man mbalən ki Yusupu.

¹⁴ Iki i Yusupu shinshinkən tən Yakubu bwasi tən mbə, nə mus yelsəniwasi, mbalən kutl kutl ləbi ningi nə namtam.

¹⁵ Iki i Yakubu lə Masal. Ti ne' mi'zə' mi'zə'mini a tya ka si məci.

¹⁶ Iki is yem hwun wasən te'di is palsi tya Shekem, i la'si ge zədi u nə Iblahim uli nə upki azulpa ama' mil ki Hamol aki a Shekem.

¹⁷ "Nə cin balli Lya nja tə' ikəni Iblahim pətl ndətwasu, dəbətł ki mbalən nisi a Masal a mbəltənkiyi iye.

¹⁸ I ki i pəl pyal guu won a Masal, gunə bə'man wokən ki Yusupu wai u.'

¹⁹ Guu u ta tlə dlə' mbalənyinən i', ati hwoti' mi'zə'mini ishi ati la'tisi sə' la' hwal mil gunə zəsi u taka.

²⁰ "Age' muttisi sə zə Musa, yakəni mbunini. Lii maki a də ngaptiti a libi də bwasi.

²¹ Nə zəti a dla u, yakən ki Pil'auna yakənkəli it kanti it kyetəlti kəni yakuwasi.

²² Iki i kulci Musa mus ma' ləba ki Masalawa, ti kuma mul ndətl kəni age' shilən nə kautənwasi.

²³ "Nə Musa pəl hwon kutl ləbi upsi u, i' kəndi a mbatlwasi tə le' ya mbalənwasi, Isla'ilawa.

²⁴ Nə' eni si hwoti yelsewas ishu, iki illə də dətłti i' li' mul masali im məci.

²⁵ Musa də ziti mbalənwas mani tu mati tə Lya pəl kautən ki pekəlti, amma sima niwai.

²⁶ Lu cili nə Musa mbə ma'lu u nə mi' Isla'ilawa lop də dlatu. Il lyami tə masi tən shitu ki ussu, 'Kini mbalən kənəmini yalaki ki lyap kumi' yelsəni ciwo də?"

27 “Amma mulnə kumi yelsewas ciwo u i' jakən Musa i' ussu, ‘Wokən laki də gunti nə pətl shilən tənmi?’

28 Lyamti kida ki tloni kənə gunə tlo mulmasal a hwudwa?’

29 Nə Musa kumi nəgu u, i' kitəli ippəl dəpki səmbəl tya Madayana, ge'lu u tə zə mil mwani lop.

30 Kalki hwon kutl kutl ləbi upsi, i mul nje shinkən ki Lya mbə ma Musa ge bələn utu, ge dəlgən nja nə zənga Sinai.

31 Nə Musa yen gu u, i' kum gagashinti nə unnə yen i u. Nə' sha'tya də yati u, i' kum yalki Lya də usu,

32 ‘Ami ki Lya ki mul zə' mulzə' ki, Lya ki Iblahim nə Ishayaku nə Yakubu.’ Iki i dli ki Musa gop nyapti, ta pətl ndətl ki mbatl ki yatiwai.

33 Iki i' Lya ultisu, ‘Tus kapptilanwagi lu u nə kida ki dləli u, lu mul gu'kəni.

34 Balini, a en bezən ləba u nə si pəli' mbalən i'ni ki Masal u i, a kum kuluwasən i ki kup dli, a pe'sul lya i təngaki ta pekəlsi. Nəguni, mbə ta shinki tya Masal.’

35 “Ti Musa u nə ngetu asi ussu, ‘Okən laki də mul kina inən nə mul pətl shilən?’ Ti Lya nə gawaskən shinti sudi tə dām mul kina, nə mul pekətl mbalən, tuma' mul shikən ki Lya u nə mbə mati age dəlgən ge' bələn utu.

36 Ti pekəlsi də Masal, kalki pətl ulki gagashinti nə lwadi a ge' atl ki Masal, nə dəkəshti gəu dləka, nə hwon kutl kutl ləbi upsi a ge dəlgən.

37 Guki Musa u nə ul Isla'ilawa usu, ‘Lya nən tləli'kin mul nje' shinkən ki Lya ge' yelsəniwakən kəni ami.’

38 Ti ne'kini u age dəlgən, nə mul nje shinkən ki Lya u nə shilən nəti, tən zəngga Sinai u, ne' mi'zə'mi'zə'mini dādanu. Ti kan shilən mul bətl mbatli summa Lya im mbəlli mini.

39 “Amma mi'zəmi'zəmini nge bəli'ti, is ngeti i mbatlwasən pal tya Masal.

40 Is ul Haluna usu, ‘Pəlimi lya gunə tən ndemi kina u. Tən gaki Musa u, nə' pekəlm i te' Masal u, məman unnə ndanətiuwai.’

41 Age' cinisi iki is kən yakən tla. Is mbəli' hadaya is pəl hwoltuki nə kautən u nə pəli nə tohwasən u.

42 Təngaki nə gu i Lya bəlsi kal, is zasi də bətl cin nə lyi nə cadləl. Kan u nəda ki laci ge' lwat bati ki mi'njeshinkən ki Lya u, i' usu,

“ ‘Kini Mbalən ki Isla'ila ami ki mbəllinən hadaya ki tlu ki ban hwon kutl kutl ləbə upsi ge' dəlgənya?’

43 Ai, du'ni nə kəs ki Molek nə lwa' cadləl ki Lapan, lya unə pəlini aki ngepti u.

Ami ne am patlkin tya kina də Ba-bila.’

44 “Mi'zəmi'zəmini si nə libi ki Lya amasi age' dəlgən. Gunə pətl i kan u nə Lya pi Musa u, kənə kan u nə' eni u.

45 Kal ki nje libi ki Lya, mi'zəmi'zəmini mbi is mbə nənali ge' atlu ge' hwon ki Joshuwa, kalki sa kan atlisi i mbalən ginə Lya katsi tən duwadənwasən u. Libi ki Lya u da i mbəl hwon ki Dawuda,

46 gunə mbi holhwula ma' Lya u i' gyemi tə pəlli Lya ki Yakubu libi.

47 Amma Sulemanu kən kəni' libi nisi.

48 Mus nə nəgu mul nalti tən da dəp ge' libi i nə yakən mbalən kəni nə tohwai. Kan u nə mul nje shikən ki Lya dləmi u:

49 Lya usu,

“ ‘Twa lya kən ki lu dəptini ki guntini, a atl kən ki luzə' asən ini.

Unndi libi u kən ki kəninəni?

Ko kuma awu kən ki lushutini?

50 Ami nə gayikən a pəl usi wai ya?’

51 “Kini mbalən mil ndətl ki ga, nə ndətl ki kəm. Kənə mi'zəmi'zəkini kini da: ko anəmi ki pəli Yal ki mbatl ki Lya natl ki ga.

52 Age' mi' nje shinkən ki Lya gukən mi'zəmi'zəkini a hwotisi bezən ləbawai? Kuma is tlo ginə dləm shilən atən mbə ki mul ze' mbatlu, nə ngeti i tloti,

53 kini kamən zhil ma' mi' shinkən ki Lya, amma ka bəliniwai.”

A la' Istipanus nə Zənga i

⁵⁴ Nə mil dləl shilən kumi nəgu u, is kum du tuki hal is ash bi ki hwođi tən gaki kup du tugi tēti.

⁵⁵ Amma Istipanus, ki ikəni nə Yal ki mbatl ki Lya ki gunti, i ut duwa dən twa lya, i' en natl ki Lya, a Yesu ki dləli tən toh shipti ki Lya.

⁵⁶ I' usu, "Yanini, a en lya ki buliyi yakən mbalən ki dləli atən tohship ki Lya."

⁵⁷ Amma is ca kəmwəsən, is tləl yali, is nde ga nə mbatl nəm,

⁵⁸ is pekəti tya kal gatli is gop lalati nə zənga. Kuma, mil enti nə dwadən is zi lulutuwasən ma yakən gidən siwon shinwasi Shawulu.

⁵⁹ Asi lalatiti nə zənga, a Istipanus də shilən nə Lya, "Mulban Yesu, kan mbadlini."

⁶⁰ Iki i' ngus nə ga hwulən i' tlil Yal nə dəlti, i' usu, "Mul ban, bə zisi bezən ləba u agawasənwai." Nə usu nəgu u, i' nde yenmbudī.

8

¹ Shawulu də bətkal ki tlo' istipanus.

Agasisi, i bal bəna mbi Ikilisiya ki Ulshelima mus is dla'ga tyage' atl ki Yahudiya nə Samaliya, sai milshikən kən katl.

² I mi'bətl Lya kalen gu Istipanus is kuli gawasi.

³ Amma i Shawulu go' pəli' Ikilisiya bezən pəlti. A ti bətl libi libi, ti dədl mwani nə mudli a ti la'tisi ge'lu kəndə' mbalən.

A dləm shilən ki Lya a Samaliya i

⁴ Ginəs dlakisi gayi is go' dlib shilən ki Lya mus lu unəs ləda u.

⁵ I Pilibus su ge' gatli ki Samaliya ti dləb shilən ki Almasihu.

⁶ Nə hwu' mbalən kumi is yen gagashintu nə Pilibus də pəlti u, i mus səpə demdem nə ulnə' dləmi u

⁷ Nə la'ti Yal i du mi'gatli pe' dəge' mbalən dibəli, mi'tle ki dli ne' dakkəlsi dibəli is mbi ndo'ti

⁸ I hwoltu' pəldli bali a ge' gatli.

Saminu mul Yal lu

⁹ Mulənda mulshin Saminu, tedi ti pətl gonti age' gatli, hal də bətl mus

mbalən ki Samaliyawa gagashinti. Ti dagagga ti usu ti bal mbalən kəni,

¹⁰ Mus mbalən, bazi ni mil, is gakkī' kəm asi usu, "Mulu də mbettiki dətl ki Lya mul nalti."

¹¹ Si bəlti kal təngaki ta ləndəp də pəlisi gagashiti nə pətl gontwasu i.

¹² Amma nəs la'mbatl nə dləb shilən ki gu' ki Lya nə shin ki Yesu ki Pilibus, i pəlisi baptisma mudli nə mwani.

¹³ Saminu gawasi illa' badli i pəli' baptisma. Iki ibbəl Pilibus kali, i' kup banti nə ye' bal ulki gagashintu.

¹⁴ Nə milshikən ki Ulshelima kumi mi' Samaliya a ndənə shilən ki Lya u, is shin Bitlus nə Yahaya tya Samaliya.

¹⁵ Nəs mbəkəci u, is shilən nə Lya gaki mi'pyal bətl Yesu kal gaki səmmbi Yal ki mbatl ki Lya də,

¹⁶ Gaki Yal ki mbatl ki Lya a mbi gon wasən uwai; a pəlisi baptisma i katl ge'shinki Yesu.

¹⁷ I Bitlus nə Yahaya zəsi toh, is mbi Yal ki mbatl ki Lya.

¹⁸ Nə Saminu eni zəttəh ki milshinkən də bətl Yal ki mbatl ki Lya u, ibbəlsi ulpi.

¹⁹ I' usu, "Amima bələnnən manti u gaki mus mulnə a zəttəh u ammbi Yal mbatl ki Lya də."

²⁰ I Bitlus ndəgi i' usu: "Məshnə ulpwagi, gaki ki enti kən ma'ultl bəlti ki Lya nə ulpa!"

²¹ Ulən a lakki nə uluwai, gaki mbadlwa'da nəm akina də Lya wai.

²² Gaki nəgu za'pətl bezən ləba a' ngem Lya dəgon a' okəlki də ge' ulnə' ngapi ge' mbadlwa gu.

²³ Gaki a eni i ka njikən nə dəshti nə ngapti bezən ləba i."

²⁴ I Saminu ndəgi, "Ngemən Lya gayini gaki ulnə' dlimini u ba ndanə ami."

²⁵ Kalkə dlib shilən ki Lya wasən nə ndə'twasən nə Yesu, Bitlus nə Yahaya is paltya Ulshelima, si dlib shilən ki Lya ge' mil gatli ki Samaliya dəbili.

Pilibus isə mul Habasha

26 I mul shinkən ki Lya ul Pilibus su, “Lə tu'tən tona ki shitu dəlgən gunə pe'te' Ulshelima dələ Gaza u.”

27 I' hilya ippeki, tən shitu wasi imma isə mul Habasha Ndami bal mbalən mul nalti, gu' ni'da ge' gu' ki Kandakatu, tikə mul zi' ləba (Kə “Salauniya ki Habasha”). Muli mbə Ulshelima də ngep Lya,

28 Ti patl tya libi tiki dəmi ge' Bəsdomwasi, ti dlib lashti kəge' lwab-bat ki Ishaya.

29 I Yal ki mbatl ki Lya ul Pilibus su, “Sha'tya ma' Bəsdomu.”

30 I Pilibus kitəl tyage' Bəsdomi, i' kum muli də dlib lashti kəge' lwab-bat ki Ishaya. “Kimanən ulnə ki dlimti ge' lashti uwa?” Pilibus usu.

31 “A mani una,” i' usu, “Ai se nə mulən adlimini.” Immbe Pilibus bi səddəm siti.

32 Gukə shilən ki Lya unə ti dlimti u: “A dəlti kənə mbila ge' lu poshtiti, kənə kan unə bəgəmdla da atoh də mul swattiti u, nəgu ta bulbiwai.

33 A ge' shidətlgawasi is nge bəltti baliwasi. Wokən matl dlib gəs ki mbalənwası? Akan dliwas taka dətən dəb ləba i.”

34 I bali i ngem Pilibus, “Dlimini, mul nje'shinkən ki Lya u, shilən ki o ti dlimti, gwasə ko ki mulən?”

35 I pilibus gob dlib shilən ki Lya itl dlimi' shilən ki Yesu.

36 Si ge' ləti is mbəkəci ma' bal malon i bali i usu, “Ya mal kən ngu. Ya la'tida bə kəkkən pəlitən baptisma wai?”

37 I pilibus usu, inka la'mbatlu, nə mbatl nəm mu, nən pəliki batisma.” I bali i ndəgiti i' usu, “A ndəgi Yesu yakən ki Lya kəni.”

38 Ibbəl zhil tə dlil bəsdomi. Ndən wasən Pilibus isə Bali i is suge' mali i Pilibus pəli' baptima.

39 Nəs pe'toddə ge' mali u, i Yal ki mbatl ki Lya kan Pilibus, Bali i a yenti nuwai. Izzəga ati pətl hwoltugi.

40 Ngonənə gu i Pilibus lə' mbi gawasi a Azontus. Ibbəl gatli tyai, a ti dlib shilən ki Lya mus ge' gatli hal immbəcci Kaisaliya da.

9

Palki shawulu ma' Lya

1 Shawulu də ngalcik mi'bəlt Lya kali, ti usu tən ti tlosi, i' lə ma' bali ki bas ləbasi,

2 i' gyehti ndəgini ki laci lwabati ki gəlu dopga ki yahudawa ki Dimaskus, gaki nəgu in a mbi mil bəlt shitu u mwani nə mudli, a mbəlsi ge' galt ki Ulshelima a kəndəsi.

3 Ti lək kən ngu, nə' bal nja ma' Dimasku u, bənə man tiwasau swai chilton kən ngu sul lya ki ga ndəli nəti.

4 I' nda atli i' kum yalon də usu “Shawulu, Shawulu ya lakida ki ngalci tənda?”

5 Ti kuma i' usu, “Kiwokəni Mulnalti?” I usu, “Amiki Yesu u nə ki ngalcitə u.

6 Amma hilya kələ ge' gatli, tya ka sə dləmi' ulnə ki pəli u.”

7 Ellənsi u nə si lə ne'tu is hol ulki dləmi, si kup yali sayen mullan wai.

8 I Shawulu hilya, nə bul dwadən u taman yeluwai. Is nde' kina is sulti Dimasku.

9 Muttu maki bəti da yelluwai, bətida damtiwai bətida tletiwai.

10 Mulan da mul bəlti a Dimasku shinwasi Hananiya. I Mulban shilniti age' dluti i' usu “Hananiya.” I' ndəgi amingu Mulban.”

11 I mulban ultisu, “Hilya ki bəl shitu u nə də mbeti kitaki, a gyemi a libi də Yahuza ko mul Talsus nən ki, mul shin Shawulu, ti ngu də shilən nə Lya.

12 A ge' tlu'ti i' en mullən mul shin Hananiya i' zi' toh ga gaki tə' yelluda.”

13 Ngonənəgu i Hananiya ndəgi i'usu, “Mulban, a ləm mutti də kub shilən ki muluyi ma' mbalən di mbəli, ti pəli' mi'bətl Lya besən ləba a Ulshe-lima.

14 In ngu bas ləbasi sa bəlti ndəti tə' gob mus mi' mbe shinwagi.”

15 Ngonənəgu mulban i' ul Hananiya su, ləma' mulna oltu tə'dləm shin ini ma' ginə bə Yahu-dawa wai u nə gumsi nə mbalən ki Isla'ila.

¹⁶ Ami nə ga ini an mbokiti toh tən mbəna u nətə' tle u gaki shin ini."

¹⁷ Iki Hananiya lə i' tege' libini i'zi shawulu toh ga, "Yelse ini Shawulu, mulban kən shinəni, Yesu unə peki tən shitu u nə bəli u, ti shinəni gawagi ki yellu da dādanu, a' nji kən nə Yal ki mbatl ki Lya ki gunti."

¹⁸ Aləbi aləbi i ulən pekki Shawulu də dwadən kənə kal pəti, i'go' yellu dādanu. Iki i' hilya i pəli' baptisma,

¹⁹ kal ki nə' dāmi u, i ndəltwas palləbi.

Shawulu a Damasku nə Ulshelima

Shawulu ləm mutti a Damasku ne' mi'bədl Yesu kal.

²⁰ Aləbi aləbi i' gop dləb shilən ki Lya age' lu dobga ki Yahudawa, tən Yesu yakən ki Lya kəni.

²¹ Mus mi' ginə kumti is kum gagashinti is ngemi, "Tikə mul nə dlaki mi' shilən nə Lya ga nə shin u, a Ulshelima u waiwa? Tə mbənki gaki tə' təlasi akina də bal ləba ki kəndi."

²² I Shawulu mbəl ndətl tənki, ti hwotti mbatl ki Yahudawa yi nə də dəb a Damasku, ti ussu Yesu tikə Almasihu.

²³ Kal ki ləb mutti i Yahudawa kəndə bi tən sə' tloti.

²⁴ Amma i Shawulu kum ulnəs kəndə u. Gasi nə dləncin asi butti dləbi gatli gaki sə' tloti da.

²⁵ Amma a gasi i mil kushtiwas kanti is shimti ge' dəsi is shimti swage' dləbiwon tən dli gatli bi.

Shawulu a Ulshelima

²⁶ Nəm mbə Ulshelima u i' hilya də te'ge' mi' bətl Yesu kal, amma mus is kum bantwasi gaki sa la'mbatl nə ti mul bətl Yesu kal kən wai.

²⁷ I Balnaba kanti it təlati ma' mi'shinkən. Ippisi kan unə Shawulu yen Lya tən shitu u, i Lya shilən nəti, nə kan unə' dləm shilən ki Lya ge' shin ki Yesu bəni batwai a Damasku u.

²⁸ I Shawulu dəm ne'si ati du' ne'si a Ulshelima, a ti dləb shilən ki Lya nə mbatl nəm age' shin ki Yesu.

²⁹ Ti shilən ne' Yahudawa mil kup bi ki Helinawa, ti shotti bi ne'si, amma is gob ngau shitu ki tloti.

³⁰ Nə mi' bətl Yesu kal mani nəgu u, is mbəlti a Kaisaliya is shinti tya Talsus.

³¹ Iki i mus dobga ki mi' bətl Yesu kal ki atl ki Yahudiya, nəkə Galili nəkə Samaliya i mbi dəb ki zoki, si pətl ləbawasən nə banti Lya, a yal kə mbatl ki Lya də dətłsi, is mbəl tənki da.

I dokəl Iniyasu

³² To nə Bitlus gandəl atli mussu, illə də shini' mbalən ki Lya mi'dəb a Lidda.

³³ Aləbi tə mbi mulən mul shin Iniyasu, tinə tle' ki dli hwon usəpsi tən lumutti.

³⁴ I Bitlus ultisu "Iniyasu, Yesu Almasihu a ndokəlki. Hilya ki gadəl lumut twagi." Aləbi it hilya.

³⁵ I mus mbalən ki Lidda nə ki atl ki Salona nəs yentu, is pal temma Lya.

Bitlus tlil Tabita lya ge' mi'məshti

³⁶ A Yapa mul bətl Yesu kalon da mul shin Tabita gunə də mbetti kə Dokas dādanu, ti pətl ulkə zoki ati dətł mi'gini bə ulən nisi dawai u.

³⁷ I' goni imməci, nəs uti' malu, is zəti twage' kəps ki lya.

³⁸ Lidda nja nə Yapa da; Nə mi' bətl Yesu kal ki Lidda kumi Bitlus a Lidda u, is shin mbalən lop tya ma'ti, sə' ngemti, tətł dlewti tem ma'si.

³⁹ I Bitlus zəga ne'si, nəm mbəkəci u is tolti twage' kəps ki lya ni. Mudli i nə mwani wasən məci is dlil nja nəti, asi kulu, asi mbo'ti toh tən lu'ləgəl gini Dokas pəlisi tedī nəsi ne'tu.

⁴⁰ Amma i Bitlus pyakəsi mus swadla, in ngus atli in ngem Lya. It juyati temma hwunisi, i' usu, "Tabita, hilya." Ibbul dwadən, i' en Bitlus, ih hilya iddəm nə gəsi.

⁴¹ It takit toh itl tləti lya. Im mbe mi' ki Lya bi ne' mudli gini mwani wasən məcu ibbəlsiti kami.

⁴² I gu mandli mus a Yapa, i mbalən dibəli la'mbatl nə Lya.

⁴³ Illəm mutti dibəli a Yapa a libi də mul pətl bati mul shin Saminu.

10

Kaliniyas mbe Bitlus bi

¹ A Kaisaliya i pəl mulən mul shin Kaliniyas, mul kumti nə gawasi age' mi' dobga ki sojoji gunə də mbetti ki dobga ki Ataliya.

² Ti mulbəlt Lya kəni nə bulti Lya nə mbalən ki libiwasi ti bəlt mbalən ulkə toh wasi nə mbalt nəm, ati shilən ngwash ngwash nə Lya.

³ Gason dom maki ki su'ti, i' en mul shinkən ki Lya age' tluti, immbə i' ultisu, ki "Kaliniyas!"

⁴ Kaliniyas utti dwadən nə banti, i' usu mulban yakəni? I mul shinkən ki Lya ultisu, shilən nə Lya nə bəlti wagi a mbə kina də Lya i.

⁵ Nə gun u pəl shinkən swa Yapa sə' taki Saminu bi gunə si mbetti ki Bitlus su.

⁶ Ishiti ma' Saminu mul motti bati guna libi was nja ma' bal malu."

⁷ Nə mul shinkən ki Lya nə shin nitu zəga u, i Kaniliyas taki zheli was lob bi, nə mul kəndətl dlomon mul bətl shilən ki Lya ge' ginə də pəlliti kyautən hu gasi u kəni.

⁸ Nədl dlimisi mus ulnə nda u is shinsi tya Yapa.

⁹ Lucili a dlincin bal nja i, sə bal nja nə gatlu ngu, i Bitlus toge' kəpsi ki lya də shilən nə Lya.

¹⁰ Kuzən a gobti, ti lyap damti, amma də pətl ulki dami i, i tluti mbiti.

¹¹ I'en lya a buli, ulən də sussudī kənə bal ul idlam mbalən, də shitti su' atli ge' zheltwas upsi.

¹² A gibi mus ləba ki dəlgən nəki ban, nəmi' dətl tugi, nə gala'sa nə yadli.

¹³ I yalon ultisu, "Bitlus hilya, ki' poci a' dami."

¹⁴ Amma i Bitlus usu o o, a dam bezən ulən gason wai ko ulnə bə mbunwai u.

¹⁵ I' kum yali dadanu, ki lop, usu, "Ulnə Lya a li'ni' u, bə palli besniwai."

¹⁶ I gu pə asən maki, aləbə aləbə i dəl ulisi twalya.

¹⁷ Uli də hwotti Bitlus kən ngu tən tlutu nəp pəlitu, iki i mbalən i nə Kaliniyas shinsi tedu, tən dlabi, sa ləge sa ngem libi ki Saminu i.

¹⁸ Is tabi is ngemi Saminu gunə də mbetti ki Bitlus nən dawa.

¹⁹ Tun a Bitlus də dambəttiti tən tlutu, i Yal ki mbatl ki Lya ultisu, "I ngu mbalən maki də ngauki.

²⁰ Hilya ki' pe'swai, ki bəlsi kali. Bəcum bantwai, gaki ami shinsi tedi.

²¹ I Bitlus pe'swa ma' mbaləni, i' ulsisu, "Ami ki ngautəma. Ya mbəlkini?"

²² Mbaləni usu, "Mə mbəni te'ma' ndəl mulən mul kina ki mil kəndə dlom gəni də mbetti ki Kaliniyas, mul zo' mbadli, mul banti Lya, gunə mus mbalən ki Yahudawa də ndwa'titi, mul shinkən ki Lya mul gunti ultisu, ti ta shinkən, ki lə libi dakkə, tə' kum ulnə ki' dlimi u."

²³ I Bitlus mbəlsi a libini. Nə lucilu i' hilya is zəga ne'si is dəm səmbəlsyasi, ge' mi' bətl Yesu kal ki Yapa is la'ti shitu.

²⁴ Lucili im mbəkəci a Kaisaliya. Kaliniyas də la'ti mbatl ki mbə twasən, im mbe yelsəni bi nə yelənsi wasi.

²⁵ Bitlus də te' libi ni ngu, i Kaliniyas njeti in nda kina dā'ka, in nalti.

²⁶ Amma i Bitlus tləti lya, i' usu, "Hilya, amima yakən mbalən kəni."

²⁷ Nə Bitlus də shilən situ, it te' gibi in mbi mbalən dibəli a domga i.

²⁸ I' ulsisu, "Kini nə gawakən ki manini, a mbunwai tə mul Yahudiya maga ko səl le' shinni mulnə bə biwas kən wai u. Amma Lya a mboki toh ba ul mulənsu mul bezən mbadlwai, ko mul ulkə ci'zhentwai.

²⁹ Gaki nəgu, nəp ta shinkən ta mbə u, a ngewai. To nəgun ami lyamti ta kumi ya laki i' takinən bida."

³⁰ I Kaliniyas usu, "Asəti mutti maki ngu, lu nəguni, ami shilən nə Lya ki dom maki ki su'ti a libi dā ka, bənə mantiwai sai mulən kən ngu ki dlili nə hwol luləgəl akina dā ka.

³¹ I muli usu, Kaliniyas, Lya akum shilən nətiwagi, bəlti wagi a dəm ulki dambəlti akina də Lya.

³² Gaki nəgu a' shin shinkə tya Yapa ti taki Saminu bi, gunə də mbetti ki Bitlus su, am mbə a libi də Saminu mul pətl bati abi bal mal.'

³³ Aləbi aləbi ya taki' shinkən, a mbuni ni' mbə u, to nəguni i ngu mus

ma mbə a kina də Lya i, gaki tən kum undi zhili u nə Lya piku."

³⁴ I Bitlus pisi i' usu "Nəgun amani balini Lya da nge mbalənwai.

³⁵ Amma mus mbalən milbantiti nə mul pəl ulki zoki ulkə kamini amatti.

³⁶ Lya ta shinkən tu'ma' mbalən ki Isilaila, asi pitsi shilən multəmti ki holtugi tu'ma' Yesu Almasihu, tikə Lya kə kowagi.

³⁷ Kəmanən shilən u nə dla'ga age' alt ki Yahudiya, tun te' Galili kal ki pəli' mbalən batisma ki Yahaya atipi' mbalən shilən ki Lya

³⁸ məkum shilən ki Yesu Banazalat gunə Lya swati nə Yal ki mbalt ki Lya kə zoki mul ndəltti, i' gobduti ati pətl ulkə zoki, ati ndokəl mus ginə shedan də bəlsi kalu gaki Lya matti.

³⁹ Mine mi'enti nə dwadəkəni ki Yesu nə mus ulnə pəli age' alt ki Yahudiya nə Ulshelima u. Iki is tlotti atən gadlətgə,

⁴⁰ Amma i Lya tləti age' mutti maki i' mbəlgawas ge' mbalən.

⁴¹ Ma' mbalən mus kən tə mbəlgawa swai, se mami' enti nə dwadənwası ginə Lya oli tun te'di wato mini u nən damini i' tle ne' tu kal ki hilyawas ge' mi'məshti.

⁴² Ippimini tən dləmi mbalən shilən ki Lya, mini ne mi'enti nə dwadənwası tən ti Lya latti mul pəli' mbalən mi'dli nə mi'məshti shilən.

⁴³ Mus milnjeshinkən is pəl enti nə dwadən də ussu tu' ma shin wası mus mulnə alambatl tu' ma'tu tən mbi' pekəlti."

⁴⁴ Bitlus age' shilən kəngu, i Yal ki mbatl ki Lya i nde mus mi' kubti sudi.

⁴⁵ I Yahudawa mi' ndəti nə səlkən is mbə ne' Bitlus su is kub gagashiti hal ginə bə Yahudawa wai u is mbi bəlti ki Yal ki mbatl ki Lya ki gunti.

⁴⁶ Ama is kubmi si shilən nə bi dibəli asi natl Lya. I Bitlus usu,

⁴⁷ "Mul ma' hana pəlit mbalən i batisma nə mal nən daya? Sima sa mbi Yal ki mbalt ki Lya i kan u nən mbini u."

⁴⁸ I Bitlus bəlsi zhil səpəlisi Bap-tisma age' shin ki Yesu Almasihu is

ngemti tədəm kə mutti lob ne' si.

11

Bitlus a dləmi Mi' batl Yesu kal ki Ulshelima shilin i

¹ Mi'shinkən ne' yelsəni gini ge' atl ki Yahudiya nə s kumi, mi' ginə bə Yahudawai u sa ndə' nə shilən ki Lya i.

² Nə Bitlus mbə Ulshelima u, ginəs ndə' nə səlkən u is shimi' shilən,

³ is usu, "I ngu ka te libi də min ginə bə sa səsiwai u i, i' dami ne'si."

⁴ I Bitlus gop dləmissi mus shilən nisi,

⁵ "Ami, a ge' gatł ki Yapa ami shilən nə Lya, i tlu'ti mbi ni, yayen ulən sul lya də sussudi kənə bal ul idla mbalən, tuge' malgən upsi, i mbə ma'kəni.

⁶ Na wutti' dwadən u, yayen tlu ki dəlgən nə ki ban mi' asən upsi ki ge dəp ləba, ne' mi'dəl tugi, ne' yadlə a gibi.

⁷ Ya kum yalon ah ulənsu i', 'Bitlus. Hilya, ki' poci, adami.'

⁸ Ya' usu, a nge i, mulban, gaki bezən ləbawon a tee bi gasonwai.'

⁹ I Yal shilən sullya ki lop, i' usu, 'Ulnə Lya a li'ni' u, bə mbe besniwai.'

¹⁰ I pəlgə asən maki, iki i dəl uli twalya dadanu.

¹¹ Bənə mantiwai he mbalən maki ngi ki dləli abidləbi u nə amida u, sə shinənsi ma'kəni te' Kaisaliya.

¹² I Yal ki mbatl ki Lya ulənsu ta zəga ne'si, bənə cetl mbadlwai. Yelsəni gi məkka i is zəga ne' kəni, illə libi də muli.

¹³ Itl dləmimi kan unə en mul shinkən ki Lya mbəl gawasi a libi dakka u, ti ussu, 'Pəshinkən swa Yapa səttaki Saminu bi, gunə simbetti ki Bitlus,

¹⁴ Təh dləmikkin shilən u, nə ki nə mus libi wagi ki mbi pekətl də.'

¹⁵ "Nə gopti shilən ini, i Yal ki mbatl ki Lya ndesi sudi, kan unə ndemi sudi te' kalu.

¹⁶ Ya dambəl shilən ki mulban, kan u' nə' usu, 'Yahaya bo, nə mal kən ti pəli' mbalən batisma, kini bo nə Yal ki mbatl ki Lya kən səppəlikini.'

¹⁷ Kan u nə Lya bəlsi manti u ndace nə gunə bəlenmini u, nə la'ti mbatl nə mulban Yesu Almasihu u, ami ki wongi ta dləli nə Lya!"

¹⁸ Nəs kumi nəgu u, is hol ulnə sədləmi u, is nal Lya is usu, "Ai, ginə' bə Yahudawa wai u Lya a bəlsi pe'ti də ge' bezən ləba nə mbim mbatldli."

Milbət Lya a Antakiya ki Suliya

¹⁹ Ginə dla' ga tən gaki bəna u nə nda gunə mbəl tlo Istipanəs su, is lə tyage' atl ki pinikiya, nə calgatł ki Kubulus, nə gatł ki Antakiya, səfa dləmi' mulən shilən ki Lya wai Yahudawa katł.

²⁰ Genwasən, mbalən ki Kubulus ne' ki Kulane, is lə Antikiya is go' dləmi' mi' ginə bə Yahudawa wai u, zo' shilən tən Yesu.

²¹ Toh ki Lya tənši, i mbalən dəbəli la'mbadli is pal temma' mulban.

²² I shiləni mbə'ci ge'lu libi ki mi' bətl Lya kal ki Ulshelima, iki is shin Balnabas tya Antakiya.

²³ Nən mbəkəci u i' en ulki zoki u nə Lya pəlisi u, ippəl hwol tugi, in ndəllisi mbadli sə'dlil nə bali tən Lya nə mus mbadlwəsən.

²⁴ Ti mul zo' mbatl kəni, ki njəkəni nə Yal ki mbatl ki Lya nə la'ti mbadli, i dəbəł mbalən mbə ma' Mulban.

²⁵ Iki i Balnabas lə tya Talsus də ngau Shawulu,

²⁶ Iki nəm mbitu, im mbəlti Antakiya, i hwon njikən də Balnabas isi Shawulu asi ma'ga ge' libi ki Lya asi kulci' dəbəł mbalən a Antakiya sə go' mbe' mi' bədl Yesu kal ki Kilista.

²⁷ To a hwonisi mi'nje shikən kə Lya en pe'te' Ulshelima is mbə Antakiya.

²⁸ Nəm age' si, mul shin Agabus, i' hilya il dləmi nə ndəl ki Yal ki mbatl ki Lya nən pətl bal kuzən won ge' atl ki gu' kə Lomawa. (Pələn dli ge' hwon ci' gu' ki Kalauidiyas.)

²⁹ I milkushti dlilli, hu wonngi tən ndəl twasi, tənma' dətl yelsəni ginə də dəb a Yahudiya u.

³⁰ Nəgu səpəli, is shin bəltiwasən gaki dətl mi'kina tu'ma' Balnabas isi shawulu.

12

Gagashi' ki pe'ti ki Bitlus də ge'lu Kəndə Mbalən

¹ Age' cini i Guu Hilidus gop mil bətl Yesu kal təngaki tə' hwotisi bənada.

² Il laki i tlo Yakubu yelse ki Yahaya nə bal pəga.

³ Nə' en gu a mbuni Yahudawa u, i' gob Bitlus dadanu. Gu ndani ge' hwon ki dobga ki daddabəl ki ulki dami u nəbə yis niddawai u.

⁴ Kal ki gobtiti, illa'ti ge'lu kəndə mbalən, ibbəl sojoji upsi upsi ləbi upsi sə' butti, lyamti ki Hilidus tən mbilti kina də mbalən, kal ki daddabəl ki dəkəshti.

⁵ Iki is zə Bitlus a ge'lu kəndə' mbalən, dobga ki mi' bətl Yesu kal is go' shilən nə Lya gawasi.

⁶ A ge' gasu nə ənlə a cilu nə Hilidus ti lyabti tə pekəlti kina də mbalən, Bitlus ati nde'emmbudı ge' dlom ki mi' kəndə dlom lop, ki kəndə nə zhimdom lop, ami' butti dlabi atən bidlabi.

⁷ I mul shinkən ki Lya won mbə i lu kəndə mbalən ni cili. Illi' Bitlus tən malgən itl tlilti lya, i' usu, "Dleuki, də tləl lya!" Iki zhim domi waki Bitlus də toh.

⁸ I mul shinkən ki Lya ni ultisu, "La' lu'ləgəl a shim kaptalanwagi." I Bitlus pəli nəgu. "Dla' ul idlakiwagi a' bələnkəl,"

⁹ I Bitlus bəlti kal is pe' dəge' lu kəndə mbaləni, amma təman ulnə mul shinkən ki Lya də pəlti u kənə baliwai; enti tida kənə tlu'ti.

¹⁰ Is dəkəsh mi' butti ki nəm nə ki lop is mbə tən dlabi ki dom ki te' ge' gatli. I dlabini bulisi nigawasi, is petya gibi. Nəs gollətu is mbəkəci lu unə bal shitu i pa'da u, a ləbi a ləbi i mul shinkən ki Lya ni za'ti.

¹¹ Nə Bitlus pal ge' dliwasu i' usu, "Nəguni amani i, bənə bwasti mbadlwai Lya kən shin mul shinkən was sudı təppe'kələn te' toh də Hilidus nə mus ulnə Yahudawa də la'ti mbatl ki ndatwa su."

¹² Nəgu ndanəti u, illə libi də Maliyamu dyaki Yahaya, gunə də

mbetti ki Malkus dadanu, lu u'nə mbalən domga də shilən nə Lya da u.

¹³ I Bitlus du dlalabi ki dla, i zheli won mul shin Loda ləte' də ya' woki mul du' dlabi ni.

¹⁴ Nəm mani yal ki Bitlus kən u, ta bul dlabi niwai i' kum hwoltugi ippal tya nə kal nə kitəl itl dləmi, "Bitlus tən dlabi.

¹⁵ Is ultisu "Ama ga niki dawa. Nə'go' dləmissi nəgu da u, is usu, mul shinkənki Lya was kəni."

¹⁶ Amma i Bitlus go' du' dlabi ni, nəs bul dlabi ni u is enti, is kum gagashinti.

¹⁷ I Bitlus u nisi toh səddəm shot itl dləmissi kan unə Lya pekkəlti däge' lu kəndə mbalən u. I' usu, "Dləmi Yakubu ne' yelsəni mwani nə mudli tən ulu," is za'si illə ge' kundu lu.

¹⁸ Nə lu cilu i bal dlatl nda ge dlom ki mi' kəndə dlom tən ulnə nda nə Bitlus su.

¹⁹ Kal ki nə Hilidus ngauti ta mbitwai u, i' gop pətl mi' buttiti i nə shilən il laki tə tlosi. Iki i Hilidus za' Yahudiya illə Kaisaliya iddəm tyaka.

Məshti ki Hilidus

²⁰ Hilidus də leuwi mbatl tən mbalən ki Taya nə Sidon; is maga is mbəmati nə mbatl nəm, kal ki ngau dətł ma' Bilastasa, zheli ki guu is ngau dəp ki zoki, gaki tən atl ki guu nisi də ga'tisi si mbə' ulki dāmi da.

²¹ A tən cin unə zədli, i Hilidus la'lu'ləgəl guntwasi, it dəmtən lu dəmti ki gunti ippəli mbalən shilən.

²² Is la'yali, "Guki Yal ki lya, ki mbalənwai."

²³ Aləbi aləbi, gaki Hilidus a nal Lya wai, imul shinkən ki Lya li'ti atli, i zhəbəl gob dapti in mətci.

²⁴ Amma iki shilən ki Lya gop mbətl tənki a də bulti.

Balnabas nə Shawulu

²⁵ Balnabas nə Shawulu nəs ngatl kautən wasən u, is palsu' Ulshelima, is mbə ne' Yahaya, gunə də mbetti ki Malkus dadanu u.

da nə mi'lashti: Balnabas, nə Saminu guni də mbetti ki Baki, nə Lukiyas ki Kulane, nə Manayan gunəs nal to'di isə Guu Hilidus nə Shawulu.

² Nəsi natl Lya nə ngaptibi dadanu u, i Yal ki batl ki Lya ki gunti usu, "A'wolinən Balnabas nə Shawulu gaki kyautən u na mbesibi da u."

³ Kalki ngaptibi nə ngep Lya wasən, is zəsi toh, is pallisi bi.

Shilən ki Lya a Kubulus

⁴ Si lopi, tən shitu wasən nə Yal ki batl ki Lya shinsi u, is lə Salukiya tyaka is tege' kundələn ki mal is lə Kubulus.

⁵ Nəs mbəkəci a Salami u, is dləmissi shilən ki Lya ge'lu lu dobga ki Yahudawa, Yahaya ne'si ti dətłsi.

⁶ Is gadəl cal gatli hal is mbə a Bapusa. A tyaka is mah ne' mul Yahude won mul pətl gonti, mul nje'shinkən ki ləgati, mul shin Balyashuwa'

⁷ gunə isə mukaddas Saljiyas Baulus, mul malləba, it taki ki Balnabas bi isə shawulu gaki ti lyap kup shilən ki Lya.

⁸ Amma Alimas mul idlatl dwađen u (gu iki shinwasi) in nge' shilənwasən, in ngayi təb bwās mukaddasiyi də tən la'ti mbadlwasi nə Lya.

⁹ Iki Shawulu, gunə də mbettiki Bulus dadanu u, ki njikənə, nə Yal ki batl ki Lya, i'uti Alimas dwađen i' usu,

¹⁰ "Ki yakan ki shedan kənə, mul dutuki, nə ləba kizoki! Ka njikən i nə gədl mbalən nə shiptotugi. Kikən za'ti jitti shitu ki Lya waya?"

¹¹ In ngu toh ki Lya də leuh mbatl nəki. Kən dəmti dwa ki ləpdəmti, ki kən ma'etcitl ki cinwai." Aləbi aləbi i wolkənndi nə dəmshal idlati, i'go' ngauti, tə mulən dəllit toh.

¹² Nəmul mukaddasi yen ulnə nda u, illa' mbadlə, i' kum ngapti bi tən shilən ki Mulban.

Bulus nə Balnabas a Antakiya ki Bisidiya

¹³ A te' Basusa, Bulus ne' yelənsi wasi is tege' kundələn ki mali is

13

¹ Age' lu dobga ki mi'bətl Yesu kal ki Antakiya, mi'nje'shinkən ki Lya en

mbəkəci Baliyata ki Bampiliya, aləbi Yahaya za'si ippal tya Ulshelima.

¹⁴ A te' Baliyata is lə tya Bisidiya ge' atl ki Antakiya. Gas cinshu'ti is tege' ludopga ki Yahudawa is dəm atli.

¹⁵ Kal ki dləmissi lashti zhil ki Musa nə lwatbat ki mi'nje' shinkən ki Lya, mi'kina ki lu dobga ki Yahudawa shin shinkən tənsi, is usu, "Yelsəni, in shilən nikinda ki ndəlli' mbalən mbadlu a' dləmini."

¹⁶ I Bulus hilya i' unisi toh, i' usu kumənnəni, "Kini Yelsəni Isla'ilawa nə kini mi' bətl Lya ginə bə Yahudawa u.

¹⁷ Lya ki mi' Isla'ila i' ol mi'zə' mi'zinmini; in nal mbalən wasi nə dəm a Masallu; nə ndətl ki nalt-waskən tə pekkəlsi də ge'atli;

¹⁸ Hwon kutl kutl ləbi upsi ati ngashtibi nəsi age' dəlgən;

¹⁹ Itl tlwa mbalən gatli ninngi a Kan'ana, ibbəl mbalənwas atlwasən də gwasən.

²⁰ Musgi akan hwon kutl cen upsi nə kutl ləbi nantam (450). "Kal kigu, i Lya bəlsi mi'pətl shilən hal cin ki mbə ki Sama ila mul nje'shinkən ki Lya.

²¹ I mbalən ngawi tə bəlsi gunti, Ibbəlsi Saul yakən ki Kish, mulisi ge' bi ki Bilyaminu, ippəl gunti ki hwon kutl kutl ləbi upsi.

²² Kalki tusti Saul taka, ippal Dauda də guu wasən. I Lya ndə'nəti, i' usu, 'A mbi Dauda i, yakən ki Jessi, mulnə ami lyapti ge' mbadli u; tən pətl mus ulnə ami lyamti təppəli u.'

²³ Age' gəskə mulgu Lya mbilli Isla ila mul pekkətl si Yesu, kan u nə dləlli u.

²⁴ Kapən mbə' ki Yesu, Yahaya a dləmi Isla ilawa sə'za'pətl bezən ləba appəlisi baptisma muswasən.

²⁵ Nə Yahaya bal nja ki ngwatlti kyautən wasu, i' usu: 'Wokən ki paltəni? Ami ki gunə ki buttən uwa. Amma mulən də ti mbə' ge' kalini gunə zhim kaptələn wasi akən mat təngəltiwai.'

²⁶ "Kini mil ki Iblahim nə na mi'bantil Lya age' kini, mini shin-imin shinkən ki pekkəltu sudfi.

²⁷ Mbalən ki Ulshelima ne' gu-

umsisi wasən saman Yesu wai, ngo'nə konnətti u is njikən dləmti ki mi'nje'shinkən gunə də dlipdli huh gas cin shu'tu.

²⁸ Ko nəbə sa mbiti nə bezən ləba ki tlotwai u, is ngem Bilatus tətl tloti.

²⁹ Nəs njikən mus ulnə lashdli təntu, is shitti suddə tən gədlənnga is la'ti ge' zudfi.

³⁰ Amma i Lya tlətti däge' məshti,

³¹ Mutti difəli ati bətl gawasi ma' ginə mbə ne'ti a Ulshelima te Galili nəguni siki mi' yenti nə dwadənwasi ma' mbalən i nən.

³² Mi dləmi kin zo'shilən: Ki ndətu nə Lya pəli' mi'zə'mi'zinmini u.

³³ Ta njikənimini i, mini milwasi, tən tlətl Yesu lya. Kan unə də ki laci u ge' Zabula ki lop:

" 'Ki yakuyi kəni;

Asəti adəm bwagi.

³⁴ Lya tlətti ge' mi'məshti təngaki təkən patl ge' shukə bostinuwai, Lya usu,

" 'An bətlkin albalka kizoki u na pəli Dauda dləlti u.'

³⁵ Tən gaki Zabula won a dləmini:

" 'Kikən za'ti mul guntwagi təb bəswai.'

³⁶ Dauda bə, i' pəl ulnə Lya pitu age' hwonwasi, in nde yemmbudfi; i guti ne'mi'ziə'mi'zitti i dliwas bosi.

³⁷ Amma gu nə Lya tlətti də ge' mi' məshtuwai ta bəswai.

³⁸ "Gaki nugu yelənsiyini, ami lyamti ki'manini tu'ma' Yesu dlimi kini pashti bezən ləba.

³⁹ Tu' ma'ti mus mulnə ala' mbadlu ta mbi pekəltu ngu däge' mus byasləba, gunə bə kushti ki Musa taman pekətl kiniwai u.

⁴⁰ A' yanən lu gaki bə ulnə mi'nje'shinkən dlimi u ndanə kini.

⁴¹ " 'Ya nini, kini mi'mbətl ləba.

Kən pətl ga gashinti a gəlmi, an pətl ulən ge' hwonwakən gunə kəkkən la'ti mbətl nə nali wai u, ko tə mulən dlimi kini.' "

⁴² Nəki Bulus isə Balnabas də pe'ti däge' lu dopga ki Yahudawa u, i mbalən mbesi bi səmmbil dləmisi shilən tən usi gas cin shuti mul mbəti.

⁴³ Nə dopga ki mbalən zəgga u, Yahudawa dəbəli ne' mi' ginə te'ge'

undi bəlti ki Yahudawa is bəl ki Bulus kal isə Balnabas, sine is pisi shilən asi ndəllisi mbadlə səcci kina də, ge'alheli ki Lya.

⁴⁴ Nə cin shuti mbə dādanu u kənə mus mbalən kige' gatli domga tēngaki sə'kum shilən ki Lya.

⁴⁵ Nə Yahudawa en hwu' mbalən u, is kum dutugi, is gob nge' ulnə Bulus də dləmti u asi byatlti.

⁴⁶ I Bulus isə Balnabas is ndəgisi nə ndətl ki mbadli: "Kini mi' dləmi kin shilən ki Lya pa. Amma tun nə' ka ngeni u, adəmi ki də lyap mbatl mul ləshi pa'twai, mənpatli tya ma'gini bə Yahudawa wai u.

⁴⁷ Tən gu Lya zimi zhil:
"A la'ki, cili ge' mi'ginə bəs man Lya wai u,
gaki ki dām shitu mbi pe'kətl
ki mbələn də hal pa'ti ki dəp
ləbada.

⁴⁸ Nə ginə bə Yahudawa wai u kumgu u, is kum hwoltugi is nal shilən ki Lya; i mus mi'mbi dli unə bə kən məshwai u is la'mbadli.

⁴⁹ I shilən ki Lya mbəl ləllolu' tənki mus age' atli.

⁵⁰ Amma Yahudawa gob hotti na mudli en mi'bantil Lya mi'bas lu kyautən ne' mi'kina kige' gatli. Is tləl ngashti tən Bulus isə Balnabas, is kati dēge' atlwəsən.

⁵¹ Sine is bəkət kushka ki asən wasən taka tē dām dətəkəmda tən si is lə tya Ikoniya.

⁵² Milkushtiwəs njikən nə hwol tugi nə Yal ki batl ki Lya.

14

Bulus nə Balnas a Ikoniya

¹ A Ikoniya Bulus isə Balnabas is tege' lu dobga ki Yahudawa kan u nəs kudə u is dləm shilən ki Lya hal i hwu' Yahudawa ne' ginə bə Yahudawa wai u la'mbadli.

² Amma Yahudawa ginə nge la'ti mbadli is ho' ginə bə Yahudawa wai u is kon nə dlomwasən ne' yelsəniwasən.

³ I ki Bulus nə Balnabas is ləmdəp tyaka, si dləp shilən ki Lya nə ndətl ki mbadli, i' pəl enti nə dwadən tən

shilən ki alheli wasi gunə la'si də pətl ulki gagashintu.

⁴ I mbalən ki ge' gatli bwassi; nami tən Yahudawa, genne si tən kal ki mi'shinkən.

⁵ I ki gyen ginə bə Yahudawa wai u nə Yahudawa ne' mi'kinawasən, is kəndi səl la'si ge' sha as la'si nə zənga.

⁶ Amma nəs kum shilən nə u, is kitəl tyage' gatli ki Likoniya ki Listila nə Dalba, nə atl ki malgəni.

⁷ Aləbə sə mbəl dləp shilən ki Lya tənki.

A Listila nə Dalba

⁸ A Listila mulən də ki dəmi atli dakəlkəni, nəgu sə'zətti ta ləm lə' gason wai.

⁹ Ti ga'ki' shilən ki Bulus kəm, i Bulus uti' dwadən, i' en la'ti mbatl ni'da akəm ki ndo'twasi,

¹⁰ it ultisu nə ndəlti, "Hilya tən asənwagi!" Gaki nəgu, i muli pe' lya i' gob ləti.

¹¹ Nə hwu' mbalən yen ulnə Bulus pəli u, is la' yali nəbi ki Likoniya is usu, "Inngu lya yen a ndemin sudə kənə mbalən!"

¹² Balnabas is mbekki Zapsa, tine Bulus is mbekki Hamisa gaki tikə mulkina ki shilən.

¹³ Iki i ləba ki zapsa, gunə libi pətl gontwas a kal gatlu, immbəl bas tla nə dwadən ki buzha pətti abidləbi gatli, gaki ti ne' mbalən si lyap pəli'si hadaya.

¹⁴ Amma ki Balnabas isə Bulus, nəs kumgu' u, is kyash lu'ləgəlwasən is te'ge' mbaləni nə kitəl, asi tləlyal:

¹⁵ "Yelənsi, ya laki i' pələn nə gudə? Mima mbalənni, kənə kini. Shilən ki Lya kən mi mbəlli' kini, də utlkinsu ki' zakən ulnə bə mbunwai u, a' palni ma' Lya mul mbadli, gunə pəl lya nə atlu, nə basmal, nə mus ulnə ge'si u.

¹⁶ Tini tun tēdi is za' mbalən sə' bəl shitu u nə si lyamti u.

¹⁷ Ngo nənəgu taza' gawas ba mi' enti nə dwadəwai, tən gaki ti pəli' alheli, ti gunə də pəli'kin mal ki lya ne' ləba ki ge' gu ki watlin; ti bətlkin ulki dāmi iye, ti njəkənkin nə hwoltugi."

¹⁸ Mus nə shiləngi, nə ngeskən sə hane mbalən hadaya gawasən.

¹⁹ I Yahudawa yen pe'te' Antakiya nə Ikoniya is shel mbaləni. Is lalla' Bulus is dəlti kal gatli, si yenti kənə ta məcci.

²⁰ Amma i mi' bətl Yesu kal is dopga is gadəlti, i' hilya ippalत्या ge' gatli. Lucili is lə Dalba isə Balnabas.

Patl te' Antakiya age' Suliya

²¹ Is dlim shilən ki Lya a ge gatli is mbi mi' bətl Yesu kal dibəli. Iki is palत्या Listila nə Ikoniya nə kuma Antakiya,

²² Si ndəlli' mi' bətl Yesu kal mbadli, si dəlissi kəm sə' dlil tən la'ti mbal-wasən. “Nə bəna mul dibətl kən tən ten ge' gu' ki Lya,” Is usu.

²³ Bulus nə Balnabas is ollisi mi'kina hu lu dobga ki mi' bətl Yesu kalu kəni, nə shilən nə Lya nə ngap tibi, is za'si a toh də Lya, gunə tənti sə la' mbadlu.

²⁴ Nəs pa' du' a Bisidiya u, is mbə a Bampiliya.

²⁵ Nəs dləm shilən ki Lya a Baliyata u, is su Ataliya.

²⁶ Te' Ataliya is palत्या Antakiya ge' kudələn ki mal, ge' lu' u nə tedi shilən nə Lya gawasən da u is mbi alheli ki pa'ti kyautən da.

²⁷ Mbəkəshtiwəsən tyaka, is domi mi' bətl Yesu kal ga is dləm mus ulnə Lya pəli tu' ma'si u, nə kan unə' buldlabi imi' gənə bə Yahudawai u mbi pe'tu.

²⁸ Is ləm dəp tya ka ne' mi' bətl Yesu kal.

15

¹ I mbalən yen pe'te' Yahudiya is mbə Antakiya si kulci' mi' bətl Yesu kal: si usu “In a səlkin kan u nə mbidli ma' Musa u wai u, kikən mbi' pe'kəltwai.”

² Tən shilən gu mbəlli ki Bulus nə Balnabas shotti bi mul ndəlti ne' si. Is la'ki təkə Bulus nə Balnabas, ne' mi' bətl Yesu kalen, sətto Ulushelima ma' milshinkən ne' kolsi tən shilə ni.

³ A si tən shitu wasən, kələ' tya pinikiya nə Samaliya, i Ikilisiya la'si shitu, asi dlib kan unə ginə bə Yahudawawai u bəl Yesu kal. Shilən gu i laki mus mi' bətl Yesu kal is kum hwoltugi.

⁴ Nəs mbəkəci Ulshelima u, i mil Ikilisiya nə mil shinkən nə kolsi ulisi dem, sine is dlimisi mus ulnə Lya pəli tu'ma'si u.

⁵ Na mi' bətl Yesu kalen, mi' bətl dəlika ki Palisiyawa is hilya is usu, “Ginə bə Yahudawa wai u nən sətsi la'si nə ngesi amus səbbəl zhil ki Musa.”

⁶ I milshikən ne' Kolsi is maga sə'ya shilən u.

⁷ Kal ki shotti bi wasən mul ndəlti, i Bitlus hilya idləmisi shilən: “Yelsəni, kimanini te' ge' cinyen te' ka Lya a wolin nən ge' kini, abi daka ginə bə Yahudawa wai u sə'kum shilən ki Lya as la' mbadli.

⁸ Lya mul ma' mbadli, ta mbo toh i ta ndə'nəsi i, hal ibbəlsi Yal ki mbatli ki Lya mul gunti, kan unə' bəlmi u.

⁹ Ta bwas dlominən ne'siwai, gaki ta okəl mbadlwəsən taka i gaki la'ti mbadlwəsən.

¹⁰ Gaki nəgu, ya lakida iki lyap cimbətl Lya da, ka zi mi' bətl Yesu kali kaya unnə mini ne' mi'zə' mi'zə'mini ma, mamanən kanti wai u?

¹¹ Ma la' mbatli tən alheli ki Yesu mə mbi pe'kətl da, kənə kan u nəs mbi u.”

¹² I mus hwu' mbalən i dəm shot, si gakk' Balnabas isi Bulus kəm, nəsi dləmissi gagashintu nə Lya pəli ge' ginə bə Yahudawawai u tu'ma'si.

¹³ Nəs paki u, i Yakubu shiləni. “Kini yelsəni,” Kumənnəni.

¹⁴ Bitlus dlimmimmi kan unə Lya gob likənti i otl mbalən ge'shin wasi te'ge' ginə bə Yahudawawai u.

¹⁵ Shilən ki mi'nje shinkən nda'ce kənda nəgu, kan unə daki laci' u:

¹⁶ “ ‘Kal ki gu an palti,
dadanu akən libi ki Dauda gunə
nda u.

Ankənti a dlilli ləbi.

¹⁷ Gaki tə mbalənyi nə sa' i, sə ngau Lya da,
hal ne' ginə bə Yahudawawai u
nədə mbe'

shin i u, Lya usu, mulnə pəl usi u.’

¹⁸ Ləba ki Lya ki manida mati tun tedi.

¹⁹ “Gaki nəgu, yenti ini, ginə bə Yahudawa wai u, a mbunwai tən zisi bal uləngawai mi'patl te'ma' Lya i.

²⁰ Age' shuki nəgu tən laccisi an dlimisi bəs dam ulki dami ki lya ki mi'pətlgontwai, nə pətl kontwai, nə dab tlu'unə bə apocwai u, nə dab hwula.

²¹ Gaki shilən ki zhil ki Musa a dlimən dli mus ge'gatli tun tedi, də dləp lashti ge' lu dopga ki Yahudawa hwu gas cin shutu kənə.”

Shin kən ki mi'dlitl shilən

²² I milshinkən, nə kolsi nə mus mi' Ikilisiya mus is kəndə səppekəl gen age' si as shinsi tya Antakiya nə Bulus isə Balnabas. Is pekkəl Yahuza (gunədə mbettiki Balsaba u) nə Sila, si mi'kinani ge' mi'bətl Yesu kal.

²³ Is bəlsi shinkən ki lwatbati mul ussu, Ma' yelsini wakən milshinkən nə kolsi, mil bətl Yesu kal, ma' yelsəni inən ginə bə Yahudawawai u ki Antakiya, nə Suliya nə Kilikiya: shin-niti.

²⁴ Mə kumi gen pekki də ge'mi bə nə ndətinənwai, si tləlinkin kin mbadli, ulnəs dlimi u a də hwoti kini.

²⁵ In ndəgi musinən tən pekkəl gen inən an shinsi tya ma'kini nə yelənsi inən ki Balnabas nə Bulus,

²⁶ mbalən ginə bəlgawasən gaki shinkə Yesu Almasihu u.

²⁷ Gaki nəgu, mashin Yahuza nə Silas sə' dlimikin ulnən laci u nə biwasən.

²⁸ Gaki a mbuni Yal ki mbatl ki Lya i nə mi, bən zikin ulən mul dibətl aga tə ngətl ginə də lyapdli u wai.

²⁹ Bə damən ulnəs poci lya ki mi'pətlgontwai, nə dap tlu nə hwula gibi, nə dap tlu u nəs modəli' yalu nə pətya ne' mbalən. Kən dəmti lau ən ka zakən pətl undi gi u. Se agason.

³⁰ Sine nəs pallisi bi u, is su swa Antakiya, aləbi is dom mi' Ikilisiya is bəlsi lwabbati.

³¹ Nə mbalən dləm lashti u is kum hwol tu' nə shikən ki ndəlli' si mbatl.

³² Yahuza nə Silas, si ma gawasən mi'nje'shinkən kəni, is dləm shilən ki ndəlli' si mbadli iye.

³³ Kal ki ləp muttwasən tyaka, i mi'bətl Yesu kal pallisi bi nə

hwoltugi, is paltwa ma'ginə shinsi sufi.

³⁴ Silas yeni ambuni tətdəm ləbi.

³⁵ Amma Bulus nə Balnabas is dlil a Antakiya, aləbi si ne' gen dibəli asi kulci'si shilən ki Lya.

Bulus bwassi isə Balnabas

³⁶ Kal ki ləpmutti i Bulus ul Balnabas usu, “Tən paltyai ma' mi'bətl Yesu kal ki ge'gatlu nə mus nən dləm shilən ki Lya da u an ya kan unə si da u.”

³⁷ Balnabas də lyamti sə' zəga nə Yahaya, gunə də mbetti ki Malkus, ne'si.

³⁸ Amma Bulus yeni a mbuni sə' zəga ne'twai, gaki ta za'si a Bampiliya i, ta bəukina ne'si də kyautəni wai.

³⁹ I ləshi manti tegge' dlomwasən, Hal is bwassi. I Balnabas kan Malkus is te'ge' kundələn ki mal is lə tya Kublus.

⁴⁰ Amma i Bulus wol silas is zəga, mi'bətl Yesu kal is shilən nə Lya gawasi tə alheli ki Lya bəli nəti.

⁴¹ Is du tya ge' atl ki Suliya nə ki Kilikiya, ti ndəlli' Ikilisiya i mbadli.

16

Timothy bəl ki Bulus kal isi Silas

¹ Bulus mbə a Dalba nə a Listila. Mul kushti wonda mul shin Timothy, dyawasi mul Yehudiya ni, ti mul bətl Yesu kal kənə amma bwasi mul Helinawa ni.

² Mi' bətl Yesu kal ki Listila nə ki Ikoniya si dləb zo' shilən tənti.

³ Bulus də lyamti sə' zəga siti, is zəga siti i' səlti da gaki Yahudawa yi nədə dəb a ləbi u, mus simani bwasi mul Helinawani.

⁴ Nəsi bətl gatli nə gatli tya u, is gob dlimi' mbalən zhilu nə mi'kina ne' kolso ki Ikilisiya kəndə a Ulshelima u, gaki tə mbalən shindəl ga da.

⁵ Nənəgu i mi'bətl Yesu kal ndəndəl ge' la'ti mbadlwəsən da, hu gasi ukəni si mbil tənki.

Tlu'ti ki Bulus tən mul ki Maki-doniya

⁶ Bulus nə mbalənwasi is gadəl atl ki Pilijiya nə Galatiya, gaki Yal ki

mbatl ki Lya a ndəgisi i sə'dləm shilən ki mulban age' atl ki Asiya wai.

⁷ Nəsbə tən bisi ki atl ki Misiya u, is lyami səttege' atl ki Bitiniya, amma Yal ki mbatl ki Yesu a ndəgisiwai.

⁸ Is bəli malgən Misiya, is beu swa Talwasa.

⁹ A gasi i Bulus tlu ki tən mul Makidoniya tikə dləlli ti ngepti, "Mbə a Makidoniya ki dəlmi."

¹⁰ Kal ki tlu'ti ki Bulus, in hilya də lə' Makidoniya, ma mani i Lya kən taki mibi tən dlimisi shələn wasi.

Lidiya ta Ndənə Lya i

¹¹ In hilya də Taluwasa in tege' kundələn ki mal illə tya Samutalas, lucili illə Niyabolis.

¹² Te' ləbi in zəga tya Pilibi, gatlu nə Lomawa pəlisi gunti bal gatl kənə Macidoniya. Illəm mutti tyaka.

¹³ Gas cin shuti in pe' abidlabi gatli in su dləka, ge'lu' u nəmi la'ti mbadli mən mbi' lu shilən nə Lya u. In dəm atli in gob dləmi' mudlə i nə domga ləbi i shilən.

¹⁴ Nəm ge' mi'gaki'mi kəm kəli ki ge' gatl ki Tayatila mul shin Lidiya, mul utl gou lulut taka, mul bətl Lya kəni. I Lya bul mbadlwasi i' ga'kəm tən shilən ki Bulus.

¹⁵ Kal ki pəli' kəliyi baptisma ne' mi' libiwasu, im mbemi bi a libi də'ka. I' usu "Ən ka ndə' ni ami mul bətl Lya kal kən u," "Nganni ki' dəmni libi daka." I' shelmi.

Kəndə Mi'kina a Ge'lu Kənd Mbalən ki Pilibi

¹⁶ Gason mi zə'ga ge'lu shilən nə Lya, in ma ne' zheli yakən kəli mul yallu, ti domi' mulbanwas ləba nə yalluwasu.

¹⁷ Ibbəl Bulus kal ne' mi, a ti la'ti Yal, "Mbalən gi mi' ki Lya kəni, si dlimi' kin shitu ki pe'ti."

¹⁸ Ip pətl gu mutti difəli. Il le'ci Bulus lo'si i' yalu kal i' ul mul yallu isu, "Ge' shin ki Yesu ami bətl ki zhil pe' dəge'ti!" Aləbi i mi'gatli za'ti.

¹⁹ Nə mulban yeni shitu mbi' ulp-wasən a caku, is gob Bulus nə Sila is dəlsi swa bi lu dobga ki utl ləba taka akina də mi' pətl shilən.

²⁰ Is təlasi kina də mi'pətl shilən is usu, "Mbaləngi Yahudawani, ko animi si tləli'mi gatli lya.

²¹ Si kulci' mi shilən u nə bə am-buni tən bəliwai u təngaki mi Lomawa ni."

²² I hwu mbalən dopga tən ki Bulus isə Silas, i mul pətl shiləni laki tə tusisi lu' ləgəl a li'si nə kumbəl ki dom.

²³ Kal ki li'tisi iye, is la'si age'lu kəndə' mbalən, i la'mul kəndə' mbaləni tən bu'si ki zoki.

²⁴ Nə' kan zhilu u, is sulsi swa gibi i' ki ndəsi tən ancın ki ngapti asən.

²⁵ Age' dlom gasi Bulus nə silas si shilən nə Lya asi utl ul ki natl Lya, nami' ki ge'lu kəndə mbalən də gakisi kəm.

²⁶ Nəgu katl, i pəl bal ukkə atli sai nə gəsbi ki lu kəndə mbaləni uni. Aləbi aləbi i dlabi ki lu kəndə mbaləni buli, i mus zhim dom ki kəndə mi'ki kəndəyi babatli.

²⁷ Nə mul kəndə' mbaləni hilya u, nə' en dlabi ni ki buli u, ittus bal pəga tət tlogawasi, gaki ti yenti mi'kə kəndə i sa kitəli.

²⁸ I Bulus tləl Yal i usu, "Bə kumi gawa'! Ciwowai musinən mida!"

²⁹ I mul kəndə mbaləni ta' bi tə mbəlli' cilti, is su gibi in nda kina də Bulus nə Silas nə nepti ki dli.

³⁰ I ki ippekkəlsi totldla i' usu, "Mi'kina, ya tapəli ta mbi pe'ti də u?"

³¹ Is ndəgi, "La'mbatl nə Yesu, kən mbi' pe'ti ki nə libiwagi."

³² Iki is dləmi' shilən ki Lya ti mus ne' mi'libi wasi.

³³ Age' gasu imul kəndə mballəni yemsi i' okkəlisi usuwasən taka; Aləbi ti mus ne' libiwasi i pəlisi baptisma.

³⁴ Im mbəlsi libi dakkə im mbəllisi ulki dāmi; in njəkən nə hwol mbadli gaki ta la'mbatl nə Lya i mus nə mi' libiwasi.

³⁵ Nəlu cilu, i mi' pətl shiləni shin mil shinkən ki guu, summa mul kəndə mbaləni nə zhil: "Tə za' mbalən i."

³⁶ I mul kəndə' mbaləni ul Bulus su, "Mi'pətl shilən a bil zhili ki tə zakkini ki zənga. Nə guni kən ma'zəgga. Zənga nə hwol tugi."

³⁷ Amma i Bulus ul mi'kina i su: "Age' mbalən kən sə li'mi bəma pəlisi ulənwai, mus nə mima Lomawa u, is la'mi ge'lu kəndə mbalən. Nəgun si lyap pe'kətl mi shota? Hwe səm mbə nəgawasən səppekkəlmi.

³⁸ I mi' kəndə dlom mi dlimi mi'pətl shiləni, nə s kumi Bulus nə Silas mi' Lomawa u, is kum banti.

³⁹ Is mbə də ngep pashti ma'si, is pekəlsi də ge'lu kəndə mbaləni, də ngepsi sə'za'gatl.

⁴⁰ Kalki pe'ti ki Bulus nə Silas däge' lu kəndə mbalən u, is lə libi də Lidiya, lu unəs ma ne' yelsəni mil bətl Lya mwani nə mudli is ndillisi mbadli. Is zəga.

17

Dlati a Tasalonika

¹ Bulus nə Sila is bəu tya Ampibolis nə Apolloniya, is mbə Tasalonika, lu u' nə lu dobga ki Yahudawa də.

² Kan unə kuda u, i Bulus te'ge' lu dobga, gas cin shuti maki ati shoti bi ne'si ge' lwabbati,

³ Ti dlimissi nə ndəlti tən Almasihu nən tlebbəna atl hiliya däge' mi'məshti. I' usu, "Yesu u nə ami dlənikini u tikə Almasihu."

⁴ Genge' Yahudawa is däge' is maga nə Bulus isə Sila, nəgu hwu' mi' Helinawa mi'banti' Lya ne' bas mudli bə tengulen wai.

⁵ Amma na Yahudawa yen kum dutugi; is yem mi' ndətl ki ga tye' ge'lu utl ləba taka, is dom mbalən is tləl dlati age' gatli. Is lə libi ki Yason, si ngau Bulus isə Silas gaki səppekkəlsi to' kina də hwu' mbalən.

⁶ Ama nəbə sa mbisi wai u, is dəl Yason ne' na mi'bədl Yesu kal te' akina də mi'kəndə' dlom kige' gatli, asi la'ti Yal si usu: "Mbalən i nə də tləl gatliya i sinngi sa mbəki i,

⁷ i Yason njesi libi də'ka. Muswasən si nge' bətl zhil ki Kaisal, si usu, gu wonda, si mbeti ki Yesu."

⁸ Nəs kum gu u, i hwu' mbalən ne' mi' kəndə' dlom kige' gatli i mbadl-wasən tləh.

⁹ Sa za'si pa is zəgawai sai nə s kan up batlti ma' Yason ne' yelsəniwasi.

Mi' kina a Biliya

¹⁰ Nə gas pə u, i mi'bədl Yesu kal shin Bulus nə Silas Tya Biliya. Nəs mbəkəci tya ka u, is tege' lu dobga ki Yahudawa.

¹¹ Yahudawa ki Biliya ngətl ki Tasa-lonika nə zo' mbadli, gaki sa kan shiləni nə lyamti, asi ya' lwabbati hu anəmi sə' eni ko ulnə Bulus dlimi u balini.

¹² Gaki gu, dəbəli ge'si is la'mbadli, hal ne' bas mudli ki Helinawa ne' mwani Helinawa dibəli.

¹³ Amma nə Yahudawa ki Tasa-lonika kum Bulus də dlib shilən ki Lya a Biliya u, i gen lə tyaka asi co'tisi asi tləl mbadlwəsən.

¹⁴ Aləbi aləbi i mi'bətl Yesu kal shin Bulus tya dləlka, amma Silas nə Timoty is dlil a Biliya.

¹⁵ Gini la' Bulus shitu i is mbilti a Atina, i Bulus za'si nə zhil səppi Silas nə Timothy sə'su mbəti.

Bulus a Atina

¹⁶ Nə Bulus də bəttisi a Atina u, i'kum dutugi gaki gatli a njikən i nə lya ki mi' pətl gonti.

¹⁷ I' gob shotti bi ne' Yahudawa nə Helinawa mi'banti' Lya age' lu dobga ki Yahudawa, nə ge'lu dobga ki ulti nə ulti taka hu cin u kənə ginə ta mbisi ləbi u.

¹⁸ I' dobga ki Abikuliyawa nə Sitokiyawa mi' ma' ləba is gob shotti bi ne'ti. Nami ge'si ngemi, "Ya mul shilən hutu də lyap dləmti ngu?" I gen usu, "Də yedli mul bətl lya ki Atlen kəni." Sə dləməni gu u gaki Bulus də dləp shilən mul təmti tən Yesu nə hillya was ge' mi'məshti.

¹⁹ Is kanti is tolti tən dani ki Alasa, lu unə mil dlətl shilən də dopga də u aləbi is ultisu, "Kən dlimimi yakən pyal kushti u də mbillitiya?

²⁰ Ki mbəllimi səmbəl shilən a kəm dāmi, mi' lyamti tən man ulnə də dləmti u."

²¹ (Mus Atinawa ne' səmbəlsi ginə də dəb Atina u, si dəb katl ba pətl ulən, amma sai kub səmbəl shilən, nə mbəlti tənki.)

²² I Bulus hilya a dlom ki mi' dlətl shilən i' usu: "Mbalən ki Atina! Ayeni

i hu tən shitu u kəni kini mi' ngau ma' Lya kəni.

²³ Nə ami duttya u, ami ya' ulnə ki pəli' mi'bətl Lya u, hal ya mbi bagadi ki kyetl ləba nə lashti tənki də usu: Tən Lya u nə bə mantwai u. To ulnə ki bətlti kalu ki manəntwai gu a mbə ta dlimi kini.

²⁴ “Lya unə pəl dəb ləba nə mus ulnə gibi u tikə Lya ki lya nə atli tida dəbge' lu dobga u nə mbalən kəni nə toh uwai.

²⁵ Nəgu ni tida ngau dət ma' mbalənwai. Amma t inə gawas kən tibəl mus mbalən dli nə shu'ti nə mus ləba.

²⁶ Tən mul nəm kən təpəl mus mbalən, gaki sə dəb hu una adəp ləba də; idlillisi dəmtwasən nə bisi ki atlwəsən.

²⁷ Lya pələn gu u gaki sən ngauti də agon as mbiti, ko nə bə tida lolu nə nəmi nən wai u.

²⁸ ‘Gaki tu’ ma'ti mə mbi dli də, ami malləd də nə ndal ləba inən də.’ Kan unə na mi' utl ulwakən dlimi' u, ‘Mima u nduwas kəni.’

²⁹ “Gaki nəgu tun nə mini gəske Lya kən u, məkən usu kənə zinaliya ko azulpa, ko yegən wai, ulnə mulən pəli' nə manti wasi.

³⁰ A te'bo Lya a zakən mbalən ge' ləshi matiwasən, amma nəguni ti bəl mbalən zhil hu a una səppəl tem ma' Lya.

³¹ Tun nə ta zi dəbləba cin ki zə' batlti ki ci'gontu, tu' ma' mulnə' la'tu. Tən tləlti mulu də ge' mi'məshti ila mbalən də ndəti.”

³² Nəs kum shilən ki mi'tləlyə ge' mi'məshtu, i nami la'ki'bi, amma i nami usu, “Mi lyab kub ki dādanu tən shilən u.”

³³ Tən gu Bulus za'si.

³⁴ Nami ge' mbaləni is bəl Bulus kal is la'mbadli. Age' si hal ni Diyonisiya, yakən majelisa ki Alasa, nə kəlion mul shin Damalisa, ne'gen.

18

Bulus a Kolanti

¹ Kalkə gu, i Bulus za' Atina illə Kolanti.

² Tyaka is ma isə mul Yahudu won mul shin Akila, atl zətti ki Pantas, ta ləndəb patl su' Italiya uwai nə kəli wasi Biliskila, gaki Kalaudiyas bəl zhil mus Yahudawa sə'za' Loma. I Bulus lədə yas si.

³ Gaki kyautən wasən nəm kəni ki tlotlti tanti ni, iddəmi ati kyautən ne'si.

⁴ Mus cin shuti ati shotti bi nesi a ge'lu dobga ki Yahudawa, ati tle ga ki Yahudawa ne' ginə bə Yahudawa wai u.

⁵ Nəki Sila nə Timothy pe'te' Maki-doniya, i Bulus gob mbətl dləb shilən ki Lya tənki, ati mboki Yahudawa toh Yesu tikə Almasihu.

⁶ Amma is nge dləmti ki Bulus asi byatlti, ibba bat lulutwas taka i' ulsisu, “Hwula wakən a ga wakən! Ulən alakən wai. Nəguni an ləti ma' ginə bə Yahudawai u.

⁷ I Bulus za'lu dobga ki Yahudawa illətən dləbi libi ki Titus Yustus, mul bədl Lya libi wasi nja nə lu dopga ki Yahudawa.

⁸ I Kilibus, mul kina ki lu dobga, ne' mus libi wasi is la' mbatł nə Lya; Kolantiyawa dəbəli mi' kub Bulus is la' mbadł i pəlisi baptisma.

⁹ A ge' gason i Lya shilən nə Bulus ge' tlu'ti: “Bəkum bəntwai; gob shilən ki Lya, bi dəm shotwai.

¹⁰ Gaki ami miki, mulən kən tile' ki dlati a' kumi' ciwowai, ami nə mbalən dibəli age' gatlu.”

¹¹ I Bulus dəm a Kolanti ti kulcissi shilən ki Lya, hwon nəm nə bwasti dlom.

¹² Amma nə Galiyo də mul kina ki atl ki Akaya u, i Yahudawa ki Kolinti is maga is tlih Bulus nə mbatł nəm is mbəlti akina də mi'pəlt shilən.

¹³ “Mulgu,” si usu, “Ti tle ga ki mbalən səbbəl Lya tən shitu u nə bə zhil kən wai u.”

¹⁴ Nə Bulus də lyap shilən u, i Galiyo ulsisu, “Kini Yahudawa ki shilən tən lati asən gibi u, tə kapbi pəldli ma u, da an gaki' kin kəm.

¹⁵ Amma tun nə shoti bi katł ki ləntu, nə shin nə zhil lwakən u likənin nə gawakən. Akən shilənti tən undə giwai.”

16 Iki i' katsi taka də bidla pətl shilən.

17 I mbalən ki ləbi is gop Sastanisu mul kina ki lu dobga is li'ti a kina də lu pətl shilən; amma Galiyo ta pəl ulən tən kiwai.

I Bulus pal tya Antakiya ki Suliya

18 I Bulus ləm mutti a Kolinti. Is za' yelsəni mudli nə mwanə it tege' kundələn ki mal illə Siliya, nə Biliskila nə Akila. Kapin təzzaga, i' utl ga taka a Kakiliya gaki dlətti u nə' pəli u.

19 Is mbəkəci Apisa, aləbi Bulus za' Biliskila nə Akila. Tinə gawasi it te'ge' lu dobga ti shotti bi ne' Yahudawa.

20 Nəs ngemti təl ləm dəp ne' si u, in nge.

21 Amma nə' pal bi ne' si u, i' usu, "Anpalti tedi in Lya a ndəgu." Iki is za' Apisa i' tege' kundələn ki mal.

22 Nəm mbəkəci a Kaisaliya u, illə Ulshelima it shin ni Ikilisiya iki illə Antakiya.

23 Kalki ləb muttwas tya Antakiya, i Bulus hiliya dələbi i' gob lət tya ge' lu nə lu ge' atl ki Galatiya nə Palijiya, ati ndəlli' mi' bətl Yesu kal mbadli.

24 Iki i mul Yahudiya won mul shin Apolos, atl ki zətti ki Iskandaliya, immbə Apisa. Mul malləba ni, tə man shilən ki Lya ki lwabbati iye.

25 A kulci' shitu ki mal Lya yi, ti shilən ki Lya nə mbotlti, ti dlib ləba tin Yesu kənə kan unə da u, amma baptisma ki Yahaya tə mani katl.

26 Iki gob dlib shilən ki Lya bə nə bultwai age' lu dobga ki yahudawa. Amma nəki Bilkisu nə Akila kumtu, is mbebbi a libi dāsi ka is mbəl dlimitti shitu ki mal Lya da iye.

27 Nə Apolos lyam dākəshti tya Akaya u, i yalsəni dəlti is laci mi'bətl Yesu kal sən njeti in ta mbə u, Mbəkəshtwasi ma ginə lambatl nə Yesu tu tən zo' ləba ki mulban i dəm nə dəlti iye tənsi.

28 Gaki ta la' Yahudawa nə shotti bi mul ndəlti iye ge' mbalən i, ti dlimissi tu' ge' lwabbati Yesu tikə Almasihu.

19

Bulus a Apisa

1 Apolos a Kolanti, i Bulus gandəli ge'atli immbəkəci Apisa. Aləbi immbi mil kushti yen.

2 I' ul sisu, "Nə' lakən mbadlu ka mbi Yal ki mbatl ki Lya wa?" Is ndəgi, "Is ultisu, ma kum mbəkə Yal ki mbatl ki Lya wai."

3 I Bulus ngemi, "To unndə baptisma ukən ki mbini?" Baptisma ki Yahaya ni is usu.

4 I Bulus usu, "Baptisma ki Yahaya bo baptisma ki za'ti bezən ləba ti pəlti. Ti dləmi' mbalən səlla' mbatl nə mul mbə ge' kalwasi, tiki Yesu."

5 Nəs kumi nə gu u, i pəlisi baptisma ge' shin ki mulban Yesu.

6 Nə Bulus zisi toh u, i Yal ki mbatl ki Lya mbisi, is gob shilən nə biyen, asi dləb shilən tən ləba ki Lya.

7 Si mus mbalən kutl nə lop kən katl.

8 I Bulus tegge lu dobga ki Yahudawa ti' dləb shilən ki Lya bənə bantwai lii maki, ati shotti bi ne' si ati patlsi tettən shitu guk ki Lya.

9 Amma i nami pəl ndətl ki ga is nge la'ti mbadli, si byatl shitu i akina də mbalən. I Bulus za'si. I' emmi' bətl Yesu kal ati shilən ne' si hu cin ukəni age' lu kushti ki lashti a Tilanas.

10 Hwon lob adə pətl gu, hal i mus Yahudawa ne' ginə bə Yahudawa wai u, ginə də dəb ge' atl ki Asiya u, is kum shilən ki Lya.

11 Tu' ma' Bulus, i Lya pəl gagashin gunə bə a ki də pətl dliwai u

12 Hal hankicin ko lulutwasi in sa tile mi' gontu, as ndoki a du mi' gatli za'si.

13 Na Yahudawa yen ginə də duti də katti du mi' gatli is lyap pətl shilən nə shin ki Yesu tən mi' bəna nə du mi' gatli. Si ussu, "Ge'shin ki Yesu unə Bulus də dlib shilən wasu, ami bətl kin zhil ki pe' ni."

14 Mil nin ngi ki Siba, bal ləba ki Yahudawa, sidə pətl gu.

15 Gason i du mi' gatli ulsisu, "Aman Yesu, a man Bulus, amma kini ki wokəni?"

¹⁶ I mul du mi' gatli pe' lya inndesi ga inngətl si nə ndəlti mus. Ippəlisi li'ton hal is pe'də libini nə kitəl bə nə lulutwai nə hwula adli.

¹⁷ Nəgu, man dli ge' Yahudawa u, ne' Helinawa mi' dəp Apisa, i kummwasən butl gobsi, i shin ki Yesu mbi nalti.

¹⁸ Dibəli ge' mi' la'ti mbadli is mbə bə ki hwuniwai a si dləb ulnəs pəli u.

¹⁹ Mbalən dibəli mi' pətl gonti is mbil ulpətl gontwasən ge' lu kənəmi i kwetldli a kina də mbalən. Nəs cimbəl natl ki lwabbatu is en nən pət up ki azulpa zangu kutl ləbi nantam.

²⁰ Tu' nəgu i shilən ki Lya mbəl tənki nə ndilti.

²¹ Kalki ndakkə mus usi, i Bulus kəndi ge' mbadlwasi təs su' Ulshe-lima, abbəli tu' Makidoniya nə a Akaya. I' usu, kal ki alə tya ka, nə ngessi kən ta suti Loma."

²² I' shin lop mi' dətlti, Timothy nə Alastās, swa Makidoniya, tine inna' ləmdəp ge' atl ki Asiya.

²³ Age' cin u ndəl dlakən pəl dli a tən shitu ki bətl Yesu.

²⁴ Mul guptishugupon də ti gubti palpalu mul shin Dimitiliyas, mul pətl Azulpa ki lu dobga ki Altimas, də mbəlli' mi' pətl ulti nə ultitaka ləkkina aləbi.

²⁵ Immbe sibi ge' lu kənəmi, ne' mi' kyautən ginə də pətl undi ulti nə ulti taka u, i' usu: "Kini yelənsi, ini ki manini ma mbi ləkkinaki zoki i tən ulti nə ultita gu i.

²⁶ Ki yenti a ki kumti kan unə mi' bətl Bulus kal də tle ga ki mbalən aki a Apisa, nə mus Atlki Asiya. Ti usu lya unə pəldli nə toh u lya kən wai.

²⁷ I ngu kuma bəna də kina kəni, bə ulti nə ultitaka u ti hwol zo'shin wai, amma hal nə bal libi ki lya ki Altimas nən dəmti kənə baliwai; ginə də bətl lya a Asiya nə tən dib ləba u, nən bwastiti nə naltwasi."

²⁸ Nəs kum gu u, i mbatl lewisi is tləl yal lya: "Natl tən Altimas ki Apisawa!"

²⁹ Ləbdəb ten i gatli hwodəli. Im-balən gob dətł Gayus nə Alistalkus, yelənsi dukkə Bulus su' Makidoniya,

muswasən is dlewsu tya lu dopga.

³⁰ Bulus lyam lə' kina də hwu mbalən, amma imil kushtiwas haneti.

³¹ Hal ne' na bas mbalən ki atl ki Asiya, yelənsi ki Bulus, is taki' shinkən tən bəga shelti təppe' dlawai.

³² Mbalən i nə dom ga u is hwodəli: Nami də tləl Yal də dləb gwasən a gen də dləb gwasən. Na mbaləni səman ulnə lakıda is domga uwai.

³³ I Yahudawa kəge mbaləni is jakən Iskanadali tya kina, is tləl Yal si pətl shilən tənti. I' uu toh tə dəm shot gaki bult' dlati.

³⁴ Amma nəs mani mul Yahudiya u, i mus sə tləl yel lya ki dom lop: asi usu, "Natl tən Altimas ki Apisawa!"

³⁵ Nə mul kina ki Lashti lwabbat kəge' gatli shel mbalən u, i' usu: "Kini Apisawa, okən mani ki gatli ki Apisawa də butti bal libi nə shishipty ki Altimas swai, nə yegən u nə nda sul lya uwaiya?"

³⁶ Tun nə bəkən ma'shot tibi tən usi wai u, nən mbunti ki mudələn mbadlwakən bə' pələn ulən nə kitilwai.

³⁷ I ngu ka mbəllən mbalən i ki i, si kuma sa məgəl age' libi niwai bə sa pəl bezən ulən aləbi wai.

³⁸ In Dimitiliyas ne' yelənsi ultitakawasi shilən nisida ne' mulən u, lu pətl shilən kənggu ki buli mi' dlətl shilən kənggi. A' təla dləmti.

³⁹ Amma in ulən ki lyab mbəlliti u, to a' telen kina də mi' dlətl shilən.

⁴⁰ Nəguda mige' bəna ki, pətl shilən ki nditl kiga ki ulnə nda səti u. Tən shilən gu məkən ma' dlib ulən tənkiwai, tun nə bə shutu was dəwai u."

⁴¹ Kal ki dləb gu, ippalli mbalən bi.

20

Bulus a paltya Makidoniya nə Hel-las

¹ Kal ki mutti ki mbatl ki mbalən, i Bulus mbe milkushti was bi kal ki ndəllissi mbadlə, ippallisi bi illə tya Makidoniya.

² Iddu tya ge' ləbə, ti dləmi' mbalən dəbəli shilən ki ndətlki mbadlə, ng-waltwasi immbə'ci ge' atl ki Hellas,

³ akikən tə dəmmi li maki. Nə na Yahudawa yen akəndə biwasu, nə' bal nja ki tə' tege' kundələn ki malu təllə Suluya, i' kəndi tə patl tya tu' Makidoniya.

⁴ Ti isə' Sopata yakənkə Palus te' Beleya, Alistalkus nə Sakundas mbalən ki Tasalonika, nə Gayus mul Dalbe, Timoti nə Tikikus nə Talopimas, mbalən ki atl ki Asiya.

⁵ Mbalən ginəs zəga kina u is bummi a Taluwasa.

⁶ Amma in za' Pilibi ge' kundələn ki mal kal daddabəl gunə bə yisti nit dawai u, in mbisi a Taluwasa kalki mutti nantam. In dām ləbi mutti ningi.

Dopga ki patl bi a Taluwasa

⁷ Ge' cin ki nām ki mutti ningi in mbə də dām̄ti ki catl bələdi. I Bulus dləmi mbalən shilən, gaki ti lyab zə'ga lucili, i' gob dləb shiləni hal a dlom gasi.

⁸ Cilti də dəbəli ge' libi ki lya u nən domga da u.

⁹ Yakən gidənsi won ti ki dəmi tən dlabi ko' yetil mulshin Aptikos, i yemmbu' kanti nə Bulus ləndəp də shilən u. Nə yemmbu' kantu, tikə dəmi ge' kəps ki lya mul lu tom maki innda su'atli i kanti hwuni.

¹⁰ I Bulus pe'su' atli, im muttwatən yakən gidənsi isi it kucenti, i'usu. "Bə hwok kiniwai," "Ti kami!"

¹¹ I ki ippal twage' kəps ki lya ni dādānu itcel biledi it dāmi. I' gob shilən halcitlkəlu izza' ləbə.

¹² I mbalən kan yakən gidənsi i tya libi kahmi, is kum hwoltugi iye.

Bulus palli Kolsi ki Apisawa bi

¹³ Mine in ndakina in tege' kundələn ki mali illə tya Asus, ge'lu unə tən kan Bulus da u. Nəgu tə kəndini tən təllə tyaka tən asən.

¹⁴ Nəm mbimi a Asus u, inkanti ge' kundələn ki mal in mbə a Mitilini.

¹⁵ Lucili in tege' kundələn ki mal tekka in mbə'ci a Kiyos. Lucili dānu in dākəci tya Samas, lucili dānu in mbəkəci a Militas.

¹⁶ Bulus kəndi təd dākəsh Apisa ge' kundələn ki mal gaki kitəli' dlət

a Asiya, gaki ti dleuti təm mbəkəci Ulshelima da, in nən pətu, tən cinkə pentikos.

¹⁷ Te' a Milita, i Bulus shinshin kən tya Apisa tən kolsi ki ge'lu dobga ki shilən ki Lya.

¹⁸ Nəs mbəci matu, i' ulsisu: "Ki manən kan u nadəm ge' kini u, tun ga siu na mbə ge' atlki Asiya u.

¹⁹ Ami bətl' Lya nə zo' mbadli hal nə luu, nə bəna dibəli na tle gaki dashti ki tu' ki na Yahudawa.

²⁰ Ki manən kan u nə bə a kum bakkə dlib ulnə nən dət̄l̄ kini uwai u, ya dlimikini ge' mbalən nə libi libi bəkə hwuniwai.

²¹ Ami dlimi' Yahudawa ne' mi' ginə bə Yahudawa wai u səppal ma' Lya nə ngesi as dlim bezən ləbawasən as la'mbatl tən Yesu.

²² In ngu Yal ki mbatl ki Lya, də təntəni talə Ulshelima, aman ulnə tən dani ami uwai.

²³ Amani katl hu gatlu kəni Yal ki mbatl ki Lya də dlimitəni kəndəti nə tle' bəna də buttəni.

²⁴ Ngo' nənəgu, a pal gayi ulənwai; Lyamti ki mbadlini iki ta pa' taltu a njikən ulnə Yesu bələn u, dləb zo shilən təmi ki Lya.

²⁵ Nəguni a mani muswakən kəkən yentən nəwai, kini u na bəlkin tyai də dləb shilən ki guk ki Lya u.

²⁶ Gaki nəgu, ami dləmikkin asəti, ape' dəge' alhaki ki hwula wakən i.

²⁷ Gaki a kum bakkə dlimikkin mus ngati ki Lya wai.

²⁸ Butən gawakən, nə kuma mus hwu mbalən nə Yal ki mbatl ki Lya pəli kini, dāmni mi'zə' dwadən tənsi u, dāmni mi' byatl mi'bətl̄ Yesu kal ginə' ulsi nə hwulawasu.

²⁹ Amani kal ki zəgga ini, mi'dashti ki tugen nən teti ge' kini, səkən kub ciggokə hwu mbalan i wai.

³⁰ Age' kini ma mbalən yen nən tləttod̄i, as gəl bali gaki səddəli gawasən mi'bətl̄si kal da.

³¹ Gaki nəgu dlilni gal! Dambilini, hwon maki ngu aza' pikkin shilən wai gasi nə dloncin, hal nə lu.

³² Nəguni ami za'tikin toh də Lya, nə zo shilən wasi, i likə' kini abbəlkin

gado ne' mus mi'zo' mbadli.

³³ Azi dwadən tən upki ko lulut ki mulənwai.

³⁴ Kini nəgawakən ki manini toh i kən də bəltən ulnə ami lyamti u, nə ki mi'ginə ami ne'si u.

³⁵ Age' mus ulna pəli u, ami nune' kini, tu'tən botlti kyautən hwel kən tə dələn mi'ləshi ndətl də, aki dambətl shilən ki Yesu nə usu: "Bəlti ngətl kanti nə albalka." "

³⁶ Nə Bulus ngwatł shilən wasu, in ngus atl mus ne'si is shilən nə Lya.

³⁷ I muswasən is go' kulu, is kucen Bulus asi swattiti.

³⁸ Ulnə mbəllisi du mbadlu iki shilən wasu nə' usu səkən yetti nuwai u. Iki is la'ti shitu tyama' kundələn ki mal.

21

Ləkkə Bulus Swa Ulshelima

¹ Kal ki bwastimi ne'si, inte ge' kundələn inta'mi swa Kos, lucili insu Lodas nə Patala.

² Nəm mbi kundələn mul dəkəshti tya ge' atli ki Pinikiya u, inte gibi inziga.

³ Nən yen Saipulus te'ka u inpalti tən tona, in bəw kina dələ' ge' atl ki Suliya, in shiti a Taya, aləbi tə kundələn ki mali shi' kayawasi.

⁴ Nən mbi lu u nə milkushti də u in dəm ne'si mutti ningi. Tən ndətl ki Yal ki mbatl is pi Bulus bəllə Ulshelima wai.

⁵ Amma nə cin tləti nən pə u, in hilya in bəw kina də ləti. Muswasən, mudli nə mil, is la'mi shitu tya kal gatli, iki ingus a tən bəgasi in shilən nə Lya.

⁶ Kal ki palli' yelsəni bi inən, inte ge' kundələn, sine ispal tya libi.

⁷ In gop ləti nən a Taya u in mbəci Talamayas, inshinni yelsəni, in mun nəm ma'si.

⁸ Lucili in hilya inmbə Kaisaliya, in tye libi ki Pilibus mul dləp shilən ki Lya, gunə nəmkəni ge' ningi i' u.

⁹ Tinə mil mudli upsi, ginə bə apəl ki nditi wai u ginə də dləb ləba ki Lya.

¹⁰ Kal ki mutti ten aləbi, i mul njeshinkən ki Lya won mbə, shin-wasi Agabus immbə te' atl Yahudiya.

¹¹ Nəmmbə ma'mi u, i' kan ul kəndə dlom ki Bulus i' kəndə toh nə asənwasi, i' usu "Ulnə Yal ki mbatl ki Lya dləmi u ngu, 'Nəgu Yahudawa ki Ulshelima sən kəndə mul ul kəndə dlom u a bəlti atoh də ginə bə Yahudawa wai u.' "

¹² Nən kumi nəgu u, mi ne' mbalən i nə ləbi u in bəl Bulus bi bə su Ulshelima wai.

¹³ I Bulus usu, I' usu "Yakən ki kulu aki calitən mbatl də? A mibo galkən aminda, amida bultti' kəndə twai sə lyami as tlo a Ulshelima tən shin ki mulban Yesu."

¹⁴ Nə bəta kum sheltwai u, indəm shot, in usu "Tə Lya pəl ulnə mbunitu."

¹⁵ Kal ki gu, in kan shitu ki su' Ulshelima.

¹⁶ Na milkushti yen te' Kaisaliya is la'mi shitu is mbəlmə libi ki mulshin Manason, lu unətən dləlda u. Mul ki Saipulus mul bəl Lya hwon di bəli.

Bə'citi ki Bulu a Ulshelima

¹⁷ Nəm mbə Ulshelima u, Yelsəni inən njemi nə hwol tugi.

¹⁸ Nə cilt kəlu i Bulus ziga ne'mi swa ma' Yakubu, kolsi Ki Ikilisiya mus asi də.

¹⁹ Nə Bulus shinnissi u, itl' dləmisi shilən bi nə bi kə ulnə Lya pəllitu age' mi'ginə bə Yahudawa wai u atən kyautən wasi.

²⁰ Nəs kumi nəgu u, is nalt Lya. Is ul Bulus su: "Yani, zangu nəmi Yelsəni, Yahudawa bəl mbadlwəsən, ma' Lya singu mi'ndətl kə'mbatl kəni ge' bətl zhil ki Musa.

²¹ Mbalən tle kup su usu tənki də kulci' mus Yahudwa ginə bəda ge' mbalan ki Musa wai u sə'dlat zhil ki Musa taka, ki dləmmisi bəst səl millwasən ko as bəl Ləba ki kolsi inən wai.

²² Yakən təm pəlini ngə? Katlti dawai sən kub mbətwə gi.

²³ Gaki nəgu pəl ulnə tən piku. Mbalən upsi ni midə ginə kan dləlliti u.

²⁴ Kan mbalən i, a bələn zhil ki kushti ki zo'ki mus, a' batl mus ulpi

səmbi sə' utl gada. Tu' tən shitu gu, mus nən ma'dli ulnəs dləmisi tənku, bali da gibliwai, amma ki gawagi ki bətl zhil ki Musa.

²⁵ Tən ginə bə Yahudawa wai u mi'bətl Yesu kal, mashin lwabbat swai i tēngaki bəs dam ulki dāmi ki lya ki mi' pətl gontwai, bəs pəl kontwai bəs dam tlu u nəs ceti' yalu wai nə dāp tlu nə hwula wai

²⁶ Nəlu cilu i Bulus kan mbaləni asa likən gawasən i. I ki i' tege' libi ki Lya tə' dləmisi cin ngatlti ki likə' gawasən, nə bətl Lya ləba ki ulkə okətl bezən ləba ki ko wonngi wasən.

A gop Bulus si

²⁷ Nə mutti ningi bal nja nəpa'tu, gen ge' Yahudawa te'ge atl ki Asiya is yen Bulus ge' libi ki Lya. Is cokəl hwu mbalən is gobti,

²⁸ asi dulle asi ussu Yelsəni inən Isla'ilawa, dələn mi! Mulgu ti də kushti mbalən sə mbəl mbalən inən nə zhilin nən nə lu u dāfanu, immbəl Helenawa yen i kon nə lu bətl Lya."

²⁹ (Gaki tedi sa yen Bulus isə Tulopimus, mul Apisa, age' gatli, is eni kənə Bulus mbəllənti ge' libi ki Lya.)

³⁰ Mus gatli is hwodəli mbalən is tləte' nə kitəl is gob Bulus is dəlti twa dla də ge' libi ki Lya, is dleusi də le'dlabiyi.

³¹ Si ge' ngau shitu ki tlotti gu' u, i shilən ləkina də bali ki mi' ki ndə dlom ki Loman kise mus gatli ki Ulshelima də dlati.

³² Aləbi i' em mi'kə ndə'dlom ki Loma nə na ki bazi ki mi'kə ndə'dlom is tlə swa ge' hwu mbalən. Nə mbaləni yen ki bali ki mi'kə ndə dlom nə mi'kə ndə' dlomwasu, is za' liti Bulus.

³³ I bal mulkina ki ndə dlomi hilya i' gobti, i' laki sə'kəndəti nə zhim dom lob. Iki in gyem mi tikə on ngi ya tə pəli.

³⁴ Nami ge' hwu mbalən ni si la'ti yali gi də dləp shilənwası gen də dləb gwasən. Gaki o'tilu dibəli hal bali i' ambi gəs ki bal shiləni wai, il laki sə'təla Bulus ge'lu dəb kəmi' kəndə'dlom.

³⁵ Nə Bulus mbə tən lu dəkəsti u, sai nə mi'kəndə'dlom kanti ki kami gaki tləl mi'gatli ki mbalən.

³⁶ Dopga ki mbalən i nə bəlsi tedu asi la'ti yali asi ussu, "Mi tləti!"

Bulus Shilən nə mbalən

³⁷ Nə bal ki mi'kəndə'dlom təla Bulus a ge'lu dəb ki mi'kəndə dlomu, i' ul mulkina ki mi'kəndə'dlomi su, "Kən ndəti ta shilən mika?" "Ki manən shilən "Nəbi ki Hellenanci bo?"

³⁸ "Kikə' mul masal mulu wai wa? Gunə hwon ki te'kal nə bye u, i' tləlli mbalən ndəlt Kəga, hal it dəl mbalən za'ngu upsi mi'tlwam mbalən a ge' delgən u"

³⁹ I Bulus ndəgi, Ami mul Yahudiya ni, te' Talsus age' atl Ki Kilikiya, ami Yakan gatli kəni gatlu nə si kumti nə nali u. Mmi bətl ki bi zakəni tapi Mbalən i shilən."

⁴⁰ Nəmul kina ki mi'kəndə dlom bəlti shilən u, i Bulus dləttən gəbsi i' ta'ki hwu' mbalən toh lya is dām shot, muswasən ishinnisi nə bikə Alamaya.

22

¹ "Yelsəni nemi' zə'mini, kumən nə ni ta dləmikin ulnə nda u, gaki ta pikini a pəl bezən ulən wai."

² Nəs kummi tashin nisi nə biki Alamaya u, is dāmciw. I Bulus usu

³ "Ami mul Yahudiyani, zəkkə Talsus ki Kilikiya, age' gatlu anali. Ami mul kushtini amalgən də Gamaliel gunə kulci zhil ki mi'zə'mi'zəm mini u. Ami nə bətliti ki bətl Lya kənə kan unə muswakən ki pəltin sə'ti u.

⁴ Hal a la ki mbalən bətl ki bətl shitu u i, ami gobti mwani nə mudli a kəndəsi a atlosi.

⁵ Bal ləba nə mus mi' dlətl shilənwası nən ziti nə dwadən. Ama'si akan shinkən ki elsəni ini Yahudawa yasuli swa Dimascus, Ya beu də gopti mbalən ta sulsi ge' lu kəndə' mbalən ki Ulshelima as pəlisi bezən'ləba.

Bulus dləm u ndi patltem ma' Lya wasi

⁶ "Amige' ləti a bal dləncin na bal nja nə Dimashku u, bənə mantiwai i bal ciltton pe'sul lya i ga ndələni.

⁷ Ya nda atli yakum ya lon də ultənsu, Shawulu! Shawulu! Yaki pəlitən bezən ləbada?

⁸ “Yandəgi ‘Ki wokəni, mul ban?’ I’ ulənsu. ‘Amiki Yesu mul Nazaleh, mulnə ki pəllitti ngashtu.’

⁹ To, ginə ne’ kən i yen ciltisi, amma sakum yal ki mul shilən nə amiwai.

¹⁰ Ya usu ‘To, ya tapəli, mulban?’ I mul ban ulənsu “ ‘hilya, ki’lə Dimas-cus, tyaka sə’ dləmi’ ulnə’ ki’ pəli u.’

¹¹ Na dəm dwa u gaki ciltu. Mbalən i nə’ ne’ kən u is goppi toh is sullən swa Damascus,

¹² “Mulən də mulshin Hananiyi immbə makəni. Ti mul bətl zhil ki musa mulnə mus Yahudawa ki dəmi aləbi də ndwatiti u.

¹³ Nə’ dləl malgən də kən u, i’ ulənsu, Yelse ini Shawulu, tə Yelluwa’ pali!’ A ləbi a ləbi idwadən i buli Ya yenti.

¹⁴ I’ usu, ‘Lya ki kolsi inən a olki gaki ki man ulnə ge’ mbadlwasi, Kin ye’ mul zoki mbatlu, kən kub shilən abiwasi.

¹⁵ Kən dəp mul pətl yenti ki dwadən wasi ma’ mus mbalən tən ulnə’ enini nə ulnə kumini u.

¹⁶ To nəgun u yaki butti? Hilya, tə pəli’ Baptisma a o’kəli’ Bezən ləbawa’ taka, tu’ ma’ mbe’ shinwasi.’

¹⁷ “Na patl te’ Ulshelima a ami shilən nə Lya age’ libi ki Lya, i tlu’ti mbini.

¹⁸ Ya yen mulban də shilən nə ami. I’ usu, dlewki! Ki’za’ Ulshelima, gaki mbalən aki səkən ndə’ti nə pətl yenti ki dwadən u nə ki dləmti tən kən uwai.’

¹⁹ “ ‘Amine ya usu, mulban, ‘Sima gawasən səmani hu lu dobga ukəni a kəndə mbalən ginə la’mbatl tənku ya li’li’si.

²⁰ Gasi unəs bəna hwula ki Istipanusu, mul pətl enti ki dwadən wagu, a ami ləbi ki dləli, ami bəlt kal ki ulnəs pəli u, amine ya bu’ lulu’ kəmi’ tlotti.’

²¹ “I mulban ulənsu, ‘Hilya; ta shinki tya lolu ma’ ginə bə Yahudawa wai u.’ ”

²² I mbalən dobga də ga’ti kəm tən shilən ki Bulus hal immbə tən shilən

u də, is tləl yal is usu “Tloti! Tə bwasi undi mulu nə dəb ləba a mbuni tət dəm tən ləba wai!”

²³ Asi matlti asi pe’ti lya nə dla’ti lulutwasən asi tləl kushka lya.

Bulus a Loma

²⁴ Imul kina wasən bəl zhil ki sutl Bulus ge’lu dəb ki mi’kəndə’ dlom. A gyemti nə dlamtəl, gaki tən man shitu u nə laki i mbalən də lakitti Yal də nəgu u.

²⁵ Amma nə kəndətti nə zhimu, i Bulus ul balmul kəndə dlomu nə nja nəti usu “A mbunni ki pəli mul alt ki Loma dlamtəlla, bəka mbiti nə lati asən gimbi waiya?”

²⁶ Nə bal mul kəndə dlom ki Loma kumi nəgu u, illəmak mul bətl zhil ki kəndə dlom i’ ultisu, “Yaki lyab pəltini? Mulu mul Loma ni.”

²⁷ Imul bətl zhil ki kəndə dlomi’ ul Bulus su, “Dləmini ki mul Loma kəma?” I’ usu, “E.”

²⁸ Imul bətl zhil ki kəndə dlom, i’ usu, amicibo sai na batl bal ulpi ya mbi dəb yakən atlda.” I Bulus usu, amibo nə nali sə zənni.”

²⁹ Gaki nəgu, ginə də lyab gyehti u, is mbə gi nə kali aləbi aləbi. Mul bətl zhil ki kəndə dlomi nəm mani, ti gawasi ta kəndə Bulus mul Loma u, i bult gopti, in ngu taləge ta kəndəti.

Bulus akina də mi’dləl Shilən

³⁰ Nə lucilu mul bətl zhil ki kəndə dlomi illyami təm man ulnə Yahudawa təla shilən tən Bulus də u, ittəngəlti, idləllisi zhil nə bas ləbasi nə mik attli səddomga, apa immbəl Bulus idl dləti a kina wasən.

23

¹ I Bulus uti mi’dləl shilən ki atl dwadən i’ usu, “Yelsəni ini, bətl Lya kən amidə nə mbatl ki zoki hal i mbəl cin ki səti də.”

² Ananiya bal ləba ki Lya ul ginə ki dləli nja ma’ Bulus su sə’op biwasi.

³ I Bulus ultisu, “Ki mul ngashtu, “Lya nən litiki, ase, ki dəmni ki u bə zitən zhil kən ki dəya, ki ngu də usu tə duni, gu shot nə zhil ki Musa

⁴ Ginə ki dləli nja nə Bulus su is usu, “Bal ləba ki Lya kən ki byel twa?”

⁵ I Bulus ulsisu, “Yelse ini, amani ti bal ləba ki Lya kən wai, Ki laciḏa: ‘Bə’dləm bezen ləba tən mul kina ki mbalən wai.’ ”

⁶ Nə Bulus yeni, nami Sadukiyawa ni nə gen Palisiyawa u, itltləl yal age’ lu domga i’ usu “Yelsəni ini, A mi’ mul palisiyawani, yakən Palisiyawa. Tən a dlil mbadli i tən tləl lya ki mi’ məshti i ami tleb bəna ḏa.”

⁷ Nə’ dləmi nəgu u, i dlan nda ge’ dloḡ ki palisiyawa nə sadukiyawa, i dob gani bwəsi.

⁸ (Amma Sadukiyawa sa ndə nə hillya gə’ ki mi’məshti twai, bə mi’shinkən ki Lya ḏawai, bə yal ki mbatl ki Lya ḏawai, amma mus palisiyawa is ndə’ nə nali.)

⁹ I bal dla’ hillya, gen ge’ mi’lashti ki ḏalıka ki palisiyawa is tləyal asi shottibi. Asi ussu “Miḃo mambi mulu nə bezen ulən wai,” is ussu. “Ko yalkə mbatl ki Lya ko mulshinkən ki Lya kən shilən nəti u pa?”

¹⁰ Nə shotti bi i ndəndəlu i mul kəndədlom kum mbulti bas kyakkyash Bulus. I’ bəlsi zhil tə mi’ kəndədlom susuḏi sə’ kanti ḏə ma’si nə ndəlti sə’ təlāti ge’lu dobga ki mi’ kəndədlom.

¹¹ Nə gas pə u i mulban dləl nja Nə Bulus i’ ultisu, “Ndəl mbadli kan u nə’pəl enti nə dwadən a tənken a Ulshelima u, nəgu ki’ pəl enti nə dwadən ini ḏadānu a Loma.”

Sa Kəndə i sə’ tlo Bulus

¹² Nə lucilu i Yahudawa mabi is usu nə ndəltannaca sə’ kən ḏamti nə tletiwai sai nə sa tlo Bulus.

¹³ Ginə kəndə shilən u sə’ngətl mbalən kətl ləbi upsi.

¹⁴ Is lə ma’ bas ləbasi ki Lya nə mi’kina is usu, ma dlil bal tannaca i məkən ḏamtiwai nə tletiwai sai nə ma’ tlo Bulus.

¹⁵ Gaki nəgu kini nə mi’dlətl shilən dləmi mul’kina ki kəndədlom sə’ mbəlli kinti, kənə ki’ mbələn ngep gəs ki shilən was tən kini iye mi’ kuma ki dləli tən asən kən mi’ḏa tən tloti nə mbətwasi.

¹⁶ Nə yakən ki yelse ki Bulus kumi nəgu u i’ suge’ lukəndə mbalənisi idləmi Bulus.

¹⁷ Iki Bulus taki bal mulkina ki kəndə dlom gudəl nəm bi i’ usu, “Kan yakən gidənsi u ki təlāti ma’ mulkina; tinə shilən u nə tətl dləmi tu.”

¹⁸ I’ kanti it təlāti ma’mulkina, i’ usu, “Bulus, ki lu ki kəndən mbalən, shinəni takami’ yakən gidəsi u tēḏi tən gaki ulki dləmi ni’ ḏa.”

¹⁹ I mulkina ki kəndə dlom goppi yakan gidəsi i’ toh tēḏi, amalḡəni in gyemti, “Yaki lyamti ki’ dləmini?”

²⁰ I usu: Yahudawa sa kəndə i sə’ gyemki ki mbəlisi Bulus ma mi’dləl shilən akyau kənə sə’ gyemti ki zokini tən shilənwasi.

²¹ Amma bə ndəḡisiwai, gaki mbalan ginə ngətl kutl ləbi upsi siḃuttiti age’ ḏəlgən. Sa dlil bal ndəltannaca i səkən ḏamtiwai nə tletiwai sai nə sa tloti butti sēḏa katl ki ndəḡisi.”

²² I mul ki ndədlomi ḏəlli’ kəmu i’ za’ yakəngidənsi isi is zəga nə: “Bə’ dləmi mullən shilən u nə’ dləmi uwai.”

Is pal Bulus tya Kaisaliya

²³ I mulkina mbe bas mi’ kəndədlom was gudəli lob bi i’ ulsisu, “Gadlən mi’ kəndə dlom kutlt cen lob nə mi’ kəndə dlom mi’tə’ tən bətsi, kult ləbi ninngi, nə mi’ dlati nə zo kult cen lob sə’su Kaisaliya nə dom nətapsi ki gasi.

²⁴ Ngayi Bulus bətsi tətə’ tənki asulənti ma’ gobna ki Pelis.”

²⁵ I mulkina ki mi’ kəndə dlom lash lwabati kənə nəgu:

²⁶ Te’ma’ Kaldiwas Lisiyas, tu Ma’mulnalti, Gobna Pelis. Shilniti mul nalti.

²⁷ Mulgu Yahudawa si lyam tloti, amma yalə nə mi’ kəndə dlommini yakwacati, a kumi timul ḏəm ki pit a Loman kəni.

²⁸ Ami lyamti taman yakən laki singettida, ya mbəlti ma’ mi’dlətl shilənwasən ḏa.

²⁹ Yambi si ḏakətti tən shilən ki kushtiwəsən, amma bezen ləba u nə zitu atala ki kəndəti ko tlotwai.

³⁰ “Nakumi sa kəndi beze’ uləntintu, iki ya shini sə’talati maki. Ya ul mi’ pətliti nə shilən ni su sə’ dləm ulnə pəli u akina wagi.

31 Tən gaki nəgu imi' kəndə dlom kan Bulus ne'si a gasi is talati An-tipatlis.

32 Nə lucilu is za' mi'kəndə dlom mi'tottən bətsi sə'zəgane'ti, is paltya gelu dəmtwasan.

33 Nə mi'kəndə dlom mi'tottən bətsi mbəci Kaisaliya u, is bəl Gobna i lwabati is za' Bulus atoh wasi.

34 Nə gobna ya lwabatisi u, i' gyeem Bulus kibo age'lu u kənkida. Nə'kumi a Kilikiya u,

35 i' usu, "Anga'kiki kəm ən mi' pətl ki nə shilən sa mbə u." I gobna i bəl zhil sə', dləl Bulus a bidla ki Hilidus.

24

Sa təla Bulus akina də Bilatus si

1 Kal ki mutti nantam i bal ləba, Ananiyas, is su Kaisaliya nə mi'kinayen nə lauya mulshin Taltulus, is təla shilən ki Bulus akina də gobna.

2 Nə sul Bulus gibi u, i Taltulus mbəl shilən akina də Apilikus: "Mul nalti tu'maki mbalən mbi dəp kizoki mul mbunti, tu'ma' yellu loluwa' kən likən dəb ki mbalən inən da.

3 Ko a nəmi, mbalən inən si godeki ko a una.

4 Amma gaki ba dəmbəl ki, Ami ngepki nə zo' mbadlwa gu ga' kimi kəm tən ndo'ləs ulnə tən dləmiku.

5 "Mə mbi mulu mul ngaushilən kəni, mul mbəlt dlatl kəni adlom ki Yahudawa nə ko a u nə age' dəb ləba, kuma tikə mulkina ki dalika ki Nazalawa.

6 Hal ti lyap kon nə libi ki Lya; in gobti. Nə lati mbatl ki tən pəli' shilən tən zhillinən.

7 Amma mul kina Lisiyas kəm shiləni u i' mbə i' kanti də mami nədəlti.

8 In ka cetti nə gawagu, kən ma' bali tən mus ulnə mi dləmti təntu."

9 I na Yahudawa yen pə kal ki shilənisi, is ndəgi shiləni nəguda.

10 Nə gobnayı ndəgiti tə' shilən u, "I Bulus usu, amani hwon dimbəlli ka tle pəli' mbalən i shilən i. Nə hwol mbatl kən ta pal shilən ini.

11 Kimanini a ngəl muttu kult nə lob nə patl tai ini a Ulshelima də shilən nə Lya wai.

12 Mi' mbətl shilən i sa mbi də shot bi nə tlilt gatli lya nə mbalən age' libi ki Lya wai, nə age lu dopga ki Yahudawa nə age' gatli.

13 Sə'kən ma' dləmi'ki ulnə lakida is mbəllən da makuwai.

14 Amma a ndəgi, nə shitu u nəsi mbeti ki 'Dalika u, nə ami bətl Lya ki kolsi i nən da u, ami lati mbatl nə mus ulnə ki laci ge zhil ki Musa nə ge lwatbat ki mi' nje shinkən ki Lya u.

15 Ami la'ti mbatl nə Lya, kan u nə gi də La'ti mbadlu, nən tlətl mi'məshti, mi'zo'mbadli nə mi'besən mbadli.

16 Gaki nəgu, ko a nəmi ami dətł mbadli gaki bədəm ulkə dləmi ma' mbalən nə ma' Lya.

17 "Kal ki zati Ulshelima nə hwon ten ngulen, Ya paltya ta dətł mbalən inən, a bəlsi ulki toh ini nə ulki keli' Lya.

18 A mi ge' pəlti nəgu is mbi nə ki peshti age' libi ki Lya. Bə ami da ne' hwu' mbalən wai bə a tlili mbalən mbadlwai.

19 Amma Yahudawa yen da tye'ge' atl ki Asiya, ginə a mbuni asi ki a kina da'ka, si təlla shilən i ma'ki ən shilən won nisida tənken u.

20 Ko aza Mbaləni sə' dləb lati asən gibi u nəs mbi nə nali u, gasi u nə a dləl kina ki mi'dlətl shilən u,

21 Atən shilən nəmon kən katl na tləl yali a ami ki dlili akina da si, ya usu 'Gaki tlətl lya ki mi' məshti si pəlitən shilənda akina wakən a sətti.' "

22 Pilikus nə dəm niki timul ma'ləba a tən shitu u, i' dlətsi. I' usu, "In Lisiya mulkina a mbə u," "An poci'kin shiləni."

23 Ibbəl bal mul kəndə'dlom bəl zhil təl le Bulus, amma ibbəltti mbul ki təza' yelənsi wasi səmbə sə ngawi' wunnə ti lyamti u.

24 Kalkə ləb mutti i Pilikiya mbəna kəliwasi Dulisila, yakən Yahudiya. I' shin shin kən sə'mbəlli' Bulus i' gakk'i kəm tən la'ti mbatl nə Almasihu Yesu wasu.

25 Nə Bulus də dləb ulkə zoki, nə ngapti ga nə zə' batltu nədə bətu, I Pelikus kum bulti i' usu, "Nə guni apə

i! Kən ma'zə'ga. In a mbi mbulu an ta'ki ki bi."

²⁶ Gaki ti la'ti mbadli dəgon a Bulus bəlti ulpi, i lakida i' gob takinti bida ati shilən siti.

²⁷ Kalki hown lob, Bolkiyes pestas nje Pilikus. Pilikus ne gaki ngau holhuwla ma' Yahudawa i'za' Bulus age' lukəndən mbalən.

25

Bulus Təla Shilən kina də Kaisal

¹ Nə Pestus mbə'ci ge' atlwasu, Kal ki mutti maki i' za' Kaisaliya illə Ulshelima,

² Iki i bas ləbasi nə mi'kina ki Yahudawa is təla shilən ki Bulus ma'ti. Is bəl Pestus bi

³ tə' dəsli, səm mbəl Bulus a Ulshe-lima, amma is kəndi tə gen hwun tən shitu gaki sə' tloti.

⁴ Amma i Pestus ndəgi i' usu, "Bulus ki i dle Akaisaliya, ami nə gayini ami lyab ləti tyaka ge' muttuni.

⁵ Hwe tə na mi'kina wakən mbə ne' kəni, in a mbi mullisi nə lati asən gibi u as mbəl shilən wasi."

⁶ Pestus a ngətl mutti usəpsi ko kutl a tine'siwai, i lə Kaisaliya. Lucili i' totən kundən guntwasi, illaki səm mbəl Bulus a kina də'ka.

⁷ Nə Bulus tette' gibi u, I Yahudwa ginə mbə te' Ulshelima i is gadəl ti galgal. Asi mbətl shilən dimbəli tənti besni, gini sima bəs Mani wai u.

⁸ I Bulus dləli gawasi: i' usu "Amibo a lew nə zhil ki Yahudawa wai ko libi ki Lya ko Kaisallwai."

⁹ Pestus, ne gaki ngau hwol hwula ma' Yahudawa, i' ul Bulus su, kən ndə'ti ki'su Ulshelima səp pəli shilən a kina daka tən usi nəsi zi'ki gawa?"

¹⁰ I Bulus usu: "Nəgun u ki dləli ami də abidla shilən ki Kaisal, a ge'lu unə mbuni tə pəli shilən də u. A pəli Yahudawa ulən wai, ki gawagi ki mani nəgudə.

¹¹ In lati asən gibi i u atala tlotu, ai, a kən dləli məshwai. Amma in bal shilən nisi də tən ulnə si ngauti tən kən u wai u, to mul bətl Yahudawa ami dawai. Ya ngayi tə mbəl' shilən ini a kina də Kaisal!"

¹² Kalkə shilən ki Pestus ne' mi'dlədl shilən wasi, indəgi i' usu, "To ka ngayi tə tala shilən wa' kina də Kaisal. To ma' Kaisal kən ki'lə!"

Bulus akina ki Agalipa nə Banis

¹³ Nə tləp mutti tenngulen u, i Guu Agaliba nə Banis is mbə Kaisaliya gaki sə' uli Pestus dem.

¹⁴ Is ləm mutti tyaka dibəlu, iki i Pestus dləm shilən tən Bulus isə Guu. I' usu: "Mulən aki gunə Pelis za'ti ge'lu ki ndə mbalən.

¹⁵ Na lə Ulshelima u, i bas ləbasi nə kolsisi ki Yahudawa is mbəl shilən tənti, is usu ta poci' shilən.

¹⁶ "Amne ya ulsisu Lomawa aku də pəlt guwai, tə'zi mul lati asən gibi bətltwai, gaki təla' mulən də hwol tugwai, sai nəti nə mi'pəlti nə shilən sa mbə sa makina də pətl shilən, ammbi abmbun gawas tən shilən u nəs mbəli təntu.

¹⁷ Nəs mbə kummwasən u, a dəmbəl shiləni wai, citl ki lu ya totən kundən guntini ya bəl zhil səm mbəli mulisi.

¹⁸ Nə mi'ship shilən hilya u, a kum bezən shilən u nə a la'mbadli sən dləmti tən tuwai.

¹⁹ Sai hwu'shilən yen kən sə mbəlli tənti tən bətl Lya wasən, nə mulən kise Yesu, gunə məcū, amma i Bulus dləl katl tən ta məcūwai.

²⁰ Amine a hol kan unə ta bəl gəs ki shilən u də u i: Ya usu ko tən suti Ulshelima gaki sə' pəllit shilən swaka.

²¹ Amma i Bulus ngayi sə' dləl shilən wasi, i Augustas ya shilən nisi, iki ya bəl zhil sə' idlati sai gasi u nə a taki Kaisal ti u."

²² I Agilipa ul Pestus su, "Ami gayi ma ami lyap kup ulnə tə mulu dləmi u." I Pestus usu Akyeu kən kubti."

Bulus akina ki Agilipa

²³ Nə citl kəlu Agilipa nə Balniki is mbə age' naltwasən ki gunti is te'ge' kəs ki dləl shilən ne' mi'kina ki dlati nə bas mbalən kige' gatli. I Pestus, bəlsi zhil sən mbəl Bulus.

²⁴ I Pestus usu, "Guu Agilipa, nə mus mbalən i nə ne' mini u, kən də ye' muluwa gunə Yahudawa mbəl shilən was a Ulshelima nə a ki a

Kiasaliya, asi matlitti ambuni tēzati tē dēm tən diwai.

²⁵ A yen ulnə' pəli i a kəmməsh tuwai, tun nə ti nə gawas kən tē ngauyi sə' palshiləni akina ki Augus-tas, ya usu an takkitki tiswai.

²⁶ Amma ulən nida gunə ta laci mul ban ini gawa suwai. Tən gaki nəgu ambəlti kina wakən də, nə akina də'ka Guu Aglipa, ko gaki kal ki gyepti an ammbi ulnə talaci u.

²⁷ Tən yati ini, ndokkəkkəni tətə' mul ki kəndi bənə mbitti nə ulnə' pəli uwai."

26

Bulus Dləli Gawasi Akina ki Aglibas

¹ Iki i Aglipa ul Bulus su, "A ndəgi ki'shiləni a'dləli gawagi." I Bulus ta'toh lya I'gob shilən I'usu:

² "A mbi zo' asən i Guu Aglipa, nə dəmniki akina də'ka ta dləli ta shilən asəti u tən mus ship shilən u nə Yahudawa pəli u,

³ Nə dēm niki Ki mul ma' ləbani ge'dəb ki Yahudawa u nə shilən wasən u. Ami ngepki ki' ga'ki kəm nə ngaptibi.

⁴ "Mus mbalən ki Yahudawa səman dəmtini a də ya'ni, tun tlə tini age atlini, nə a Ulshelima.

⁵ Səman nənini tun tede ən sən dləb ulnəs mani tənken u, Səmani ami mul bətl dəlika mul ndəl tuni ge' bətl Lya inən, a pələn dəpkə mul palisa.

⁶ Nəguni tən gaki la'tti mbadlə tən dləlliti u nə Lya pəli mi'zə' mi'zəm mini u i lakida ami ki dləli tē pəli shilən də asəti.

⁷ Guki dləlliti ki bi inən kutl nə lop ginə də la'ti mbatl nə bətl Lya gasi nə dləncin si la'ti mbadli sən njikən twasi. Guu Aglipa, gaki la'ti mbaldlu Yahudwa də pəltən nə shilən də.

⁸ Yalaki də tən yenti wakən Lya kən ma'tlil mi'məshtwaiya?

⁹ "Tedi ammi gayi ni ya yeni kənə mbunni tapəl ləba iye' ki kon nəshin ki Yesu mul nazalat.

¹⁰ Nəgu apəli a Ulshelima. Tən ndə'ti ki bas ləbasi ala' mbalən

mi'bətl Yesu kal dimbəli age'lu kəndə' mbalən, hal bal tlwassi u, ami pə' kal ki nəgu.

¹¹ Cin dibəli atle bətl lu dobga ki Yahudawa a ami pəlissi ngashti, ami la'tisi sən nge Lya. Gaki kub dutug-wasən, a ami bətlisi kali hal tyage' atlen a ami pəli'si ngashti.

¹² "Age' nəguni, ami lə' Dimaskus nə ndə'ti ki bas ləbasi nə shinkən wasən.

¹³ Adlocin, Guu Aglipa, ami tən shitu nəgu, yayen chilti sul lya, ngətl chin, nə chilti, də chitl a malgən ini ne' elsəni dutini.

¹⁴ Musi nən in nda atli, yakum yalon də ussu nəbi ki Alamai, 'shaulu, shaulu, Yaki pəlitən besən ləbada? Bəna ki də katl nəki nge tən u.'

¹⁵ "Ya usu ki okəni, mul nalti?" I mul ban usu. "Amiki Yesu, gunə ki pəlitən ngashtu,'

¹⁶ Hilya ki' dləl tən Asən wagi. A mbən ma'ku ki'dəm mul kyautən i dani, a' dləm ulnə' eni tənken u də, nə ulnə ta dləmi' a kina ki u.

¹⁷ An pəkətl ki dəge' mbalən wagi nə ginə bə Yahudawa wai u, ginə tashin ki swa ma si u.

¹⁸ Gaki ki' bulisi dwadən, səppete dəge' dēmshal, as paltya' tən chilti, as pə'dəge' gukki shedan as pəltən guk ki Lya, nənəgu nən pacisi besən ləba wasən də sən dēm ne' mus nəginə peshsi u, tən gaki sa la'mbatl nə ami i.'

¹⁹ "Gaki nəgu, Guu Aglipa, a nge ndə'ti nə tlu'tu nə pe'sul lya uwai.

²⁰ A Damascu a pisi shilən ki Lya pa, nə a Ulshelima nə mus alt ki Yahudiya, a pa ya pəli mi'ginə bə Yahudawa wai u, shilən ki Lya sə'za'pətl bezən ləbawasən sə' palte' ma' Lya aspəl kyautən u nə mbo'totin patl te ma' Lya wasən u.

²¹ Gaki nəgu Yahudawa goppən də a ge'libi ki Lya is ngayi sə'tloda.

²² Amma i Lya dələni hal i mbəl nəguni; i laki də ami dləmi' mbalən shilən ki Lya bazi nə mil a ami dləb ulnə bə a shoti nə mi'nje'shinkən ki Lya nə Musa dləmi nən ndatu.

²³ Sə usu Almasihu nən tle' bəna ti hilya də ge'mi'məshti pa, atl dləmi

Yahudawa cilti ki pe'ti nə ginə bə Yahudawa wai u."

²⁴ Bulus age' shilən kən ngu, i Pestus tləl yali nə ndəlti i ultisu! "Ki Bulus ga a gəliki, "Pətl lashtiwa' eye u də gəlli'ga."

²⁵ Amma i Bulus usu. "Məl'nalti Pestus," Ga a gəliwai, "Balini ami dləmti nə mbatl nəm."

²⁶ Guu Aglipa amma' shilən nəki nə mbatl nəm. A mani ka zi mus usi nə dwadə, pəlin dli ki hwundəliwai.

²⁷ Guu Agilipa, ka ndə' ni nəmi' nje shinkən ki Lyawa? Amani ka ndəgi."

²⁸ I Agilipa ul Bulus su, "Kən də yenti ge' yakən cin u kən la'təni adəm Kilista ya?"

²⁹ I Bulus usu, "Ko ge' yakən cin, koge' pya'si, ami shilən nə Lya bə ki nəmwai nə mus ginə də gakti kəm asəti u, sən dəmti kənə ami, kidai bannə zhim domu."

³⁰ I Guu hilya, nə mul kina Pestus nə Balniki, nə ginə ki dəmi ne'tu.

³¹ Kalkə za'ti kəb swasən, is pal shilən ne'elsəni, "Mulgu tapəl ulnə tə mbalən tloti ko kəndə'twai.

³² Agilipa ul Pestus su, "Tə gaki tə bəwlən shilən u kina ma' Kaisal lwai u, a ndali tə za' mulu."

27

Bulus te ge' Kundələn ki Mal is su Loma

¹ Nə kəndi də hilya də su' Italiya ge' kundələn ki malū, is ta' Bulus a toh də bal mul kəndə' dlom ne' na mi' ginə ge' kəs kəndə' mbalən u, mulshin Yuliyas, nəm age' mi' kəndə' dlom ki domga ki Augusta.

² Nən te ge' kundələn te' Adalamatiya mul lyap su'ge' gatlen a malgən Asiya u, in gob ləti, a Alistalkus mul Tasolonika won ki atl ki Makidoniya, tine' mi.

³ Nə lucilu in mbəci a Sidom. Yuliyas ne ippəli Bulus ulki zoki, is za'ti təs su ma yelənsi wasi gaki sə' dəlti də.

⁴ Nən tlə aki age' kundəllən ki mallu gaki ki etəl tlətl tetən kina inən, in gandəl tu kal calgatl ki Kublus.

⁵ Nən pedə ge bal mallu nə nja nə atl ki Kilikiya nəki Bampiliya u, in mbə'ci Mila a ge' atl ki Likiya.

⁶ Bal mul kəndə' dlom mbi kundələn ki Iskandaliya mul lə' ge' altki Italiya, illa'mi a gibi.

⁷ In ləm mutti ami ləti' ten ten, nə ngeskən mə mbəci nja nə Kinidas. Nə bə yetəl a zamiwai u, in gandəli akal calgatl ki Kalita nja nə Salmoni.

⁸ Nə nges kən mə bəw nja nə bəgasi in mbəci ge' lu u nə də mbeti hwi' ki zoki, nja nə gatlt ki Lisiya.

⁹ Nə dəmniki lətisi a dlewtwai u, ləti sima i' dəm ulki ci' banti, cinkə ngaptibima a bəwyi, i Bulus dəlisi kəm,

¹⁰ I' ulsisu, "Ami yenti lətinən u nən dəmti ulki ki ci' bulti, bə hwotl ləba nə kundələn ki malu katlwai, nə dli inən ma."

¹¹ Amma bal mul ki ndə'dlom a ndə' nə ulnə Bulus dləmi u wai, tə gətli nə kub shilən ki mul kundələni nə mul dətl kundələn u.

¹² Nə dəm niki lu hwuntu a mbuni kundələn i' sə' ci watlən agimbi wai u, mbalən dibəli is mbəl shilən sə'tlə dəki, kowongi si ngashti bi mbəci tya Ponokiya sə'dəm tya ka. Age' lu hwi ki calgalt ki Kalita, gunə dəya' bəgasi ki alewa nə kudu u.

Bundələn a dləka

¹³ Nə yetəlu gop hotti te'di ten ten u, tən lati mbadl ki mbalənisi sambi ulnə si lyamti u i; is dəl kundələn ki mali nə kali nə zhim dom is bəli tya malgən calgalt ki Kalita nja nə bigasi.

¹⁴ Aləm dəmtwai, i bal etəl tlətoh ge' calgatli gunə də mbeti ki Yulokilidon.

¹⁵ Nə etəl li' ku ndəllən ki malisi u, hal taman nga'ti etəli ndan wai, in zaki katl i etəlli si go' jakənmi.

¹⁶ Nən bəli kal yakən calgatlon u mulshin Kauda, lu unə etəl bosfa u, nəngeskən mi dləl ya kən kundəlləni.

¹⁷ Is sul yakən kundəllənni swa ge' bali u, si kupbanti is kə'kəndə zhim is gandəl bal kundəlləni də, gaki bə suge tisən ki bəgasi ki Siltis mul səga' mus ləba, iki is shit luluti ki tən kəndəllənnisikə tən gaki tə yetəl jakən kundəlləni sidfa.

18 Gaki bundələn mul ndəlti də kundələnni eye', nə citlkəlu i mi' ndətl kundələn gop utti kaya taka swage'mal.

19 Nə mutti maki nə toh wasan kən sədla' ul kyautən ki kundələn taka.

20 Mutti di bəli mayen cin nə cadləllwai, sai bal yetələn kən də li'ti mi, in pe'kəl mbadl ki pe'ti.

21 Nə dəm niki aləm mutti ba dāp ulki dāmi, i Bulus hilya gal adlom dā si i'usu: "Mbalən, tē'ka kumən shilən i u tən bə zakən calgatl ki Kalita wai u, dā kə'kən ndati ge' ulkə ci' bultuwai nə hwol ləba u wai.

22 Ammi ndəllən mbadli, gaki nəgu mullən gudəl nəm kən gətl age' kini wai, sai dai tē hwol ku ndələn.

23 Age' gaski hwudī mul shikən ki Lya shilən nə ami. Ami zheli ki Lya kəni, ti ami pəlitti bəna. I' shin mul shinkə wassudi tēm mbə makəni.

24 I usu, 'Bə'kum bantwai Bulus. Kən dləlti kina də Kaisal, i ngu Lya a kumki ta ndəgi mus yelənsi lətwagi sən pe'ti.'

25 Gaki nəgu ndəllən mbadlwakən, kini mbalən, a la' mbatl nə Lya tən ussu, kan u nəs dləmi u, nəgu tē pəldli.

26 Amma nə ngeti etəl nən la'timin tya tən bəgasi."

27 Age' gas ki mutti kutl nə upsi asi dətl mi age' dləka ki Adaliya, abal gasi mi'dətl kundələn siyenti mē bal nja nə bəgasi i.

28 Is cimbəl lolu' ki mali is mbi asan kutl cen nəm nə kutl ləbi lop. Nən lə kina ten ngulen u is cimbəli dādānu is mbi lolu tisi asan kutl ləbi nətapsi.

29 Gaki kitəli' li'ti zənga, is la' dom gudəl upsi ki kal kundələn, is shilən nə Lya tē lu dlewti də cilti.

30 Mi'dətl kundələn is ngau kitəl də ge' kundələn, hal sashi' yakən kundələn age' mali, gaki tē yen dli kənə sē shit dom ki bikina ki kundələn ni is za'si.

31 I Bulus ul bal mul kəndə dlom ki Loma su nə mi'kəndə dlom, in mbalən i adləl ge' kundələn uwai u, ka mbə'cini ki' pe' twai."

32 I mi'kəndə dlomi is bəbatl zhim ki tən yakən kundələn is za'

kundələn i mal kami.

33 Nə lu bal nja tē cilu. I Bulus ulsisu sən na'dam ulən, "A sətī mutti kutl nə upsi ngu, aki dāp ki butti, bə ka dāmən ulən wai."

34 Gaki nəgu ami shetl kini ki'dāmini, gaki dliwakən, gaki nəgu mulən gudəl nəm medlən ki gawakən kən gəltwai.

35 Nətl dləmi nəgu u, i' kan biledi i' shilən nə Lya akina wasan, i' chali it gop dāmti.

36 Musswasən is kum ndəlti, sima is dām ulki dāmi.

37 Musi nən age' kundələn mi kutl cen lop nə kutl ləbi ningi nə mē'ka ni.

38 Nəs dāmi nə kəmsi u, is gop bosi' kundələn di bətl taka, is gop utti alkama swa ge' mali.

39 Nəlucilu, saman atlu nəsi ləbi uwai, amma is yen luwon multisən is kəndə shilən is ussu in mul pəkkən u as tēla kundələn atən tiseni.

40 Is bəbatl zhim domi taka is zaki age' mali, age' cini a si tēngəl ul jakkə kundələn, is tləl lulut ki tən kina ki kundələn tən kina yetəl. Is nga bigasi tya.

41 Amma nəm mbəci gelu unə dləka pəl dandle u, is jakən kundələn i gami tē'ge' tisen, hal kundələn taman utti nuwai i kal kundələn kan tatlti gaki tlitti ki bəs ki mal.

42 Amma mi'kəndə dlomi lyami sət'lwā mi' ginə ge'lu kəndə mbalən i, bās pe' ge' mali as kitəli.

43 Amma nə bal mul kəndə dlom ki Loma lyami tē pekəl Bulus su, in nge. I' balsi zhil i' ulsisu mulnə man malu as ndaswa ge' malu as lə tən bigasi,

44 Gen ne is to'tən ancīn ki kundələn genne tən use ki kundələnisi. Nənəgu is mbəci lau.

28

Bulus tən Bigasi ki Malta

1 Kal ki ma pe'ti nən in kumi shin ki dāni i ki Malta.

2 Mbalən ki ləbi is pəlīmi ulkə zoki is njemi mus, is hwotimi utu gaki mal də mbəti a etətl kən ngu.

3 Bulus dwam ancīn tē'di ti utti utu ngu, i uci won pe'todi nən kum utu i' gobpi Bulus toh.

⁴ Nə mbalən ki ləbi yen uci a sənkelī Bulus toh u, is ul elsənīsu, “Mulu mul tlo' mbalən kəni; ko nə' ta pe' ki bal malu, ngonənagu ngashtwas də bətlī kali sai nə ta məci.”

⁵ Amma I Bulus dladla'toh wasi idldla'uci i swa utu amma ulən a mbitwai.

⁶ Mbalən ni də yenti ləbi nən kətti ko anda amməci, amma kalkə ləb dəmti nəbə sa yen ulən a mbitwai u, is shilən dādanu is usu ti lya won kəni.

⁷ Nja nə Ləbi, lu ki mul kina ki dani i, mul shin Pubilus. Ti njemi a libi dākka, i' shimmi ge' nalti hal mutti maki.

⁸ Mulzə' Babiliyas tə ki muđi atli ti gonti. I Bulus su mati, i' shilən nə Lya i' zi' toh ga i muli ndokki.

⁹ Nə nda nəgu u, i mus ginə də gonti kitən də ni, is gop mbəti asi mbi' ndo'ti.

¹⁰ Is nalmi tən shitu dimbəli; nətən tlə ge' kundələn ki malu, is domimi mus ulnə mi lyamti u.

Bulus Mbəkəci a Loma

¹¹ Kal ki limaki in tlə ge' kundələn ki mali ki Iskandaliya, gunə ci watlən atən dani u. A pəli' lwadi kənə ngugəs ki lyayen.

¹² Nəm mbəci silakusu in mu'maki aləbi.

¹³ Nən za'ləbə u in gandəli mingu sai a Lhegium. Nəm muđu, i etəl tləte'kudu Nə lucilu in mbə'ci a pute-oli.

¹⁴ A kikən məma ne'elsəni mi'bəlti, is ngyemmi tən pəl mutti ningi ne'si. Nənəgu immbəci Loma.

¹⁵ Nə elsəni inən mi' bəlti ki Lom kum mbətinən u, is mbə sə ullimi dēm hal Age'lu dobga ki Abiyus, gu nə si mbetti ki maciya maki. Nə Bulus ma ne'mbalə ni u, i'gode Lya i ndətl mbiti.

¹⁶ Nən tye Loma u, i ndəgi Bulus tə'dəm tən gawasi nə mul kəndə'dlom mul buttiti u.

Bulus də Dləp Shilən ki Lya a Lom a də Buttiti

¹⁷ Kalkə mutti maki, i Bulus taki bas mi' kina ki Yahudawa bi. Nəs domga u, I Bulus ulsisu: “Yelsəni ini, ko nəbə aleu wi mbalən inən

mbadlwai u, ko pətl gokkə mi'zə'mini, ngonə nəgu is goppəni a Ulshelima is bəl ami ki kəndi a toh də Lomawa.

¹⁸ Nəs ngyemən u si' lyamti sə za kəni, gaki a pəl bezən ulnə təla tlotu wai.

¹⁹ Nə Yahudawa nge' ndətu, i dəmi hwel ta təla shilən u a kina də Kaisal. Gaki mbalən i kən ta təla shiləni dāwai.

²⁰ I laki ya lyam shilən ne ki də, gaki zə' mbatl ki Isla ilawa i ami ki ki kəndi nə zhim dom də.”

²¹ Is ndəgiti, “Mibo ma mbi lwabbaton ma' Yahudawa gawagwai, mulən a mbəl shilən wa' gi ge elsəni inən wai, ko idləm besən shilən won tən kwai.

²² Amma mi lyamti tən kum shilən a bi wagi, mə mani mbalən hu a una si dləb bezən shilən tən pyal kushti kəlagatu.”

²³ Nəs zə cin ki ma' ne' Bulus, sə' en Bulus age' cin u nəś dləlli u, Is mbə nə mbalən dibəli age' lu unə tidə nə dəmtu. I' pallisi shilən daga nə kyau hal a su'ti, ati dləmissi shilən atən gu' ki Lya, ati lyap shetlsi tə ndəlsi te' ma' Yesu tən shitu zhil ki Musa nə lwabat ki mi'nje' shin kən ki Lya.

²⁴ Gen is ndə nə shilən wasi gen ne is nge'ndətti.

²⁵ Nəs nge ndətti nə elsəni daddasi u, nəś bəlkə sə'za' ləbi u i Bulus dləmisi shilən nəm i'usu, “Ase yal ki mbatl ki Lya a dləm bali, nə' dləmi mi'zə'mi zə'kini tu'bi də Ishaya mul nje'shinkən ki Lya də usu,

²⁶ “ ‘Ləma' mbalən i ki' usu, “Kən kumtini amma kəkən mantini wai; kən yentini amma kəkən mantini wai.”

²⁷ Gaki mbatl ki mbalən i a ndəndəli, sa cak kəmwə sən i sa idla dwadən wasən i. Gaki bas yenī nə dwadən wasən as kumi nə kəmmwasən. Gaki səp mani nə' mbadlwəsən as palte' makəni a ndokəlsi.”

²⁸ “To manin ca, Lya shinkən ki pekətl mbalən, hal ginə bə Yahudawa wai u, sikuma sən ga'ti kəm!”

²⁹ (Nədləmi nəgu u, i Yahuawa hilya is gob shotibi ne' elsəni.)

³⁰ Hal hwon lop a Bulus ki dāmi
age' libi ki batlti, ti nje'mus ginə mbə
ma'ti sə' entu.

³¹ A ti dləb shilən ki te' ge' gugkə
Lya ati kulci' mbələn ləba ki mulban
Yesu Almasihu nə ndətl ki mbadli
bənə bultwai!

YAKUBU

Shinniti

¹ Tu'ma' Yakubu, zheli ki Lya, nā mulban Yesu Almasihu, swamak gās kē kutl nā lopi ginā dla'ga tən dāp lāba u. shinni' mulnalti.

La'ti mbadli nā Shindətl ga

² Yelsəni ini, ən undi' bəna kē shoti a mbi kini u a' pəllin hwol tugi,

³ Kē manini cimbitl la'ti mbadl-wakən u, nən dā zə' ngashtibi.

⁴ Ikē ngashtibi nən njikə' kyautən wasi, nən la'ti a' dām mul nalti nā ngaptiga, i la'ti bē kəkən hwotl ullən wai.

⁵ In gonwakən a hwol ma'ulən u, an ngyem Lya, mul bəlti nā toh kē zoki, bənə la'ti biwai, Lya nən bəltti.

⁶ Amma an gyemi nā la'ti mbadli, bənə cetl mbadlwai, gaki mul cetl mbadli kənə lakumi kəge' balmal kən sida, ginə etəl dā katti u, a dā jakənti

⁷ Bē undi mulu la'mbadli tən mbi' ulən ama mulban wai.

⁸ Gaki timul mbatl lob kəni, tida zəm mbatlwas nəmmwai age' lu mus kyautən waswai.

Ulkətoh nā Bəna

⁹ Mul shindətl ga təppə bulmən nā nal twasi.

¹⁰ mul usən təmpətl bulmən nəshindətl gawasi, ama təm pa'ti kənə buzhome.

¹¹ In cin a celga nā mattwasu, me nən kokənti, a buzhewas lwaki a mbuntwas gəli. nəgu təmul usən gəli ge' dlom kē təleti nā palliti wasi.

Bəna nā Cibəlti

¹² Albalka tən mul ngacci' cimbətl bi, inta ngash bi ge' cimbəltu, tən mbi' ul kəndə ga kē Gu kē mbidli, gunə mulban pəli mi' lyapti ndətu.

¹³ In ka mbi cimbil tu, bē' usu "Lya kən dā cimbitl ki wai." Gaki Lya dā cimbitl mulən nā bezən lāba wai, kən pəti a cimbələn Lya nā bezən wai;

¹⁴ Amma in mulən ambi gawas ge' cimbiltu lawaskən shelti, a tle gawasi.

¹⁵ Bezən lyap lāba in apəl tugu, nən zə' byas lāba. in byas lāba analu nən mbətl məshti.

¹⁶ Bəs gəl kini waica, mil yelsəni ini mudli nā mwani.

¹⁷ Mus mbuni bəlti ki njə'ni, sul lya kən dā pe'ti, mul mbə'sum ma' Mulban kē cilti, gunə bē dā shottwai u kənə gwasən mul sha'ti.

¹⁸ I' oli təp bələn min zəti tu'ma shilən ki bali, gaki tən dāmni kənə nyoh ki kina kē mus halitta wasi

Kub Shilən nā pəlti

¹⁹ Mil yelsəni ini mudli nā mwani, manəngu: dleuwonkin dā ga'ti kəm, bē dlewon kin dā shilən ko dā leutl mbadli wai,

²⁰ gaki leukə mbatl ki yakən mbalən dā tala'ti dā pətl kyautən ki zoki ki Lya wai.

²¹ Gaki nəgu, a' lakən mus kyautən ki bezən lāba taka nā ngyem mbiti ki mbalən, shilən u nā dlilli ge' mbadl-wakən u, ndə'ni nā nali ge' shindətl ga, gaki tinə ndətl kē pekkətl dli-wakən.

²² Dəmni mi' petl shiləni, bəmi' kumti katlwai, aki shatl gawakən wai.

²³ gaki mus mulnə mul kup shiləni katlu, bē mul pəltiwai u, kənə mul nā dā yak kinawas age' boka u ni.

²⁴ gaki tən yak kinawasi azzəga, aləbi aləbi am musni nā tetwasi.

²⁵ Amma mus mul nā dā ya' njikə'kə zhil ki mbi' ga u, inngash bi tənki u, tadəm mul kumtikatl ammus niwai, addəm mul pəlti nā bəltti, gu səppəli' albalka age'ulnə ti pəlti u.

²⁶ In mulən dā patl gawasi ti mul bətl Lya kən u, amma bē ta ngab biwaswai u, iki bətl Lya wasu bali wai.

²⁷ Bətl Lya ki zoki gunə bē bezən ulən dā gibi wai u, akina dā Lya bwas-inən', iki kizi gulsi mudli, nā' milu nā bē mi' zəssi dawai u, dwadən ge' bəna wasən u, a' pekkəl gawa'taka dəge' bezən lāba ki dāp lāba.

2

Matti tange' elsani

¹ Yelsani ini mudli nə mwani, mi' la'ti mbatl tən Yesu Almasihu mul nalti, bə' shimən otl elsani ge' mbadlwakən wai.

² In mul ulkə shimi toh kə zinaliya nə lu' ləgəl kə zokki a mbə ge'lu dobga wakən u, i mul nə bə ulən niddawai u a tete' kə dlili nə keci lu'ləgəlu.

³ In ka ngətlin nə natl mul la'ti zo' lu'ləgəlu, i' ulən tisu, "Kundən kəngu kə zoki gawagi," Amma i' ulən mul nə bə ulən niddawai usu, "dlil tyaka" ko "kuma dəm atli a kina daka,"

⁴ Ase bə otl elsani ge' dlomwa kən nə dambətl kə ngashti age' dlomwakən wai wa?

⁵ Kumini yelsani ini mudli nə mwani: Ase, Lya wolən mi' ləshi ulən kə dəp ləba səddəm mi' usən ge' la'ti mbadlwaiya? si kə mi' mbi' gu' kə Lya nə pəl dləti tən ginə də lyapti uwai ya?

⁶ Amma ki mbətl mi'gini bə ulən nisi dawai u. Ase, mi'usəni də mbitl kini waiwa? sidə dətl kin twakina də mi'pətl shilən waiwa?

⁷ Si də dləb shilən kə kabbi tən shin mul naltu nə də mbekkin nə nali uwai wa?

⁸ In ka shindələn ga tən kushti kə gu' kə Lya u gunə ge' shilən kə Lya kə laci u də usu, "lyam else dəm twagi kənə gawagi," ka pəlin kə zokki i.

⁹ Amma in ka pələn lyab ga ge' dlomwakən u, ka pələn bezən ləba u ngu, tən kushti kə Musa ka dəmni mi' cetl zhili.

¹⁰ Amma mus mul nə də katli' zhil kə Musa u, amma it cel gudəl nəmu, to mus ta cel zhilu balu.

¹¹ To ti u nə' usu, "Bə pəl kontwai u" Ti usu dāda nu, "Bə tlo mbalən wai." To, in kapəl kontwai u, amma i' tlo mbalən u, to, ka dəm mul cetl zhilu balu.

¹² Gaki nəgu, shilən wakən nə kyautən wakən tə dəm kə mi' ginə nən pəlissi shilən kə zhil kə mbi' ga.

¹³ Amma gas pətl shilən Lya kən zə' gontwai ma' mulnə bə dā zə' gontwai

u. Amma zə' gonti nən də tle' ga kə zə' batlti.

La'ti mbadli Bə nə Kyautən kən wai u Use Kəni

¹⁴ Kini yelsani ini, ya kə mbuntwasi tə yakən mbalən usu la'ti mbatl nidda, bə kyautən was dawai u? anya, la'ti mbadlwasu nən pekkətl ti wa?

¹⁵ Cibəlti, in yelsani mudli ko mwani, si dəmti bə lulut nisi dawai u, hu anəmi bə ulkə dāmi dā kəpsiwai.

¹⁶ In gon wakən a ulsisu, "To, mbəkəcin swaca, tə Lya bəlkin ulkə dāmi nə ulkə tle, nə ulkə laki" Bəka bələnsi ulənwai u, mbuntwas nuna?

¹⁷ Nəgu dā la'ti mbadli nəm nə gwasi, bənə kyautən waswai u məcini.

¹⁸ Amma mulən nən usu" ai, kibo la'ti mbatl ni' dā, ami ne bə sai kyautən." To, mboki toh tən la'ti mbadlwagu, bə nə kyautən wai u, ami ne a mboki' toh tən kyautən, yenti kə dwadən kə la'ti mbadli.

¹⁹ Ka ndəgi Lya bə nəm kəma? A mbuni! to mi' gatl ma sa la' mbatl nəti i, amma hal si nepti kə dli nə banti.

²⁰ Ki mul ləshi ma' ulən! ko kəndə lyamti hal nəguni ki' mani la'ti mbadli bə nə kyautən kən wai u, use kəma?

²¹ Cin u nə bwasi nən Ablahim ta' yakuwas Ishiyaku tən lu kyetl ulnə də mbilli' Lya u, ashe gaki kyautən waskən manti ti mul zo' mbatl kən waiya?

²² Ka yeni la'ti mbadlwas də lə' ne' kyautən wasi, kuma la'ti mbadwas a njikən tu' ma' kyautən wasi.

²³ I njikən shilən kə Lya nə usu, "Iblahim a la' mbatl nə Lya i, la'ti mbadlwasu i bıldli mbatl kə zokini ma'ti," I mbekki yelən ki Lya.

²⁴ To ka yenini, Lya də pekkətl yakən mbalən gaki kyautən wasi, bə gaki la'ti mbadlwas nəmwai.

²⁵ Gaki nəgu Lahab mul pən ne' mwani mbi pe'ti gaki kyautən wa swaya? nən nje mi' shinkən i u, ippekkəlsi tu' tən shitu won.

²⁶ Kənə kan unə dli ɗa bə lu shu'ti nidda wai u hwunini, nəguma la'ti mbadli bənə kyautən wai u hwunini.

3

ləga mul kon nə shila

¹ Kini yelsəni ini, bə dāmni kumwakən mi'kulci' mbalən wai, gaki manti wakən kəni, mi mi'kulci' mbalən nən pəlīmmi shilən nə bəna iye.

² Gaki musinən mini mi'lwetini dibəli, in yakən mbalən ɗa dləb use ge' shilən wa swai u, to muli kə njə'ni tida, tən ma'ngapti mus kutlakən ki dli wasi.

³ Cibəlti ngu, in a shimi bəs ul kəndə bi u gaki tə' kumimi bi ɗani, nənəgu mən ma'bəlti nəti mus lu u nəmi lyamti u.

⁴ Nə yanən kundələn kə mal, ko nə si bazi u ndətl kə yetəl ɗə jakə'si, mus nənəgu nə yakən domkən mul dəlti ɗə gandətl ti mus lu u nə tin ngaki ɗa u.

⁵ Nə gu ləga ma ɗa, tigu yakən ulən kəni, sai bas la'tibi! yanən kan unə yakən masɗi ɗə lakik bal dəlgən utu u.

⁶ Ləga ma utu ca! Age' mus ku tlakən kə dli inən, ləga tikə gəskə bezən ləba ti kon nə mus dli, mul hotti mbadli atlit, tine libi kə utu ɗə hottiti.

⁷ Yakən mbalən nən ma' tlegga kə mus ləba kə dəlgən nəkə ban, nəkə ge' mali nə yadli nə mi' dətl tugi.

⁸ Amma yakən mbalən kən ma' tlegga ki ləga wai, ngashti ni gunə bəkən ma' dlətl ti wai u, kə nji'ni ɗa nə igən kə tloti.

⁹ Nə nali mi natl mul ban nə bwasi nən, nə nali mi byatl mbalən ginə pəlsi ge' te'kə Lya u.

¹⁰ Nə bi nəm kən ɗə natlti, nə byalti ɗaɗanu, yelsini ini, ai, gu a mbun-wai!

¹¹ Ko shu mal nəm nən ma' bətl mal mul təmtə, nə mal mul kukkudu ya?

¹² Mil yelsini ini, pəkkə ka nəm ma' utti mil kə zaitu ya? ko pəkkə innabi nəm ma' zəm mil kə ka ya? Tu' nəgu shu mal mul bətl mal kə kukkudu kən bətl mal təmiwai.

manti kə bali

¹³ Mul manti nuna nə mul kal ləba laplap a ge' kini? An mbo' tohtənki tuma zo'dəm twasi, nə kyautən kə zoki gunə ti pəlti nə shindətl ga gunə ɗə pe'ti ge' ma' ulən u.

¹⁴ Amma in bezən nget mbalən nikin ɗa nə lyap ga u age' mbadl-wakən u, bə'pən bulmən nə nə guwai, aki nget baliwai.

¹⁵ Undi manti gu sul lya kən ɗə ndassudwai kə dəp ləbani, kə lyap mbatl kəni kə shedan.

¹⁶ mus ge'lu unə nget ɗa nə lyap ga u, aləbi dlati nə mus bezən ləba ma ɗa.

¹⁷ Amma manti kə sul lya u, kə kina kə zokini, mul shindətl ga kəni, mul natl kə ga kən wai, mul zo' mbadli, mul lyap dəb kə zoki, alhelini, mul zo' mbadli mul bi nəm, mul pətl bali, mul nə bə ɗa wotl mbalən wai u.

¹⁸ Undi mutti kə mbadli gunə u mi' bwasti dlati ɗə watlti u, i mbətl zo' mbadli.

4

Pətl Yelən nə dəp ləba

¹ Yakən ɗə mbətl nge' elsəni nə dlati a ge' dlomwakən? ase, bə lyap ləba hukkən ɗə latikin ɗə dlan nə yelsəni ambadwakən wai ya?

² Kən lyap ləba a' hwolini, a'tlo mbalən. kən lyap ləba, bə kəkkən mbitini wai, a' tliłən dlati. Ki hwol-tini gaki ki ɗa shilən nə Lya wai kəni.

³ Kən shilənti nə Lya a' hwolini, gaki ki nə bezən mbatl kən ki pəlini, gaki ki konni nə nali tən kup təp kə gawakən.

⁴ Kini mi' ləshi zo'mbadli! Ki manini yelən nə dəp ləba ngel Lya kən waiya? gaki nəgu, mus mulnə ɗə lyap pətl yelən nə dəp ləba u, ta pal gawas mul ngel lya u ngu.

⁵ Kin nə yentini tən swi kən shilən kə Lya usu, "Yal kə mbatl kə Lya gunə Lya shimi ge' mini u nən ɗə mbuttini iye ya?"

⁶ Amma ti bətl min alheli dibəli. I laki ɗa shilən kə Lya usu: "Lya

də nge'mi'natl kə ga, amma ti pəli 'mi'shindətl ga alheli."

⁷ Gaki nəgu takkən gawakən ma'Lya, a'nge ləba kə shedan, ti kuma tən kitəlli'kini.

⁸ Sha'ni ma'Lya tima tən sha'ti makini. Dəmni nə mbatl kə zokki, kini mi'bezən mbadli, wokələn mbadlwakən taka, kini mi'mbatl lop.

⁹ Pələn du mbadli, kulni, pələn lu. hwe tə getltwakən pal kulu, hwol tuggwakən təpal du mbadli.

¹⁰ Shindələn gawakən ma'mulban, tima tən natl kini.

Bə'zi yelse kapbi wai

¹¹ Kini mil yesəni ini, bə'byalən yelsəni wai. Gaki ko wokən byal yelse wasi mul bəlti, ko mul nə a zi yelse was kapbi u, ta byal pətl shilən u balu, ta zi'kapbi u ngu. In ka zi pətl shilən kapbi u, ki mul bitl tiwai, ki mul zitti kapbi ni.

¹² Mul bətl shilən nəm kəni, tikə mul pətl ti, tikə mul ndətl kə pekkəlti nə məcəlti. to, kikə wongi ki'zi yelke wa'kapbi?

Bə'pəl la'ti bi gaki kyau wai

¹³ Gakən kəm, kini u nə də usu, "Asəti ko akyau mən ləti ge'gatl gwa', an pəl hwon tyaka, ami ulti nə ulti taka am mbi ulpi."

¹⁴ I ngu kə manən ulnə tə nda kyau uwai. Undə dli ukən nikini? ai, kənə wolkəndə də, aləm dəmtu nən gəlti.

¹⁵ Mbun ni kə ulnisu, "In Lya a ndəgu, in mi ge'mi'dli u, mən pətl gu nə gu."

¹⁶ Amma i ngu, nəguni ki la'tibi nə dun ngesi. Undə la'tibi gu bezən ulən kənə.

¹⁷ Gaki nəgu, mus mulnə a man zo'ləba u, in nge pəlti u, ta pəl bezən ləba u ngu.

5

Dəli' mi' Usən Kəm

¹ To kumini kini mi' usən! Kulni nə la'ti yali gaki bəna u nətə mbətən kini u.

² Usən wakən mus bosini, lu'ləgəllwakən mus shishil a dəm i.

³ Zinaliya nə azulpa wakən sa koni, kontwasən u nən dəmti yenti kə dwadən tən kini, kən dəp tlu kə dli dəkini kənə utu. Ka domi gawakən usən i age' pa'ti kə ndalləba i.

⁴ Yanini! upkə mi'kyautən u nə' nge batl tisi u si kulu ma' Lya. Kulu kə mi' otlikin ləba taka a mbəkəci kəm də "Lya mul nalti i.

⁵ Ka pələn dəp ləba i ge' təmti, ki dəmti nə tleti nə kon nə ləba. To, ka katlən gawakən i gaki cin kə poshti.

⁶ Ka poci mul zo'mbatl batlti, kuma tloti, bə ta lwe mbatl nə kini wai.

Ngashti bi age' Bəna

⁷ Gaki nəgu mil yelsəni, ngacem bi, hal gas patl kə mulban. Yanən kan unə mul kotl lu də ngashti bi də butti cin unə tə guwas bəl gwe kə zoki u. Nə ngashti bi iye ti butti mal kə otlti o nə mal kə gisi.

⁸ A'dəmni nə ngashti bi. A' dləllən mbadlwakən, gaki mbə' kə mulban bal nja i.

⁹ Yelsəni bə nalən ni tən yelsəni wai, gaki bə zikin batlti, i ngu mul pətl shilən baltən bidlabi i!

¹⁰ Tən cimbəlti nə ngashtibi ge' bəna, yelsəni, yanən mi'nje'shinkən ki Lya ma nəs shilən nə shin kə mulban u.

¹¹ I ngu, məndə ndwa'ti ginə ngashbi i, ka kumən un ndi ngashtibi unə Ayuba pəli u, ka yenən un ndi pa'ti bisi u nə "Lya kə nji'ni, nə kup ci'gonti, mul zə'gonti.

¹² Amma tən ko yan ngi, yelsəni, bə' lenceniwai, ko nə lya, ko nə atli, ko mus undi lenceti ukəni. Ənka ulnisu "E u," A dəm tən "E" katl, ən ka ulnisu "O' o", A dliltən "O' o" i katl, gaki in nəgu wai u nən zikin batlti.

¹³ Ən gon wakən də tle' bəna u, to, a' shilən nə "Lya, ən gon wakən də kup hwol tuga? To, a'ul wul kə dwati "Lya.

¹⁴ Ko gon wakən nən də gonti? To, am mbe kolsi kə Ikilisiya bi as ngemi' "Lya, asi swatitti mil nə shin kə mul ban.

¹⁵ Ngep Lya ki la'ti mbadli, nən ndokətl mul gonti Lya nən tiliti lya, in ma tapəl bezən ləba u, nən pecitti.

¹⁶ Gaki nəgu, a'gopən dlimi' yelsəni bezən ləba wakən, a ki ngemi yelkəni Lya, gaki ki' mbi do'ti da. Shilən nə Lya kə mul zo'mbadli kyautənwas ndəlɲi iye.

¹⁷ Iliya yakən mbalən kəni kənə mini, amma nə' gob ngep Lya u gaki bə mal mbəwai u, sai nəpəl hwon maki nə li məkka bə mal a mbə ge'

atliwai.

¹⁸ Kal ki nəgu nən ngem Lya dɛdanu u, i mal mbə sul lya, atl ne ibbəl gwei ləba wasi.

¹⁹ Yelsəni ini, in gon wakən a za'shitu kə Lya u, a gon wakən palti te'tən shitu.

²⁰ Am maninca mus mulnə a pal mul pətl bezən ləba te'tən shitu u ta pekkəl mul bezən ləba i dɛge' məshti, gu nən dəmɲi shitu kə peshti lipən dibəli.